

TAALERI OYJ

Tilinpäätös
2015

SISÄLLYSLUETTELO

Taaleri-konserni 1.1.-31.12.2015	2
Taaleri lyhyesti	3
Toimitusjohtaja Juhani Elomaan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus	6
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	20
Konsernitilinpäätös	
Konsernin tuloslaskelma	25
Konsernin tase	26
Konsernin rahavirtalaskelma	27
Konsernin oman pääoman muutokset	28
Segmenttikohtaiset tiedot	29
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	31
Emoyhtiön tilinpäätös	
Emoyhtiön tuloslaskelma	92
Emoyhtiön tase	93
Emoyhtiön rahoituslaskelma	94
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	95
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	106
Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt	107
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	108
Tilinpäätösmerkintä	108
Tilintarkastuskertomus	109

TAALERI-KONSERNI 1.1.-31.12.2015

- Konsernin liikevaihto oli 58,4 miljoonaa euroa, kasvua 9,0 prosenttia (1-12/2014: 53,6 milj. euroa).
- Konsernin operatiivinen liikevaihto kasvoi 48,3 prosenttia 58,4 milj. euroon (1-12/2014: 39,4 milj. euroa, jolloin Finsilvan käyvän arvon muutosta 14,2 milj. euroa ei ole huomioitu).
- Garantia-hankinnasta tuloutui 27,3 milj. euroa vuoden 2015 tulokseen, millä ei ollut kassavirtavaikutusta.
- Konsernin liikevoitto kasvoi 127,5 prosenttia 47,4 milj. euroon (1-12/2014: 20,8 milj. euroa).
- Konsernin operatiivinen liikevoitto kasvoi 202,4 prosenttia 20,1 milj. euroon, missä ei ole huomioitu Garantia-hankinnasta syntyviä kertaeriä vuonna 2015 (1-12/2014: 6,6 milj. euroa, jolloin Finsilvan käyvän arvon muutosta 14,2 milj. euroa ei ole huomioitu).
- Tulos / osake 1,53 euroa (1-12/2014: 0,61) ja oikaistu tulos / osake: 0,55 euroa (1-12/2014: 0,15).
- Hallitus esittää jaettavaksi osinkoa 0,14 euroa osakkeelta ja pääomanpalautusta 0,06 euroa osakkeelta.
- Konsernin hallinnoitavat varat olivat joulukuun lopussa 3,9 miljardia euroa, kasvua 13,3 prosenttia (3,4 mrd. euroa).
- Yhtiön nimi muuttui Taaleritehdas Oyj:stä Taaleri Oyj:ksi tammikuussa 2016.

Konsernin taloudellisten tavoitteiden toteuma	Vuosi 2015	Vuosi 2014	Tavoite
Operatiivinen liikevoitto, milj. euroa	20,1	6,6	-
Operatiivinen liikevoitto, %	34,4	16,9	> 15,0
Operatiivinen tulos verojen jälkeen, milj. euroa	16,8	4,9	-
Oikaistu oman pääoman tuotto, %	24,9	16,2	> 15,0
Omavaraisuus, %	44,8	24,8	> 30,0
Ryhmän vakavaraisuus, %	468,8	-	> 150,0

Varainhoito-segmentin liikevaihto oli 39,4 milj. euroa. Varainhoidon liikevoitto kasvoi 7,9 prosenttia 9,8 milj. euroon vastaten 25 prosenttia liikevaihdosta. Varainhoito on jatkanut panostusta liiketoimintojen kasvuun, ja asiakasmäärä on kasvanut vuoden 2015 aikana 500 asiakkaalla yhteensä 3 500 asiakkaaseen. Hallinnoitava varallisuus on kasvanut 55,4 prosenttia pääomarahastojen osalta 623 milj. euroon ja sijoitusrahastojen osalta 9,8 prosenttia 850 milj. euroon.

Rahoitus-segmentin liikevaihto oli 13,3 milj. euroa, koostuen vakuutustoiminnan nettotuotoista 6,4 milj. euroa ja sijoitustoiminnan nettotuotoista 6,8 milj. euroa. Garantian johtaminen on uudistettu ja avainrekrytointeja tehty. Garantian takauskanta oli vuoden 2015 lopussa 1,2 miljardia euroa ja korvauskulut ovat pysyneet alhaisella tasolla.

Muu liiketoiminta koostuu Taaleri Oyj:stä ja Taaleri Sijoitus Oy:stä. Taaleri Sijoitus myi vuoden 2015 aikana puolet omistamistaan Finsilva osakkeista ja teki sijoituksia Rauman Telakkaan ja Sotkamo Silveriin.

TAALERI LYHYESTI

Taaleri on finanssitalo, jonka emoyhtiö on listattu Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämälle First North Finland - markkinapaikalle. Taaleri tarjoaa varainhoito- ja rahoituspalveluita institutionaalisille sijoittajille, yrityksille sekä yksityishenkilöille. Taaleri-konserni koostuu emoyhtiö Taaleri Oyj:stä sekä neljästä liiketoiminnallisesta tytäryhtiöstä: Taaleri Varainhoito Oy ja sen tytäryhtiöt, Taaleri Pääomarahastot Oy ja sen tytäryhtiöt, Taaleri Sijoitus Oy sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Lisäksi Taalerilla on osakkuusyhtiö Fellow Finance Oy, joka tarjoaa vertaislainapalveluja. Konsernissa on yli 170 työntekijää. Toimipisteet sijaitsevat Helsingissä, Tampereella, Turussa, Porissa, Oulussa, Istanbulissa ja Nairobissa.

Taalerilla oli joulukuun 2015 lopussa hallinnoitavia varoja 3,9 miljardia euroa ja varainhoidon asiakkaita 3 500. Koko ryhmällä on suoraan ja välillisesti noin 30 000 asiakkuutta. Taaleri Oyj:llä on 1 900 osakkeenomistajaa. Taalerin toiminta on Finanssivalvonnan valvomaa.

Lisää tietoa yrityksestämme ja palveluistamme: www.taaleri.com

TOIMITUSJOHTAJA JUHANI ELOMAAN KATSAUS

OMISTAJUUS KUULUU KAIKILLE

Meidän taalerilaisten mielestä omistajuus kuuluu kaikille. Siksi strategiamme keskiössä on omistaja-arvon kasvattaminen muuttamalla pääomat ahkeraksi rahaksi. Käytännössä se tarkoittaa varainhoitoa, jossa asiakkaamme voivat omistaa avullamme, omistaa kanssamme ja voivat omistaa meitä. Tavoitteenamme on tuoda sijoittaminen ja omistaminen yhä laajemmalle asiakaskunnalle.

Vuosi 2015 oli Taalerille jälleen tapahtumarikas. Organisoimme liiketoimintamme kahteen liiketoimintasegmenttiin: Varainhoito ja Rahoitus. Ainutlaatuisella sijoitusvaihtoehtojen tarjonnalla autamme varainhoidon asiakkaitamme turvaamaan omistuksensa sekä vaurastumaan. Taalerin erikoisuutena ovat pääomarahastot, joiden kautta asiakkaamme voivat sijoittaa suomalaiseen omistajuuteen ja yrittäjyyteen.

Rahoitus-segmentin ytimeksi hankimme viime vuonna rahoituksen takauksiin erikoistuneen Vakuutusosakeyhtiö Garantian. Uudistimme Garantian toimintaa, ja yhtiölle nimitettiin uusi hallitus ja toimitusjohtaja. Garantia avaa Taalerille merkittävästi uusia liiketoimintamahdollisuuksia tuomalla ryhmäämme erityisosaamista riskienhallintaan ja yritysten analysointiin. Taaleri järjesti maaliskuussa onnistuneen osakeannin, jolla rahoitettiin osa Garantian hankinnasta. Yrityskauppamme jälkeen Standard & Poor's vahvisti Garantian entisen luottoluokituksen A-.

Järjestelimme toukokuussa rahoitusyhtiö Lainaamon toimintaa myymällä yhtiö vertaislainoihin erikoistuneeseen Fellow Financeen, joka on toinen Rahoitus-segmentin tukijaloista. Samalla Taalerista tuli Fellow Financeen vähemmistöosakas.

Lanseerasimme useita uusia rahastoja ja kanssasijoittamisen kohteita, kuten kiinteistökehitys- ja tonttirahastot sekä pääomasijoitushanke Rauman telakkaan. Myimme puolestamme metsää omistavan Finsilvan osakkeitamme puolet, mikä vaikutti keskeisesti omavaraisuutemme vahvistumiseen 25 prosentista 45 prosenttiin. Onnistuneet irtautumiset useammasta pääomarahastosta osoittavat, että olemme pystyneet tuottamaan asiakkaidemme sijoituksille lisäarvoa.

Taalerin kasvu jatkui viime vuonna voimakkaana operatiivisen liikevaihdon noustua lähes 50 prosenttia vajaa 60 miljoonaan euroon. Vertailukelpoinen tulos kolminkertaistui 20 miljoonaan euroon. Sisäisten prosessien tehostaminen on jatkuvaa.

Taaleri-osakkeen kehitys on ollut varsin positiivinen vuoden 2015 aikana. Kurssi nousi 32 prosenttia. Myös osakkeenomistajien määrä on jatkanut kasvuaan ja Taalerilla oli vuoden vaihteessa noin 1 800 osakkeenomistajaa. Yhtiö valittiinkin uusien pörssilistautujien toiseksi parhaaksi yritykseksi Euroopassa FESE:n järjestämässä Small and Mid Cap -kilpailussa.

Olemme lähteneet tähän vuoteen toteuttaen kasvuyrityksen strategiaa. Tavoitteenamme on asiakasmäärän voimakas kasvattaminen. Tämä tarkoittaa uusia asiakassegmenttejä, joiden palvelemisessa hyödynnämme nopeasti kehittyvää ja monipuolista digitaalista teknologiaa. Olemme avanneet helmikuussa Taaleri Kauppa-verkkopalvelun uudenaikaisille sijoitustuotteille ja uudelle asiakaskunnalle.

Toisena tavoitteenamme on kasvattaa varainhoidon rinnalle vahva rahoituksen segmentti. Hyödynnämme siinä Garantian erityisosaamista muun muassa velkarahoituksen alueella. Kolmas tavoitteemme yhtiön vaiheittainen kansainvälistyminen tapahtuu lisäämällä investointeja kansainvälisen asiakaskunnan palvelemiseen.

Teimme kokonaisvaltaisen remontin yrityksemme brändiin heti vuoden alussa. Samalla lyhensimme Taaleritehdas-nimen Taaleriksi. Olemme valmistautuneet pörssin päälistalle siirtymiseen ja tehneet siihen liittyen avainrekrytointeja ja ottaneet käyttöön kansainväliset IFRS-tilinpäätösstandardit.

Finanssitalona uskomme markkinoiden muutokseen, erityisesti suoran rahoituksen voimakkaaseen kasvuun ja palveluiden digitalisoitumiseen. Yhtiön toiminnan kulmakivenä ovat luottamukselliset asiakassuhteet ja sitoutunut henkilöstö. Ahkeralla rahalla ja omistajuudella saadaan kansantaloudessamme aikaan taloudellista kasvua ja sitä kautta vahvistetaan työllisyyttä. Perusasiat mielessä pitäen, tästä on hyvä jatkaa matkaamme.

Juhani Elomaa
Toimitusjohtaja
Taaleri Oyj

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 1.1.2015–31.12.2015

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vuosi 2015 alkoi positiivisissa merkeissä. Lähes kaikki riskisijoitukset nousivat tasaisesti huhtikuun puoleen väliin asti. Korkopreemiot kapenivat, euro-alueen osakkeet nousivat muita nopeammin ja pitkät korot valuivat alaspäin.

Tilanne kääntyi kuitenkin päälaelleen huhtikuun puolen välin jälkeen. Euroalueen viitelainojen korot nousivat terävästi ylöspäin kun negatiivisten markkinakorkojen katsottiin olevan kestävämmillä tasoilla. Myyntialto ruokki itse itseään ja Saksan valtion 10 vuoden korko nousi parissa kuukaudessa nollan tuntumasta lähes prosenttiin. Korkomarkkinoiden liikkeet aiheuttivat värinää myös muissa sijoitusluokissa ja kurssiheilunta lisääntyi. Velkamarkkinoilla korkotaso oli koko vuoden erittäin alhainen, ja erityisesti hyvää luottoriskiä edustavien valtioiden obligaatioiden reaali- ja jopa eräät nimelliskorotkin olivat negatiivisia.

Kesän aikana Kiinan osakemarkkinoiden voimakas heilunta, pehmenevä talousdata ja öljyn hinnan terävä lasku nousivat uusiksi markkinateemoiksi. Kaksi jälkimmäistä ovat jo nyt johtaneet teollisuuden minitaantumaa maailmanlaajuisesti. Korkomarkkinoiden riskipreemiot ovat olleet nousussa. Tunnelmat ovat epävarmat ja volatiliiteetti on ollut nousussa. Sijoittajat pelkäävät, että teollisuuden heikkous leviää korkomarkkinoiden välityksellä palvelusektorille, joka tähän mennessä on pitänyt hyvin pintansa. Asemoituminen on varovaista ja käteispositiot ovat hyvin korkealla. Kehittyvien markkinoiden kasvun ja raaka-aineiden hintojen nousun edesauttama teollisuuden ja investointi-kysynnän supersykli on päättynyt.

Suomen talouden kehitys jatkui heikkona vuonna 2015 ja investoinnit jäivät erittäin alhaiselle tasolle. Tämä heijastui myös investointirahoituksen kysyntään. Talouden heikko vire Suomessa, vaikea työllisyystilanne ja reaaliensioiden kehitys pitivät asuntojen kysynnän ja vaihtohalukkuuden edelleen alhaisina.

TAALERIN LIIKETOIMINTA KATSAUSKAUDELLE

Vuosi 2015 on ollut tapahtumarikas. Taaleri järjesti maaliskuussa 2015 onnistuneen 23,2 milj. euron osakeannin, jolla maksettiin osa Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankinnasta. Garantialle nimitettiin hankinnan yhteydessä uusi hallitus ja uusi toimitusjohtaja. Garantia luo konsernille uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja toi konsernille vahvaa riskienhallinnan osaamista. Garantia-kaupan toteuduttua päätettiin siirtyä noudattamaan kansainvälisiä IFRS-tilinpäätösperiaatteita vuoden 2015 alusta alkaen. Taaleri-konsernista muodostui Garantian hankinnan myötä rahoitus- ja vakuutusryhmittymä, minkä Finanssivalvonta vahvisti päätöksellään 23.10.2015.

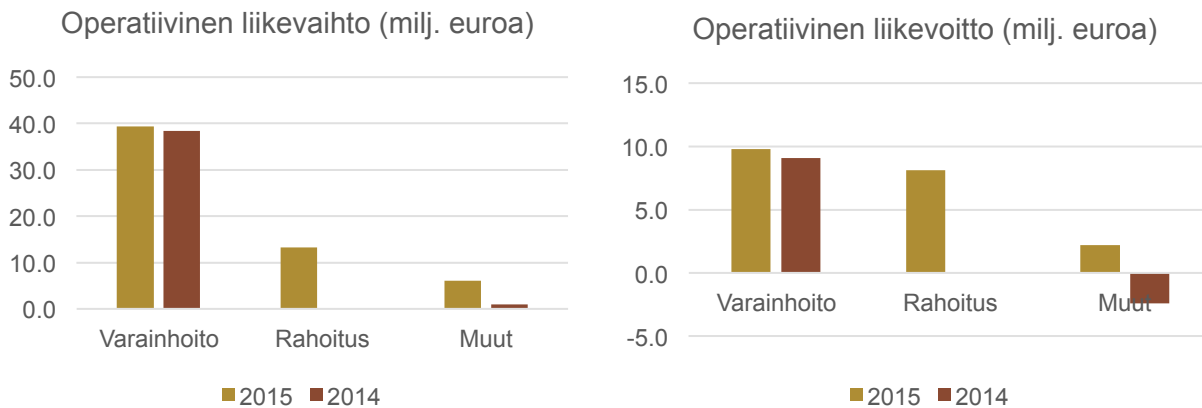
Taalerin yhtenä strategisena tavoitteena on hyvän omavaraisuusasteen ylläpitäminen. Taaleri irtautui toukuussa 2015 rahoitusyhtiö Lainaamosta ja sijoitti vertaislainoihin erikoistuneeseen Fellow Finance Oyj:iin, jonka tavoitteena on kasvaa kansainväliseksi vertaislainatoimijaksi. Vuoden toisella neljänneksellä päätettiin myös myydä puolet konsernin omistamasta osuudesta Finsilva Oyj:ssä. Konsernin omavaraisuus vahvistui tilikauden 2015 lopussa 44,8 prosenttiin.

Vuoden 2015 toisella puoliskolla irtauduttiin muutamista tuulivoimahankkeista, perustettiin mm. tontti- ja kiinteistökehitysrahasto sekä tehtiin 1,0 milj. euron sijoitus Rauman Telakkaan ja 1,5 milj. euron sijoitus Sotkamo Silveriin vaihto-velkakirjalainan muodossa. Vuoden toisella puoliskolla valmisteltiin mittava brändiuudistus sekä panostettiin yhtiön prosesseihin ja IT-järjestelmiin, jotta voidaan palvella asiakkaita jatkossa entistä paremmin myös verkossa.

Konsernin IFRS:n mukainen liikevaihto kasvoi 9,0 prosenttia 58,4 (53,6) milj. euroon. Konsernin operatiivinen liikevaihto kasvoi puolestaan 48,3 prosenttia 58,4 milj. euroon (39,4 miljoonaa euroa vuonna 2014, jolloin Finsilvan käyvän arvon muutosta 14,2 milj. euroa ei ole huomioitu). Konsernin 2015 liikevaihdon positiiviseen kehitykseen vaikutti Garantian liikevaihto 13,2 milj. euroa, irtautumiset pääomarahastohankkeista 6,1 milj. euroa, tuottopalkkiot 4,5 milj. euroa sekä osinkotuotot 4,7 milj. euroa.

Taaleri-konserni

Konsernin liikevoitto nousi 127,5 prosenttia 47,4 (20,8) milj. euroon. Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankinnasta tuloutui negatiivista liikearvoa 28,6 milj. euroa konsernin tulokseen ja kuluja 1,3 milj. euroa. Tilikauden operatiivinen liikevoitto, missä ei ole huomioitu Garantia-hankinnasta syntyviä kertaeriä vuonna 2015, vahvistui 202,4 prosenttia 20,1 (6,6) milj. euroon.

Tilikauden 2015 tulos nousi 167,4 prosenttia 44,1 (16,5) milj. euroon, kun tilikauden operatiivinen tulos verojen jälkeen oli 16,8 (4,9) milj. euroa. Tilikauden laaja tulos vuodelta 2015 oli 39,5 (16,5) milj. euroa.

Taaleri järjesti vuonna 2015 liiketoimintojaan uudelleen ja johtaa ryhmää nykyään kahden segmentin kautta: Varainhoito ja Rahoitus. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä ”Muu liiketoiminta”, joka sisältää emoyhtiö Taaleri Oyj:n konsernihallinnon sekä konsernin omat sijoitukset, jotka tehdään Taaleri Sijoitus Oy:n kautta. Taaleri myi toukokuussa 2015 omistamansa osakkeet Lainaamo Oy:ssä, jonka myötä Lainaamo esitetään erikseen tuloslaskelmassa lopetetuissa liiketoimissa.

VARAINHOITO-SEGMENTIN TULOS JA RISKIASEMA

Taalerilla varainhoito on paljon muutakin kuin tavanomaista arvopaperisijoittamista. Taalerin kanssa voi sijoittaa suoraan sellaisiin kohteisiin ja liiketoimintoihin, joihin yksityisten sijoittajien ja pienempien instituutioiden on muuten vaikea päästä mukaan. Taaleri haastaa vakiintuneet toimintamallit yhdistämällä pääoman, ideat ja yrittäjyyden. Yhtiö tarjoaa sijoitusmahdollisuuksien ohella markkinanäkemyksiä ja uusia oivalluksia.

Taaleri Varainhoito tarjoaa kattavia varainhoitopalveluja varakkaille yksityishenkilöille ja yhteisöasiakkaille. Monipuoliseen varainhoitopalveluun sisältyy mm. allokaatiosijoittaminen, informaatioetuu perustuva sijoittaminen, yksilöllinen varainhoito, ETF-varainhoito, pääomasijoitusrahastot, strukturoidut tuotteet ja välityspalvelut. Taalerin pääomarahastot mahdollistavat sijoittamisen erilaisiin reaali-kohteisiin ja liiketoimintoihin.

Varainhoito-segmentti muodostuu sijoituspalveluyhtiö Taaleri Varainhoito Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä sekä Taaleri Pääomarahastot Oy -konsernista. Taaleri Pääomarahastot Oy:llä on Finanssivalvonnan toimilupa toimia vaihtoehtorahaston hoitajana.

Taaleri on toteuttanut seuraavat pääomasijoitukset: Taaleritehtaan asuntorahastot I-VI, Taaleritehtaan Tuulitehdas I-II, Taaleritehtaan Linnainmaankulma-kiinteistörahasto, Taaleritehtaan Oaktree syöttörahasto, Taaleritehtaan Biotehdas, Taaleritehtaan Metsä I-III ja Taaleritehtaan Afrikka sekä uusina hankkeina tilikauden 2015 aikana Taaleritehtaan Tontti ja Taaleritehtaan kiinteistörahasto. Taaleri on irtautunut Taaleritehtaan Asuntorahastot I, III ja V:sta vuonna 2014 ja Taaleritehtaan Tuulitehdas I:n Honkajoki-Tuulipuistosta vuonna

2015. Lisäksi Taaleri on ilmoittanut 11.1.2016, että Taalerin hallinnoima pääomarahasto myy bioenergialaitosketjun Gasumille. Kauppa on ehdollinen ja sen arvioidaan toteutuvan 29.2.2016.

Varainhoito-liiketoiminnan tuotot kasvoivat 3 prosenttia katsauskaudella 39,4 (38,4) milj. euroon. Varainhoidon jatkuvat palkkiot laskivat 3 prosenttia 28,8 (29,6) milj. euroon. Vuoden 2014 lopun irtautumiset asuntorahastoista vähensivät vastaavasti katsausvuoden 2015 jatkuvia hallinnointipalkkioita. Tuottosidonnaiset palkkiot laskivat 25 prosenttia 4,5 (6,0) milj. euroon. Muut tuotot, mitkä koostuvat pääasiassa Pääomarahastojen kehittämien hankkeiden irtautumisista, kasvoivat 113 prosenttia 6,1 (2,9) milj. euroon. Varainhoidon liikevoitto kokonaisuudessaan vahvistui 7,9 prosenttia 9,8 (9,1) milj. euroon haastavasta markkinatilanteesta huolimatta.

Varainhoito on jatkanut panostamista liiketoimintojen kasvuun. Henkilöstöä oli katsauskauden aikana keskimäärin 131 (120). Katsausvuoden loppupuolella vähennettiin omistusta Vakuutusvahti Oy:ssä, eikä yhtiö ole enää osa Taaleri-konsernia. Turkin arvopaperimarkkinalainsäädännön muututtua vuonna 2014, päämitettiin Turkin yhtiötä alkuvuonna 2015 0,8 milj. eurolla.

Varainhoidon hallinnoitavat varat kasvoivat 3,8 (3,4) miljardiin euroon, kasvua kymmenen prosenttia. Omien sijoitusrahastojen nettomerkinnot olivat 27 (154) milj. euroa katsauskaudella ja hallinnoitava varallisuus 850 (774) milj. euroa, kasvua 9,8 prosenttia. Omien pääomarahastojen hallinnoitava varallisuus kasvoi 55,4 prosenttia 623 (401) milj. euroon. Täyden valtakirjan varainhoidossa oleva varallisuus kasvoi 11,3 prosenttia 1,3 (1,1) miljardiin euroon, kun muu hoidossa oleva varallisuus laski 7,1 prosenttia 1,1 (1,1) miljardiin euroon.

Varainhoito milj. euroa	1-12/2015	1-12/2014	Muutos, %
Varainhoidon palkkiot	28,8	29,6	-2,7 %
Tuottosidonnaiset palkkiot	4,5	6,0	-24,6 %
Muut tuotot	6,1	2,9	112,9 %
Yhteensä	39,4	38,4	2,5 %
Liikevoitto	9,8	9,1	7,9 %
Henkilöstö keskim.	131	120	9,2 %

Hallinnoitavat varat milj. euroa	31.12.2015	31.12.2014	Muutos, %
Hallinnoitavat varat	3 784	3 440	10,0 %
Sijoitusrahastot	850	774	9,8 %
Pääomarahastot	623	401	55,4 %
Täyden valtakirjan varainhoito	1 260	1 132	11,3 %
Muu	1 052	1 133	-7,1 %

Taaleri Varainhoito Oy:n tytäryhtiö Taaleri Rahastoyhtiö Oy hallinnoi Taalerin omia sijoitusrahastoja. Taaleri tarjoaa varainhoitopalveluita myös keväästä 2013 lähtien Turkissa. Turkin yhtiö Taaleri Portföy Yönetimi A.S. on Taaleri Varainhoito Oy:n tytäryhtiö. Taaleri Varainhoito Oy:n muita tytäryhtiöitä ovat fyysistä kultaa tarjoava Kultataaleri Oy sekä Taalerin asiakkaille verosuunnittelupalveluja tarjoava Taaleri Veropalvelut Oy.

Yhtiön kannalta merkittävimmät tulevat riskit ovat liiketoiminnan tuottojen kasvuun ja sen hallintaan liittyvät riskit, tuottojen riippuvuus ulkoisen toimintaympäristön muutoksista ja luottoriskistä.

RAHOITUS-SEGMENTIN TULOS JA RISKIASEMA

Rahoitus-segmenttiin kuuluvat Vakuutusosakeyhtiö Garantia 31.3.2015 alkaen ja Taalerin osakkuusyhtiö Fellow Finance Oyj 26.5.2015 alkaen, josta Taalerin omistusosuus on 38,4 prosenttia.

Garantia on takausvakuutuksiin erikoistunut vakuutusyhtiö, joka edistää rahoituksen saatavuutta ja pääomien tehokkaampaa käyttöä tarjoamalla takauspalveluita Suomessa toimiville yrityksille ja kotitalouksille. Yhtiön päätuotteita ovat lainatakaukset, asuntolainojen täytetakaukset ja kaupalliset takaukset. Garantia on aktiivisesti mukana erilaisissa rahoitusjärjestelyissä ja kehittää uusia tuotteita asiakkaiden tarpeisiin. Yhtiön liiketoiminta jakaantuu vakuutustoimintaan ja sijoitustoimintaan. Garantian koko osakekanta siirtyi Taaleri Oyj:n omistukseen 31.3.2015 toteutuneella yrityskaupalla. Garantian aiemmat pääomistajat olivat kotimaiset eläkevakuutusyhtiöt.

Fellow Finance puolestaan tarjoaa vertaislainapalvelua ja sen tuotot muodostuvat palkkiotuotoista välitetyistä lainoista lainanhakijan ja sijoittajan välillä. Fellow Finance Oyj on perustettu vuonna 2013 korkealuokkaisten ja tietoturvallisten verkkopalveluiden kehittämiseen, ylläpitämiseen sekä kauppapaikkojen tarjoamiseen Euroopassa. Fellow Finance tarjoaa yksityishenkilöille edistyksellisen vertaislainapalvelun Pohjoismaissa, josta lainanhakija voi hakea lainaa itse määrittelemillään lainaehdoilla ja lainanantaja eli sijoittaja voi saada kilpailukyistä korkotuottoa antamalleen lainalle. Vertaislainapalvelua tarjoavasta Fellow Finance Oyj:stä tuli Taalerin osakkuusyhtiö 26.5.2015. Samassa yhteydessä Fellow Finance osti Taalerilta ja Lainaamo Oy:n muilta osakkeenomistajilta Lainaamo Oy:n koko osakekannan. Lainaamo Oy, joka kuuluu Fellow Finance -konserniin, on suomalainen erityisrahoitusyhtiö, jonka tuotteina ovat pääasiassa kuluttajille suunnatut lainat.

Rahoitus-segmentin merkittävimmät tuottoerät ovat takausvakuutuksen palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Takausvakuutuksen nettotuotot 31.3.2015–31.12.2015 oli 6,4 milj. euroa ja sijoitustoiminnan nettotuotot 6,8 (0) milj. euroa. Sijoitustoiminnan käyvän arvon muutokset olivat -5,7 milj. euroa, eli Garantian sijoitustoiminta tuotti ajalla 31.3.2015–31.12.2015 Taaleri-konsernille yhteensä 1,1 milj. euroa.

Rahoitus-segmentin liikevaihto oli yhteensä 13,3 milj. euroa, operatiivinen liikevoitto 8,1 milj. euroa ja liikevoitto 35,4 milj. euroa. Katsauskauden tulokseen kohdistui 27,3 milj. euroa kertaluonteisia eriä Vakuutusosakeyhtiö Garantian yrityskaupan johdosta.

Rahoitus, milj. euroa	1-12/2015
Liikevaihto ulkoinen, milj. euroa	13,3
Liikevoitto, milj. euroa	35,4
Sijoitusten käypä arvo, milj. euroa	114,1
Henkilöstö, keskim. 4-12/2015	25,0

Riskiasema

Rahoitus-segmentin riskiasema pysyi vuonna 2015 vakaana. Takausvakuutuskanta oli vuoden päättyessä 1 164 milj. euroa. Korvauskulut suhteessa takausvakuutuskantaan pysyivät alhaisella tasolla ja olivat 0,13 prosenttia (0,03).

Luottokelpoisuudeltaan investointitason vastuiden eli ratingluokkien AAA-BBB- osuus takausvakuutuskannasta pois lukien asuntolainojen täytetakaukset, jäännösarvotakaukset ja tuleva jälleenvakuutus, oli 29,5 prosenttia. Heikoimpien ratingluokkien C+ tai alle osuus oli 2,5 prosenttia. Takausvakuutuskannan merkittävimmät toimialat olivat rakentaminen 32,6 prosenttia ja teollisuus 32,5 prosenttia. Rakentamisen vastuista on jälleenvakuutettu 54,9 prosenttia.

Osana Taaleri-konsernia Garantia kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. Vuoden päättyessä Garantian suurin yksittäinen asiakasriski oli 51,3 prosenttia ryhmittymän omista varoista ja yhteensä seitsemän asiakaskokonaisuuden vastuut ylittivät lain edellyttämän 25 prosentin rajan. Vastuut on kokonaisuudessaan myönnetty ennen omistusmuutosta. Finanssivalvonta hyväksyi Garantian laatiman toimenpidesuunnitelman vastuiden alentamiseksi lain edellyttämälle tasolle 30.6.2017 mennessä.

Sijoitustoiminnan sijoituskanta (ml. talletukset) oli vuoden 2015 lopussa 120 milj. euroa. Sijoituskannasta korkosijoitusten osuus oli 82 prosenttia ja osakesijoitusten 17 prosenttia. Korkosijoitukset muodostuvat pääosin sijoituksista luottokelpoisuudeltaan vahvojen suomalaisten yritysten ja pohjoismaisten luottolaitosten joukko-velkakirjalainoihin. Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 78 prosenttia. Korkosalkun modifioitu duraatio oli 2,5.

Luottoluokitus

Rahoitus-segmenttiin kuuluvalla Garantialla on Standard & Poor'sin luottoluokitus. Garantian luottoluokituksessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2015 aikana. Standard & Poor's vahvisti 19.6.2015 Garantian luottoluokituksen A- negatiivisin näkymin ja poisti yhtiön seurantalistaalta (CreditWatch).

Takausvakuutusliiketoiminta

Tässä kappaleessa kuvataan lyhyesti Vakuutusosakeyhtiö Garantian keskeisimmät taloudelliset tiedot suomalaisen kirjanpitoikäytännön (FAS) mukaisesti havainnollistamaan yhtiön operatiivista kehitystä vuoteen 2014 verrattuna. Garantia kuuluu Taaleri-konsernin rahoitussegmenttiin 31.3.2015 alkaen ja Garantian taloudelliset tiedot IFRS:n mukaan 31.3.2015 alkaen on esitetty rahoitus-segmentin alla.

Vakuutusosakeyhtiö Garantia 1-12/2015 (FAS)* milj. euroa	1-12/2015	1-12/2014	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	9,8	11,1	-11 %
Korvauskulut	-1,5	-0,4	262 %
Liikekulut	-4,8	-4,6	3 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	3,6	6,0	-40 %
Tasoitusmäärän muutos	3,5	6,1	-42 %
Vakuutustekninen kate	0,1	-0,1	-171 %
Sijoitustuotot- ja kulut	8,5	5,3	58 %
Tulos ennen veroja	8,5	5,3	62 %
Yhdistetty kulusuhde, %	64 %	46 %	
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	4,4 %	7,1 %	
Vastuunkantokyky, %	1064 %	909 %	
Solvenssisuhde (S2), %**	549 %	383 %	

* Tässä esitetyt luvut perustuvat Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen.

** Solvenssi II -vakavaraisuussäännökset eivät olleet voimassa tilikaudella 2015, eivätkä ne kuuluu 1.1.2016 voimaan tulleen Vakuutusyhtiölain mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin

Garantian tulos (FAS)

Tulos ennen veroja parani 8,5 (5,3) milj. euroon sijoitustoiminnan hyvän tuloksen myötä.

Vakuutusmaksutuotot laskivat. Lainatakauksissa yrityslaina-takausten kysyntä oli erittäin alhainen. Asuntolainamarkkinoiden piristyminen ja S-Pankin kanssa alkanut yhteistyö kasvatti asuntolainojen täytetakauksista maksettuja takaus-palkkioita. Myös kaupallisten takausten kysyntä kasvoi hieman. Takausvakuutuskanta oli vuoden päättyessä 1 164 (1 338) milj. euroa.

Maksetut korvaukset pysyivät alhaisella tasolla. Vahinkosuhte oli 15,1 (3,7) prosenttia. Vuonna 2015 maksettiin korvauksia yhteensä 1,9 (3,1) milj. euroa, josta noin puolet kohdistui asuntolainojen täytetakauksiin ja puolet lainatakauksiin. Liikekulut kasvoivat 3 prosenttia. Liikekuluihin sisältyi henkilöstön uudelleenjärjestelyyn ja toimitilojen muuttoon liittyviä kuluja.

Sijoitustoiminta ylitti vuonna 2015 asetetut tuottotavoitteet osakemarkkinoiden hyvän tuoton johdosta. Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin olivat 4,4 (7,1) prosenttia. Tulokseen kirjatut sijoitusten nettotuotot olivat 8,5 (5,3) milj. euroa. Sijoitusomaisuuden arvostuserot laskivat katsauskaudella 10,3 milj. eurosta 6,7 milj. euroon.

Suora rahoitus

Fellow Financen liiketoiminta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella oli voitollista ja Fellow Finance -konsernin välittämien lainojen odotetaan jatkavan voimakasta kasvua vuonna 2016. Lainanhakijoita on yli 50 000 ja sijoittajia on onnistuttu saamaan yli kymmenestä eri maasta, minkä johdosta sen toiminta on noteerattu myös kansainvälisesti. Fellow Finance aikoo edelleen kehittää vertaislainapalveluaan ja valmistelea toiminnan käynnistämistä myös muissa maissa Euroopassa.

MUU LIKETOIMINTA

Muu liiketoiminta sisältää segmenttejä tukevat Taaleri Oyj:n konsernihallintotoiminnot sekä konsernin oman taseen sijoitukset, jotka toteutetaan Taaleri Sijoitus Oy:n kautta.

Konsernin sijoitusyhtiö Taaleri Sijoitus Oy sijoittaa omasta taseestaan listaamattomiin ja listattuihin yrityksiin kanssajoinnituksen periaattein. Taaleri Sijoitus Oy pyrkii tekemään pidempiaikaisia sijoituksia, joissa luodaan arvoa omistajuuden kautta Taalerille ja joissa yhdistyy yrittäjyys, ideat ja pääoma.

Suurin sijoitus, jonka Taaleri Sijoitus Oy on toteuttanut Metsärahas-to II Ky:n kautta, oli 31.12.2015 päättyneen tilikauden alussa 39,5 prosentin omistus Finsilva Oyj:ssä. Finsilvan metsät sijaitsevat Keski-Suomessa, Äänekosken ympäristössä ja vastaavat 53 000 hehtaaria metsää. Finsilva Oyj:n liiketoimintaa on puuntuottaminen ja puunmyynti. Metsärahas-to II Ky myi yhdessä Finsilva Oyj:n suurimman omistajan Metsäliitto Osuuskunnan kanssa noin 30,13 prosenttia Finsilvan osakekannasta Dasos Capital Oy:lle vuoden 2015 aikana. Metsärahas-to II Ky:n omistus laski tämän myötä 39,5 prosentista noin 19,8 prosenttiin. Kaupalla ei ollut vaikutusta Taaleri-konsernin tulokseen katsauskaudella 2015, koska konserni oli arvostanut Finsilva-sijoituksensa vuoden 2014 tilinpäätöksessä käypään arvoon, joka vastasi toteutunutta myyntihintaa. Taaleri Sijoitus teki tilivuoden 2015 aikana 1,0 milj. euron kanssajoinnituksen Rauman Telakkaan ja 1,5 milj. euron sijoituksen Sotkamo Silverin vaihtovelkakirjalainaan.

Taaleri Sijoitus Oy:n tuotot vaihtelevat sen tekemien sijoitusten arvonmuutoksesta ja sijoitusten mahdollisesta irtautumisesta. Taaleri Sijoitus Oy:n tuotot ja tulos saattaa täten vaihdella merkittävästi katsauskausien välillä. Muun liiketoiminnan operatiivinen liikevaihto oli 6,0 (1,0) milj. euroa. Operatiivisen tulokseen ei lueta käyvän arvon muutosta 14,2 milj. euroa Finsilvasta vuonna 2014. Taaleri Sijoitus Oy:n sijoitukset olivat yhteensä 46,8 milj. euroa tilikauden 2015 lopussa.

Muu liiketoiminta, milj. euroa	1-12/2015	1-12/2014	Muutos, %
Liikevaihto	6,0	15,2	-60,5 %
Liikevoitto	2,2	11,8	-81,3 %
Sijoitusten käypä arvo	49,3	80,2	-38,5 %
Henkilöstö, keskim.	24	22	9,1 %

LOPETETTU LIIKETOIMINTA

Taaleritehdas Oyj:n omistamat osakkeet tytäryhtiö Lainaamo Oy:ssä myytiin toukokuussa 2015. Rahoitusyhtiö Lainaamo Oy:n tuotetarjonta käsittää kulutusluotot kotitalouksille, yrityslainat pk-yrityksille, sijoituslainat sekä Takaamon vuokratkaukset. Lainakanta kasvoi vuoden 2015 alun 15,6 milj. eurosta noin 20 milj. euroon, kun yhtiö irtautui omistuksesta. Asiakkaiden kokonaistilanteen arviointi, riskienhallinta ja automatisoitu prosessi ovat koko toiminnan ytimessä. Lainaamon liikevaihto Taaleri-konsernissa 2015 oli 2,0 milj. euroa, mikä on esitetty tuloslaskelmassa lopetetuissa liiketoimissa.

TAALERIN TASE JA RAHOITUS

Taaleri-konsernin taseen loppusumma oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 216,8 (152,9) milj. euroa. Konsernin sijoitukset olivat yhteensä 163,7 (83,5) milj. euroa, vastaten 75,5 prosenttia konsernin taseen loppusummasta.

Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2015 75,1 (100,3) milj. euroa, mikä koostui Taaleri Oyj:n vuoden 2014 jvk-ohjelmasta 29,9 milj. euroa, veloista yleisölle 30,3 milj. euroa sekä veloista luottolaitoksille 14,9 milj. euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 119,7 (115,1) milj. euroa. Oma pääoma vahvistui tilikauden alun 37,9 milj. eurosta 97,1 milj. euroon tilikauden lopussa.

Taaleri-konsernin omavaraisuusaste parantui tilikauden 2015 aikana huomattavasti 44,8 prosenttiin tilikauden alun 24,8 prosentista.

TAALERIN RISKIENHALLINTA JA RISKIASEMA

Riskiennhallinnan tehtävänä on tunnistaa, arvioida, mitata, rajoittaa ja valvoa liiketoiminnoista aiheutuvia riskejä, jotka vaikuttavat konsernin strategian toteutumiseen. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa Taaleri-konsernin liiketoiminnalle sekä tukemaan strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että toiminnassa noudatetaan Taaleri Oyj:n hallituksen hyväksymiä periaatteita. Taaleri-konsernin riskit on jaoteltu viiteen pääluokkaan, jotka ovat strateginen- ja liiketoimintariski, luottoriski, likviditeettiriski, markkinariski sekä operatiivinen riski (ml. compliance riski). Taalerin riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan periaatteet on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedossa 39.

Taaleri-konsernin riskinkantokyky muodostuu oikein optimoidusta pääomarakenteesta, liiketoimintojen kannattavuudesta ja laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja ennakoiva riskien- sekä vakavaraisuuden hallinta. Taaleri-konsernin suhtautuminen riskinottoon perustuu harkittuun riski/tuotto-ajatteluun. Konserni ei saa toiminnassaan ottaa sellaista riskiä, mikä vaarantaa konsernin omien varojen vakavaraisuussuhdeluvulle asetetun tavoitetason (1,5 kertaa omien varojen laskennallinen minimitaso).

Taalerin riskiasemassa tapahtunut keskeisin muutos vuonna 2015 oli Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankinta, ei pelkästään varsinaisen uuden liiketoiminnan takia vakuutussektorilla, vaan myös yhtiön suhteellisen isosta taseesta verrattuna Taalerin aikaisempaan vähän varoja sitoneeseen liiketoimintaan. Garantian vakavaraisuus on kuitenkin vahva ja sen riskiasema pysyi vuonna 2015 vakaana. Garantian vahinkosuhde oli 15,1 prosenttia vuonna 2015 ja korvauskulut suhteessa takausvakuutuskantaan pysyivät alhaisella tasolla ja olivat 0,13 prosenttia. Garantian sijoituksista korkosijoitusten osuus 31.12.2015 oli 82 prosenttia. Standard & Poor's vahvisti 19.6.2015 Garantian luottoluokituksen A- negatiivisin näkymin ja poisti yhtiön seurantalistalta (CreditWatch).

Taalerin perinteisen Varainhoito-segmentin suurimmat riskit koostuvat pääasiassa operatiivisista riskeistä sekä vähäisessä määrin luottoriskeistä. Muu liiketoiminta-segmentin merkittävimmät riskit koostuvat Taaleri Sijoitus Oy:n tekemistä pääomasijoituksista sekä Taaleri Oyj:n luottoriskeistä myönnettyistä lainoista ja luotto-laitossaamisista.

Taaleri kuuluu EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritettyjen suurten asiakasriskien sääntelyn piiriin. Vuoden 2015 päättyessä Taalerin suurin yksittäinen asiakasriski oli 57,9 % ryhmittymän omista varoista ja yhteensä kahdeksan asiakaskokonaisuuden vastuut ylittivät lain edellyttämän 25 prosentin rajan. Garantiaan ei sovelleta vakuutusyhtiölain puitteissa maksimiasiakasriskisääntelyä mutta kylläkin osana Taaleri-konsernia. Muut suurten asiakasriskien ylitykset kuin Finsilva muodostuukin Garantian takausvakuutuskannasta. Kyseiset takausvakuutusvastuut on kokonaisuudessaan myönnetty ennen omistusmuutosta, jolloin kyseinen sääntely ei koskenut vakuutusosakeyhtiötä. Finanssivalvonta hyväksyi Taalerin laatiman toimenpidesuunnitelman suurten asiakasriskien alentamiseksi lain edellyttämälle tasolle 30.6.2017 mennessä.

TAALERIN VAKAVARAISUUS

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Taaleri-konserni muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankinnan seurauksena. Finanssivalvonta vahvisti Rava-ryhmittymän muodostumisen päätöksellään 23.10.2015.

Rava-ryhmittymän omat varat 31.12.2015 olivat 68,2 milj. euroa ja ylittivät omien varojen 14,5 milj. euron vähimmäisvaatimuksen 53,6 milj. eurolla. Ryhmittymän vakavaraisuussuhde oli 468,8 prosenttia, kun lakisääteinen minimivaatimus on 100 prosenttia.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus 31.12.2015

miljoonaa euroa

	31.12.2015
Taaleri-konsernin oma pääoma	97,1
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	-2,4
Tasoituspääoma	-18,7
Vähemmistöosuus	-2,1
Suunniteltu varojenjako	-5,7
Ryhmittymän omat varat yhteensä	68,2
Rahoitussektorin omien varojen vaade	10,8
Vakuutussektorin omien varojen vaade*	3,7
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	14,5
Ryhmittymän vakavaraisuus	53,6
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	468,8 %

* Vakuutusosakeyhtiö Garantian toimintapääoman minimi 31.12.2015 voimassa olleen Vakuutusyhtiölain mukaan

Luottolaitoslain ja EU:n vakavaraisuusasetuksen mukainen vakavaraisuus (Basel III)

Taaleri-konsernissa luottolaitoslain (610/2014) ja EU:n vakavaraisuusasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013) vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan Rahoitussektorilla toimiville valvottaville. Taaleri soveltaa vakavaraisuuslaskennassa standardimenetelmää luottoriskin oman pääoman vaateen laskennassa ja perusmenetelmää operatiivisen riskin oman pääoman vaateen laskennassa. Taaleri-konsernin tavoite Rahoitussektorin vakavaraisuudelle on 12 prosenttia.

Fiva myönsi 23.10.2015 Taaleri Oyj:lle 31.12.2016 asti voimassa olevan poikkeusluvan, jonka perusteella Taalerille muodostuu vakavaraisuuslaskentaan liittyen uusi konsolidointiryhmä, johon ei lueta Taaleri Oyj:tä. Tämän johdosta konserni ei raportoi CRR:n mukaista vakavaraisuutta, ainoastaan Ravan mukaisen vakavaraisuusvaatimuksen.

Rahoitussektorin ydinvakavaraisuussuhde ja vakavaraisuussuhde olivat vuoden päättyessä 13,8 prosenttia, kun lakisääteinen minimivaatimus ydinvakavaraisuussuhteelle on 4,5 prosenttia ja vakavaraisuussuhteelle 8 prosenttia. Rahoitussektorin omat varat 31.12.2015 olivat 18,7 milj. euroa ja muodostuivat kokonaisuudessaan ydinpääomaan (CET1) sisältyvistä eristä. Rahoitussektorin riskipainotettujen erien yhteismäärä oli vuoden päättyessä 130,0 milj. euroa, josta luottoriskin osuus oli 76,3 milj. euroa ja operatiivisten riskien osuus 53,7 milj. euroa. Taalerin Rahoitussektorin muodostavat Taaleri Oyj:n tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiö alakonserneineen lukuun ottamatta Vakuutusosakeyhtiö Garantiaa.

Varainhoito-konsolidointiryhmän muodostaa Taaleri Oyj:n tytäryhtiö Taaleri Varainhoito Oy tytäryhtiöineen. Varainhoito-konsolidointiryhmän ydinvakavaraisuussuhde ja vakavaraisuussuhde olivat vuoden päättyessä 12,7 prosenttia, kun lakisääteinen minimivaatimus ydinvakavaraisuussuhteelle on 4,5 prosenttia ja vakavaraisuussuhteelle 8 prosenttia. Varainhoito -konsolidointiryhmän omat varat 31.12.2015 olivat 5,7 milj. euroa ja muodostuivat kokonaisuudessaan ydinpääomaan (CET1) sisältyvistä eristä. Varainhoito-konsolidointiryhmän riskipainotettujen erien yhteismäärä oli vuoden päättyessä 44,6 milj. euroa, josta luottoriskin osuus oli 6,2 milj. euroa ja operatiivisten riskien osuus 38,3 milj. euroa. Taaleri Varainhoito –konsolidointiryhmä muodostui Finanssivalvonnan 23.10.2015 myöntämän poikkeusluvan perusteella. Poikkeuslupa on voimassa 31.12.2016 saakka. Vähemmistöosuutta ei ole huomioitu ydinpääomassa 1.1.2014 alkaen ja suunniteltu osinko on vähennetty konsolidointiryhmän omista varoista.

Vakuutusyhtiölain mukainen vakavaraisuus (Solvenssi II)

Vakuutusyhtiöiden Solvenssi II -vakavaraisuusvaatimukset tulevat voimaan 1.1.2016. Solvenssi II:n tavoitteena on harmonisoitu, kokonaisvaltainen ja riskiperusteinen vakavaraisuuskehikko, joka edistää EU:n sisäistä kilpailua, pääomien tehokasta hyödyntämistä sekä yritysten omaa riskienhallintaa ja tätä kautta tehostaa vakuutettujen etujen turvaa. Taaleri-konsernissa Solvenssi II mukainen vakavaraisuus määritetään ja raportoidaan vakuutusosakeyhtiö Garantian lisäksi Taaleri Oyj:lle ja Garantialle yhdessä. Taaleri soveltaa vakavaraisuuslaskennassaan standardimenetelmää.

Emoyhtiö Taaleri Oyj:n ja tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Garantian oma perusvarallisuus 31.12.2015 oli 88,6 milj. euroa ja ylitti selvästi vakavaraisuuspääomavaatimuksen (SCR), joka oli 22,7 milj. euroa. Solvenssisuhde, eli oman perusvarallisuuden suhde vakavaraisuuspääomavaatimukseen, oli 391 prosenttia. Taalerin oma varallisuus muodostuu kokonaisuudessaan rajoituksetta käytettävissä olevasta luokan 1 (Tier 1) omasta perusvarallisuudesta.

Solvenssi II -säännökset tulevat kiristämään pääomavaatimuksia, joka heijastuu myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (2004/699) annetun lain mukaisen vakavaraisuuteen. Samanaikaisesti Taaleri-ryhmittymän (Rava) omien varojen määrä kuitenkin vahvistuu alustavien arvioiden mukaan nykyisestä 68,2 milj. eurosta 86,9 milj. euroon, koska tasoitusmäärää ei tarvitse enää vähentää omasta pääomasta omien varojen määrää laskettaessa. Säännösmuutokset tulevat alustavien laskelmien mukaan alentamaan ryhmittymän vakavaraisuutta 53,6 milj. eurosta 53,4 milj. euroon ja vakavaraisuussuhdetta 469 prosentista 259 prosenttiin.

Solvenssi II -vakavaraisuussäännökset eivät olleet voimassa tilikaudella 2015, eivätkä ne kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen Vakuutusyhtiölain mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

YHTIÖKOKOUSTEN PÄÄTÖKSET

Ylimääräinen yhtiökokous järjestettiin 12. helmikuuta 2015, jossa päätettiin osakkeiden lukumäärän lisäämisestä maksuttomalla osakeannilla sekä osakeantivaltuutuksen antamisesta hallitukselle Vakuutusosakeyhtiö Garantian osakekannan hankinnan rahoittamiseksi.

Yhtiökokous päätti, että yhtiön osakkeiden lukumäärää lisätään antamalla osakkeenomistajille maksutta uusia osakkeita omistusten mukaisessa suhteessa siten, että kutakin A-sarjan osaketta kohti annetaan kolme (3) A-sarjan osaketta ja kutakin B-sarjan osaketta kohti annetaan kolme (3) B-sarjan osaketta. Uusia A-sarjan osakkeita annetaan 12 290 112 kappaletta ja uusia B-sarjan osakkeita 6 588 903 kappaletta, joten maksuttoman osakeannin jälkeen A-sarjan osakkeita on yhteensä 16 386 816 kappaletta ja B-sarjan osakkeita yhteensä 8 785 204 kappaletta.

Yhtiökokous päätti, että hallitus valtuutetaan päättämään uusien osakkeiden antamisesta. Valtuutuksen nojalla voidaan antaa uusia B-osakkeita yhteensä enintään 3 200 000 kappaletta. Hallitus oikeutettiin päättämään osakeannin ehdoista, mukaan lukien annettavien osakkeiden merkintähinnan määrittelyperusteista ja lopullisesta merkintähinnasta, sekä osakemerkintöjen hyväksymisestä, liikkeeseen laskettavien uusien osakkeiden allokoinnista sekä liikkeeseen laskettavien osakkeiden lopullisesta määrästä. Hallitukselle annettu valtuutus sisälsi oikeuden poiketa osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta edellyttäen, että poikkeamiseen on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Valtuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä ja kumoaa samalla 7.3.2013 päätetyn antivaltuutuksen.

Varsinainen yhtiökokous järjestettiin 20. maaliskuuta 2015, jossa päätettiin hyväksyä vuoden 2014 tilinpäätös ja myöntää hallitukselle ja toimitusjohtajalle vastuuvapaus vuodelta 2014. Yhtiökokouksessa päätettiin, että osinkoa jaetaan 0,09 euroa/osake, yhteensä 2.263.555,80 euroa. Hallituksen jäsenet Peter Fagnäs, Esa Kiiskinen, Juha Laaksonen, Pertti Laine ja Vesa Puttonen valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi. Peter Fagnäs valittiin uudestaan hallituksen puheenjohtajaksi ja Juha Laaksonen varapuheenjohtajaksi. KHT-tilintarkastusyhtiö Ernst & Young Oy valittiin uudestaan tilintarkastajaksi, päivävuorollisena tilintarkastajana KHT Ulla Nykky.

Varsinainen yhtiökokous valtuutti lisäksi hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhtiön vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla seuraavin ehdoin:

- Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai mitätöitäväksi, mikäli se on yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta perusteltua.
- Osakkeita voidaan hankkia yhdessä tai useammassa erässä yhteensä enintään 1 400 000 kappaletta A-osaketta ja 600 000 B-osaketta.
- Osakkeista maksettavan vastikkeen vähimmäismäärä on 1 euro ja enimmäismäärä 30 euroa osakkeelta.
- Hallitus on oikeutettu hankkimaan osakkeita muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa ja päättämään osakkeiden hankkimisjärjestyksestä.
- Hallitus päättää omien osakkeiden hankkimisen kaikista muista ehdoista.
- Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien ja kumoaa yhtiökokouksen 4.4.2014 päättämän yhtiön omien osakkeiden hankkimisvaltuutuksen.

Osakkeet ja osakepääoma

Yhtiöllä oli katsauskauden alussa 4 096 704 A-osaketta ja 2 196 301 B-osaketta. Yhtiön hallitus päätti 16.2.2015 maksuttomasta osakeannista, jossa yhdellä osakkeella sai vastikkeetta kolme uutta osaketta. 21 400 osaketta mitätöitiin 20.2.2015. Yleisölle suunnatussa annissa merkittiin 3.200.000 uutta B-osaketta, jotka saivat yhtäläiset oikeudet B-osakkeiden kanssa 24.3.2015. Hallitus päätti 20.3.2015 yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella yhteensä 45 000 kappaletta omien osakkeiden hankinnasta 21.4.2015. Hallitus päätti 23.4.2015 2 297 400 ja 30.10.2015 430 967 A-osakkeiden muuntamisesta B-osakkeiksi. Yhtiöllä oli katsauskauden lopussa 13 637 049 A-osaketta ja 14 713 571 B-osaketta. Yhtiön osakepääoma on 125 000,00 euroa.

Taaleritehtaan osakkeenomistajat ja omat osakkeet

Taaleritehtaan omistaja-määrä on yli kaksinkertaistunut viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta ja yhtiöllä oli vuoden 2015 lopussa 1 760 (836) osakkeenomistajaa. Yhtiöllä oli 31.12.2015 hallussaan 45 000 (5 250) A-osaketta. Yhtiön kymmenen suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2015 olivat:

10 suurinta omistajaa 31.12.2015*	% -osuus osakkeista	% -osuus äänimääristä
OY HERMITAGE AB	8,83	15,89
VEIKKO LAINE OY	8,57	15,86
ELOMAA JUHANI	6,36	12,22
BERLING CAPITAL OY	5,94	10,53
HAAPARINNE KARRI	5,3	11,02
CAPERCAILLIE CAPITAL OY	2,36	2,8
LAMPINEN PETRI	1,87	2,02
MATHUR RANJIT	1,42	1,32
LEHTO VESA	1,32	1,34
MERENLAHTI MIKKO	1,18	1,21

*Ylimääräinen yhtiökokous 8.1.2016 päätti yhdistää osakesarjat, ks. tilikauden jälkeiset tapahtumat.

Henkilöstö

Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö on Taalerin tärkein menestystekijä ja vahvuus. Yhtiön henkilöstön vaihtuvuus on ollut koko sen toiminnan ajan hyvin vähäinen ja Yhtiön kasvun ovat mahdollistaneet onnistuneet rekrytoinnit.

Konsernin kokoaikainen henkilöstömäärä oli katsauskauden aikana keskimäärin 175 (153). Kokoaikainen henkilöstömäärä Varainhoito-segmentissä oli 131 henkilöä (120) ja Rahoitus-segmentissä 18 (0). Muu liiketoiminta-segmentin henkilöstömäärä oli keskimäärin 24 (22). Henkilöstöstä 95 prosenttia työskenteli Suomessa ja 5 prosenttia ulkomailla.

Taaleri-konsernin henkilöstökustannukset katsauskauden aikana olivat 19,3 (16,1) milj. euroa. Henkilöstökustannuksia edellisvuoteen verrattuna nostivat Garantian hankinta ja hankintaan liittyvät henkilöstöjärjestelyt sekä synteettisistä optioista kirjatut palkkiot 0,9 milj. euroa.

Yhtiön hallinto ja johto katsauskaudella

Hallituksen kokoonpano katsauskaudella 1.1.–31.12.2015:

- Puheenjohtajana Peter Fagernäs
- Varapuheenjohtaja Juha Laaksonen
- Esa Kiiskinen
- Pertti Laine
- Vesa Puttonen

Emoyhtiön toimitusjohtajana on toiminut koko kauden Juhani Elomaa ja toimitusjohtajan sijaisena Karri Haaparinne. Konsernissa toimii konsernin johtoryhmä, jonka pääsääntöisenä tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa valmistelemalla osa-alueittaiset strategiat ja politiikat, toimintasuunnitelmat, sisäinen ohjeistus ja erilaiset kuukausiraportit johtoryhmän yhteiseen ja mahdollisesti hallituksen käsittelyyn.

Konsernin johtoryhmään kuuluivat tilikauden 2015 lopussa Taaleri Oyj:n toimitusjohtaja Juhani Elomaa, vara-toimitusjohtaja Karri Haaparinne, viestintäjohtaja Taneli Hassinen, lakiasiainjohtaja Janne Koikkalainen ja talousjohtaja Minna Smedsten. Konsernin johtoryhmään kuuluivat myös Taaleri Varainhoito Oy:n toimitusjohtaja Petri Lampinen ja Vakuutusosakeyhtiö Garantian toimitusjohtaja Vesa Aho. Vesa Aho aloitti konsernin johtoryhmässä toukokuussa siirryttyä Yhtiön palvelukseen ja vastaavasti Taneli Hassinen lokakuussa 2015. Taaleri Oyj:n asiakkuusjohtaja Jaana Rosendahl lopetti yhtiön palveluksessa huhtikuussa 2015.

Yhtiön tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö Ernst & Young Oy päävastuullisena tilintarkastajana Ulla Nykky, KHT.

Yhtiön osakepääoma ja sen muutokset katsauskaudella

Yhtiön osakepääoma per 31.12.2015 oli 125.000,00 euroa.

Kannustinjärjestelmät

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 4.12.2013 Konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2017–2018 osittain Yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Taaleri Oyj:n hallitus päätti 19.2.2015, että synteettisen optio-ohjelman osakemäärissä huomioidaan 12.2.2015 ylimääräisen yhtiökokouksen päättämän osakeannin vaikutus yhtiön osakemäärään siten, ettei sillä ole vaikutusta synteettisen optio-oikeuksien arvoon. Näin ollen voidaan myöntää korkeintaan 800 000 uutta B-osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden.

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 28.10.2015 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2019–2020 rahana. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 800 000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Konsernirakenteen muutokset

Taaleri Oyj toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöinä toimivat Taaleri Varainhoito Oy sekä tämän tytäryhtiöt, Taaleri Pääomarahastot Oy ja sen muodostama alakonserni, Taaleri Sijoitus Oy sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia.

Yhtiö sitoutui 11.12.2014 allekirjoitetulla kauppakirjalla ostamaan Garantian koko osakekannan 60 milj. euron kauppahinnalla. Kauppa astui voimaan 31.3.2015, minkä seurauksena Garantiasta tuli Yhtiön kokonaan omistama tytäryhtiö.

Yhtiö rahoitti järjestelyn eri rahoituslähteistä. Keväällä 2015 järjestettiin osakeanti, jolla kerättiin 23,2 milj. euroa. Osakeannista saadut varat käytettiin pääosin Garantia-yrityskaupan rahoittamiseen, minkä lisäksi yrityskaupassa käytettiin kassavaroja ja ulkopuolista lainarahoitusta. Garantia-yrityskaupan yhteydessä sovittiin, että mikäli Taaleri Oyj myy (tai muuten realisoi) Garantian kolmen vuoden kuluessa yrityskaupan voimaantuloista Konsernin ulkopuoliselle taholle, maksaa yhtiö myyjille lisäkauppahintana puolet yhtiölle mahdollisesti syntyvästä taloudellisesta edusta.

Taaleri Varainhoito Oy:n osuus Taaleri Portföy Yönetimi A.S.:stä nousi vuoden 2015 alun 77 prosentista 84 prosenttiin, kun Taaleri Varainhoito Oy pääomitti yhtiötä 0,8 milj. euroa. Katsausvuoden loppupuolella vähennettiin omistusta Vakuutusvahti Oy:ssä 70 prosentista 19,9 prosenttiin, eikä yhtiö ole enää osa Taaleri-konsernia. Taaleri myi toukokuussa 2015 Lainaamo Oy:n ja sijoitti Fellow Finance Oyj:hin, josta tuli konsernin osakkuusyhtiö 38,4 prosentin omistuksella.

Taaleri Pääomarahastot Oy on tilikauden 2015 aikana perustanut kolme uutta tytäryritystä ja merkinnyt niiden osakkeet 100 prosenttisesti. Yhtiöt ovat: Taaleritehtaan Kiinteistökehitysrahaston hallinnointiyhtiö Oy, Taaleritehtaan Tonttirahaston hallinnointiyhtiö Oy ja Metsäraho II hallinnointiyhtiö Oy. Konserniin kuulunut Taaleritehtaan Asuntorahasto V hallinnointiyhtiö Oy purettiin ja siitä on annettu lopputilitys 7.12.2015.

Hallituksen esitys voittoa ja vapaata omaa pääomaa koskeviksi toimenpiteeksi

Emoyhtiön tulos tilikaudelta 1.1.–31.12.2015 oli 2.309.144,24 euroa ja emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.2015 olivat 42,1 miljoonaa euroa. Hallitus ehdottaa 7.4.2016 järjestettävälle yhtiökokoukselle, että 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,14 euroa osakkeelta, yhteensä 3 969 086,80 euroa sekä pääomanpalautusta 0,06 euroa osakkeelta, yhteensä 1 701 037,20 euroa. Varojenjaon täsmäytyspäivä on 11.4.2016 ja osinko sekä pääomanpalautus maksetaan 18.4.2016. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Ehdotettu varojenjakko ei vaaranna yhtiön maksukykyä.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Taaleri-konsernin tytäryhtiöiden, lähinnä Taaleri Varainhoito Oy:n ja Vakuutusosakeyhtiö Garantian toimintaan on kohdistunut uusien IT-järjestelmien ja hallintoprosessien kehitystyötä vuonna 2015. Konsernin liiketoiminta-alueiden tuotevalikoimaa on määrätietoisesti laajennettu tilikauden aikana.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Taaleri ilmoitti 11.1.2016, että Taalerin hallinnoima pääomarahasto myy bioenergialaitosketjun Gasumille. Kauppa on ehdollinen ja sen arvioidaan toteutuvan 29.2.2016. Kaupan toteutumisella on Taalerin tulokseen positiivinen vaikutus.

Taaleri Oyj:n ylimääräinen yhtiökokous 8.1.2016 päätti yhtiöjärjestyksen muuttamisesta ja osakesarjojen yhdistämisestä. Yhtiön A-sarjan osakkeet muunnettiin oikeuksiltaan B-sarjan osakkeita vastaaviksi osakkeiksi suhteella 1:1. Yhdistämisen jälkeen yhtiöllä on vain yksi osakesarja sekä kullakin osakkeella yksi ääni ja muutoin yhtäläiset oikeudet. Yhdistämisen jälkeen kaikki yhtiön 28 350 620 osaketta ovat kaupankäynnin kohteena Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämällä First North Finland -markkinapaikalla kaupankäyntitunnuksella TAALA. Samassa yhteydessä muutettiin yhtiön toiminimeksi Taaleri Oyj. Muutos liittyy Taaleri-konsernin laajempaan yritysilmmeen muutokseen ja asteittaiseen kansainvälistymiseen.

Yhtiön ylimääräinen yhtiökokous valtuutti myös hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 000 000 Yhtiön oman osakkeen hankkimisesta vapaalla omalla pääomalla yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien ja se kumoaa yhtiökokouksen 20.3.2015 antaman yhtiön omien osakkeiden hankkimisvaltuutuksen. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi tai käytettäväksi osana yhtiön kannustinjärjestelmää tai mitätöitäväksi, mikäli se on yhtiön ja osakkeenomistajien kannalta perusteltua.

Ylimääräisen yhtiökokouksen yhteydessä ilmoitettiin myös yhtiön listautumisesta Nasdaq Helsinki Oy:n pörs-sin päämarkkinalle vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kehittyvien markkinoiden kasvun ja raaka-aineiden hintojen nousun edesauttama teollisuuden ja investointi-kysynnän supersykli on päättynyt. 2000-luvun kaltaista ylivelkaantumiskierrettä tuskin nähdään kovin nopeasti uudestaan. Taalerin näkemyksen mukaan sijoittajan on syytä varautua siihen, että talouskasvu tulee olemaan aiempaa hitaampaa tulevien vuosien aikana ja inflaatiouauhti hyvin hidasta. Osakemarkkinoiden tuotot tulevat laskemaan viime vuosista ja kurssiheilunta lisääntymään. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, ettei sijoittajalla olisi mahdollisuuksia tarjolla, päinvastoin. Lähitulevaisuudessa, raaka-aineiden hintojen stabiloituminen, keskus-pankkien uudet elvytystoimet ja pahimpien pelkojen poistuminen Kiinan ympäriltä voivat hyvin laukaista voi-makkaan nousurekyylin ylimyydyimmillä osakemarkkinoiden sektoreilla. Esimerkiksi kehittyvien osakemarkki-noiden vuosia jatkunut alituotto voi vihdoin kääntyä positiiviseksi.

Pidemmällä aikavälillä melko hidas kasvu ja osakemarkkinoiden nousun kulmakertoimen selvä loiventuminen avaavat mahdollisuuksia myös osakepöimijoille. Hinnoitteluun ja tuloskasvupotentiaaliin tullaan kiinnittämään aiempaa enemmän huomiota ja tuottoerot kasvavat.

Yhtiön johto arvioi, että sen liiketoimintaympäristö on muuttunut vaativammaksi, mutta että yhtiöllä on mahdol-lisuus voittaa markkinaosuuksia pääomamarkkinoilla. Varainhoitoliiketoiminta segmentin kehitys on ollut posi-tiivista ja yhtiö on saanut uusia asiakkaita kilpailulta markkinalta erityisesti onnistuneiden ja erilaisten pää-omarahastohankkeiden avulla. Rahoitustoimintasegmentin kehitys on ollut positiivista sekä vakuutusmaksutu-lon että korvauskulujen suhteessa. Yhtiö uskoo, että edelleen parantuneella riskienhallinnalla on saavutetta-vissa maltillista kasvua. Segmentin sijoitustoiminnan tuottojen uskotaan pysyvän matalalla tasolla.

Taalerin tavoite omavaraisuusasteelle on vähintään 30 %. Liikevoittoprosenttitavoite on vähintään 15 prosent-tia ja oman pääoman tuottotavoite pitkällä aikavälillä on vähintään 15 %.

Näiden lisäksi yhtiö pyrkii kasvattamaan jaettavan osingon määrää ja vuosittain jakamaan kilpailukykyisen osingon yhtiön taloudellinen tilanne ja rahoitustilanne huomioiden. Haastavasta taloudellisesta ympäristöstä huolimatta pyrimme hallittuun kannattavaan kasvuun ja arvioimme, että yhtiön taloudelliset tavoitteet saavute-taan vuonna 2016.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

KONSERNI	2015 IFRS	2014 IFRS	2014 FAS	2013 FAS
Liikevaihto, 1 000 euroa	58 401	53 565	41 470	27 488
Oikaistu liikevaihto, 1 000 euroa ¹⁾	58 401	39 383		
Liikevoitto (-tappio), 1 000 euroa	47 379	20 827	7 568	4 521
- osuus liikevaihdosta %	81,1 %	38,9 %	18,2 %	16,4 %
Oikaistu liikevoitto (-tappio), 1 000 euroa ¹⁾	20 092	6 645	-	-
- osuus liikevaihdosta %	34,4 %	16,9 %		
Tilikauden voitto, 1 000 euroa ²⁾	44 087	16 489	5 952	3 183
- osuus liikevaihdosta %	75,5 %	30,8 %	14,4 %	11,6 %
Oikaistu tilikauden voitto, 1 000 euroa ¹⁾	16 800	4 915	-	-
- osuus liikevaihdosta %	28,8 %	9,2 %		
Laimentamaton tulos/osake, euroa	1,53	0,61	0,19	0,14
Oikaistu laimentamaton tulos/osake, euroa ¹⁾	0,55	0,15	-	-
Laimentamaton tulos jatkuvista toiminnoista/osake, euroa	1,54	0,61	0,19	0,14
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	1,52	0,61	0,19	0,14
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos jatkuvista toiminnoista, euroa	1,53	0,61	0,19	0,14
Oman pääoman tuotto -% (ROE)	65,3 %	54,5 %	23,9 %	21,9 %
Oikaistu oman pääoman tuotto -% (ROE) ¹⁾	24,9 %	16,2 %	-	-
Oman pääoman tuotto -% käyvin arvoin (ROE)	58,6 %	54,5 %	-	-
Oikaistu oman pääoman tuotto -% käyvin arvoin (ROE) ¹⁾	18,2 %	16,3 %	-	-
Koko pääoman tuotto % (ROA)	23,9 %	18,2 %	11,2 %	16,8 %
Oikaistu koko pääoman tuotto % (ROA) ¹⁾	9,1 %	5,4 %	-	-
Kulu/tuotto -suhde	67,5 %	61,1 %	80,4 %	83,0 %
Hinta/voitto (P/E)	5,5	10,4	33,1	33,4
Keskim. henkilöstö katsauskauden aikana	175	153	153	114

1) Oikaistuissa tunnusluvuissa on vähennetty 28,6 miljoonan euron negatiivisen liikearvon tuloutuksen vaikutus vuonna 2015 ja Finsilvan 14,2 miljoonan euron käyvän arvon muutos vuonna 2014 verovaikutus huomioituna.

2) Sisältää vähemmistön (FAS) / määräysvallattomien omistajien (IFRS) osuutta tuloksesta.

KONSERNI	2015 IFRS	2014 IFRS	2014 FAS	2013 FAS
Omavaraisuusaste -%	44,8 %	24,8 %	34,9 %	80,5 %
Modifioitu omavaraisuusaste-% ³⁾	-	-	40,2 %	81,6 %
Nettovelkaantumisaste -%	49 %	182 %	31 %	-51 %
Oma pääoma/osake, euro	3,35	1,45	1,02	0,88
Osinko/osake, euro ⁴⁾	0,20	0,09	0,09	0,05
Osinko/tulos, % ⁴⁾	13,0 %	14,7 %	46,8 %	36,5 %
Efektiiivinen osinkotuotto prosentteina ⁴⁾	2,4 %	1,4 %	1,4 %	1,1 %
Lainasaamiset, 1 000 euroa	9 416	21 671	21 671	11 040
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde, %	469 %	-	-	-
Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin	-	-	25,2 %	43,7 %
Ydinpääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin	-	-	25,2 %	43,7 %
A-osakkeiden lkm, tilikauden lopussa ⁵⁾	13 592 049	16 365 816	16 365 816	19 352 020
B-osakkeiden lkm, tilikauden lopussa ⁵⁾	14 713 571	8 785 204	8 785 204	5 820 000
A-osakkeiden keskim. lkm (tod/tod) ⁵⁾	14 671 451	17 589 199	17 589 199	19 352 020
B-osakkeiden keskim. lkm (tod/tod) ⁵⁾	13 013 327	7 569 892	7 569 892	4 034 137
B-osakkeen keskim. kurssi, euro	7,60	5,21	5,21	3,44
- kauden ylin, euro	9,25	6,50	6,50	4,58
- kauden alin, euro	6,04	4,63	4,63	2,90
- kauden päätöskurssi, euro	8,38	6,36	6,36	4,58
Osakekannan markkina-arvo, 1000 euroa ⁶⁾	237 201	160 023	160 023	115 162
Osakevaihto, B-sarjan osake, 1000 kpl	2 148	1 387	1 387	232
Osakevaihto, B-sarjan osake, %	17 %	18 %	18 %	6 %

1) Oikaistuissa tunnusluvuissa on vähennetty 28,6 miljoonan euron negatiivisen liikearvon tuloutuksen vaikutus vuonna 2015 ja Finsilvan 14,2 miljoonan euron käyvän arvon muutos vuonna 2014 verovaikutus huomioituna.

2) Sisältää vähemmistön (FAS) / määräysvallattomien omistajien (IFRS) osuutta tuloksesta.

3) Modifioitu omavaraisuusaste liittyy konsernin liikkeelle laskeman joukkovelkakirjalainan kovenanttiehtoon joka esitetään FAS mukaisesti 2014 asti. 2015 alkaen sitä ei enää esitetä, sillä Lainaamo Oy:ta ei enää yhdistellä konserniin joten omavaraisuusastetta ei tarvitse modifioida. Ks. laskentakaava sivulla 23.

4) Hallituksen ehdotus 2015 jonka mukaan jaetaan 0,14 euroa osinkoa/osake ja 0,06 euroa pääomanpalautusta/osake.

5) Osakeantikorjattuna ja hankitut omat osakkeet vähennettynä.

6) Hankitut omat osakkeet vähennettynä. A-sarjan osakkeet on arvostettu B-sarjan osakkeen päätöskurssiin.

Kaikki osakekohtaiset tunnusluvut on oikaistu maaliskuussa 2015 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:3) suhteen.

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Vakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Taalerin vakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Alla on esitetty Vakuutusosakeyhtiö Garantian tunnusluvut vuosilta 2015 ja 2014. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on yhdistetty konserniin 1.4.2015 alkaen.

1 000 euroa	2015	2014
Vakuutusmaksutuotot	9 849	11 071
Korvauskulut	-1 492	-412
Liikekulut	-4 778	-4 646
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	3 579	6 013
Tasoitusmäärän muutos	-3 517	-6 101
Vakuutustekninen kate	62	-88
Tulos ennen veroja	8 523	5 260
Yhdistetty kulusuhde, %	64 %	46 %
Vahinkosuhte, %	15 %	4 %
Liikekulusuhde, %	49 %	42 %
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	4,4 %	7,1 %
Vastuunkantokyky, %	1064 %	909 %
Solvenssisuhde (S2), % ¹⁾	549 %	383 %
Henkilöstön määrä keskimäärin tilikaudella	25	25

1) Solvenssi II - vakavaraisuussäännökset eivät olleet voimassa tilikaudella 2015, eivätkä ne kuulu 1.1.2016 voimaan tulleen VYL:n mukaan lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERIAATTEET

Laimentamaton tulos/osake, EUR	$\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) ennen laimennusvaikutusta}}$
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR	$\frac{\text{Katsauskauden voitto (emoyhtiön osakkeenomistajille laskettu osuus)}}{\text{Osakkeiden keskim. lkm (ilman yhtiön omistamia omia osakkeita) laimennusvaikutuksen jälkeen}}$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} \times 100}{\text{Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin (ROE), %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos} \times 100}{\text{oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Tilikauden tulos} \times 100}{\text{keskimääräinen taseen loppusumma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Kulu/tuotto -suhde -%	$\frac{\text{palkkiokulut + korkokulut + hallintokulut + poistot + liiketoiminnan muut kulut}}{\text{liikevaihto + osuus osakkuusyritysten tuloksista}}$
Hinta / Voitto (P/E)	$\frac{\text{B-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{Voitto / osake}}$
Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Taseen loppusumma}}$
Modifioitu omavaraisuusaste-%	$\frac{(\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset vähennettynä laskennallisella verovelalla ilman Lainaamon yhdistelyä}) \times 100}{\text{taseen loppusumma ilman Lainaamon yhdistelyä}}$
Nettovelkaantumisaste -%	$\frac{(\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat}) \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$
Oma pääoma/osake, EUR	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä tilinpäätöspäivänä} - \text{hankitut omat osakkeet}}$
Osinko/osake, euro	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako} \times 100}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/tulos, %	$\frac{\text{Osinko/osake} \times 100}{\text{Laimentamaton tulos/osake}}$
Efektiiivinen osinkotuotto prosentteina	$\frac{\text{Osinko/osake} \times 100}{\text{Tilikauden B-osakkeen päätöskurssi}}$
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä}}$
Omat varat suhteessa riskipainotettuihin eriin	$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$
Ydinpääoma suhteessa riskipainotettuihin eriin	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)}}$
Osakekannan markkina-arvo	Tilikauden lopun osakkeiden (A + B) määrä ilman yhtiön omistamia omia osakkeita, kerrottuna B-osakkeen pörssikurssilla tilikauden lopussa
Osakevaihto, %	$\frac{\text{Osakkeiden vaihtomäärä tilikauden aikana} \times 100}{\text{Osakkeiden laimentamaton keskimääräinen lukumäärä}}$

VAKUUTUSTOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Vakuutustoiminnan tunnusluvut on laskettu Finanssivalvonnann määräysten mukaisesti. Tunnuslukujen laskennassa käytetään vakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samoilla periaatteilla kuin konsernin tuloslaskelmassa.

Yhdistetty kulusuhde, %	Vahinkosuhde + Liikekulusuhde
Vahinkosuhde, %	$\frac{\text{Korvauskulut} \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$
	Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.
Liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut} \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$
Vastuunkantokyky, %	$\frac{\text{Vakavaraisuuspääoma} \times 100}{\text{Vakuutusmaksutuotot 12 kuukaudelta}}$
Solvenssisuhde (S2), %	$\frac{\text{Oma perusvarallisuus} \times 100}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}}$

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1 000 euroa	Liite	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Palkkiotuotot	5	31 801	33 378
Vakuutustoiminnan nettotuotot	6	13 156	-
Vakuutustoiminnan nettotuotot		6 401	-
Sijoitustoiminnan nettotuotot		6 756	-
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	7	1 651	15 978
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	8	4 850	11
Korkotuotot	9	913	1 285
Liiketoiminnan muut tuotot	10	6 029	2 913
LIIVEVAIHTO		58 401	53 565
Palkkiokulut	11	-3 709	-5 682
Korkokulut	12	-2 906	-1 240
Hallintokulut			
Henkilöstökulut	13, 44, 48	-19 251	-16 085
Muut hallintokulut	14	-5 721	-5 319
Negatiivisen liikearvon tuloutus	4	28 567	-
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	15	-871	-545
Liiketoiminnan muut kulut	16	-7 161	-3 865
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	17	-228	-
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		258	-2
LIIVEVOITTO		47 379	20 827
Tuloverot	18	-2 976	-4 309
TULOS JATKUVISTA TOIMINNOISTA		44 403	16 518

LOPETETUT TOIMINNOT

Tulos lopetetuista toiminnoista		-316	-29
---------------------------------	--	------	-----

TILIKAUDEN TULOS

44 087 **16 489**

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	Liite	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilikauden tulos		44 087	16 489
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi	19		
Muuntoerot		-158	20
Myytavissä olevat rahoitusvarat		-5 497	-
Verot		1 099	-
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä		-4 555	20
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		39 532	16 509

Tilikauden tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajien osuus		42 455	15 418
Määräysvallattomien osuus		1 632	1 071
Yhteensä		44 087	16 489

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen

Emoyhtiön omistajien osuus		37 900	15 438
Määräysvallattomien osuus		1 632	1 071
Yhteensä		39 532	16 509

Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille

Jatkuvat toiminnot		38 216	15 467
Lopetetut toiminnot		-316	-29
Yhteensä		37 900	15 438

Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos

	Liite	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Laimentamaton osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot	20	1,54	0,61
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot	20	1,53	0,61
Laimentamaton osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot	20	-0,01	0,00
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot	20	-0,01	0,00
Laimentamaton osakekohtainen tulos, tilikauden voitto	20	1,53	0,61
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, tilikauden voitto	20	1,52	0,61

Liikevaihtoon sisältyvät tuotot on esitetty bruttona, paitsi vakuutustoiminnan sekä arvopaperi- ja valuuttakaupan tuotot, jotka esitetään nettona oikeamman kuvan antamiseksi.

KONSERNIN TASE

Vastaavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Saamiset luottolaitoksilta	21, 26, 27, 40, 41	27 983	31 536	11 519
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	22, 26, 27, 40, 41	9 416	21 671	11 040
Saamistodistukset	23, 26, 27, 40	1 541		
Osakkeet ja osuudet	24, 26, 27	45 154	4 326	375
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	24, 26, 27, 48	2 958	79 175	1 054
Vakuutustoiminnan varat	25, 26, 27	116 715	-	-
Vakuutustoiminnan saamiset		2 628	-	-
Sijoitusomaisuus		114 087	-	-
Aineettomat hyödykkeet	26, 28	2 369	2 377	1 313
Liikearvo		627	727	727
Muut aineettomat hyödykkeet		1 741	1 650	586
Aineelliset hyödykkeet	26, 29	546	556	343
Muut varat	26, 30, 40	4 877	6 945	1 570
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	26, 31, 40	4 956	6 179	1 098
Laskennalliset verosaamiset	26	249	159	115
		216 764	152 923	28 427

Vastattavaa, 1 000 euroa	Liite	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
VIERAS PÄÄOMA		119 704	115 056	5 742
Velat luottolaitoksille	26, 27, 32, 40, 41	14 939	-	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	26, 27, 33, 40	30 250	70 500	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26, 27, 34, 40	29 946	29 794	-
Vakuutustoiminnan velat	25, 26	13 071	-	-
Muut velat	26, 35, 40	3 583	2 771	2 271
Siirtovelat ja saadut ennakot	26, 36, 40	10 186	9 362	3 471
Laskennalliset verovelat	26, 37, 40	17 729	2 628	-
OMA PÄÄOMA	38	97 060	37 868	22 684
Osakepääoma		125	125	125
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		37 512	14 638	14 638
Käyvän arvon rahasto		-4 398	-	-
Muuntoero		-138	20	-
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		19 384	6 220	4 317
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus		42 455	15 418	3 205
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista		2 119	1 447	399
		216 764	152 923	28 427

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	47 379	20 827
Suunnitelman mukaiset poistot	871	573
Konserniliikearvon muutos	-28 567	32
Muut oikaisut		
Sijoitusten käyvän arvon muutokset		
- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	6 813	-14 206
- Myytävissä olevat	-4 398	-
Muut oikaisut	-939	222
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	21 159	7 449
Käyttö pääoman muutos		
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-3 124	-10 631
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	3 237	-10 717
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	-588	5 233
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	20 684	-8 666
Maksetut välittömät verot (-)	-1 681	-557
Liiketoiminnan rahavirta (A)	19 004	-9 224
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	994	-1 849
Investoinnit tytä- ja osakkuusyrityksiin hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-17 962	-65 161
Investoinnit muihin sijoituksiin	-10 281	-2 934
Investointien rahavirta (B)	-27 249	-69 944
Rahoituksen rahavirta:		
Maksulliset oman pääoman muutokset	23 200	-
Omien osakkeiden hankkiminen	10	51
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	30 000
Lyhytaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-	10 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	-15 250	60 500
Maksetut osingot ja muu voitonjako		
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-2 264	-1 259
Määräysvallattomille osakkeenomistajille	-1 004	-108
Rahoituksen rahavirta (C)	4 693	99 185
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	-3 553	20 017
Rahavarat tilikauden alussa	31 536	11 519
Rahavarat tilikauden lopussa	27 983	31 536
Rahavarojen erotus	-3 553	20 017

KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

	Osakepääoma	Myytävisissä olevat	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2015, 1 000 eur								
1.1.2015	125	-	14 638	20	21 637	36 420	1 447	37 868
Tilikauden laaja tulos		-4 398		-158	42 455	37 900	1 632	39 532
Kauden tulos					42 455	42 455	1 632	44 087
Muut laajan tuloksen erät		-4 398		-158		-4 555		-4 555
Oman pääoman maksulliset lisäykset			22 874			22 874		22 874
Voitonjako					-2 264	-2 264	-1 004	-3 268
A-osakkeelle 0,09 eur/osake					-1 473	-1 473		-1 473
B-osakkeelle 0,09 eur/osake					-791	-791		-791
Alakonsernin voitonjako							-1 004	-1 004
Omien osakkeiden hankinta					-195	-195		-195
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					206	206		206
Muut							43	43
31.12.2015	125	-4 398	37 512	-138	61 839	94 941	2 119	97 060

	Osakepääoma	Myytävisissä olevat	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
2014, 1 000 eur								
1.1.2014	125	-	14 638	-	7 522	22 285	399	22 684
Tilikauden laaja tulos				20	15 418	15 438	1 071	16 509
Kauden tulos					15 418	15 418	1 071	16 489
Muut laajan tuloksen erät				20		20		20
Voitonjako					-1 259	-1 259	-108	-1 367
A-osakkeelle 0,20 eur/osake					-968	-968		-968
B-osakkeelle 0,20 eur/osake					-291	-291		-291
Alakonsernin voitonjako							-108	-108
Omien osakkeiden hankinta					-51	-51		-51
Omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut					86	86		86
Muut					-80	-80	85	5
31.12.2014	125	-	14 638	20	21 637	36 420	1 447	37 868

SEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT

Liiketoimintasegmentit

Taaleri-konsernin liiketoimintasegmentit ovat Varainhoito ja Rahoitus. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta".

Varainhoito-segmenttiin sisältyvät Taaleri Varainhoito Oy tytär- ja osakkuusyhtiöineen ja Taaleri Pääomarahastot Oy tytäryhtiöineen. Palkkiotuotot on Varainhoito-segmentin merkittävin tuottoerä. Kulut muodostuvat pääosin henkilöstö- ja muista hallintokuluista sekä palkkiokuluista. Liiketoiminnan merkittävin riskilaji on operatiiviset riskit, mutta liiketoimintaan sisältyy myös markkina- ja luottoriskiä.

Rahoitus-segmentti muodostuu Vakuutusosakeyhtiö Garantiasta ja konsernin osakkuusyhtiö Fellow Finance Oyj:stä. Garantia on takausvakuutuksiin erikoistunut vakuutusyhtiö, joka takaa suomalaisten yritysten rahoituksia ja muita vastuita, sekä vakuuttaa sijoituksiin liittyviä riskejä. Fellow Finance puolestaan tarjoaa vertaislainapalvelua ja sen tuotot muodostuvat palkkiotuotoista välitetyistä lainoista lainanhakijan ja sijoittajan välillä. Rahoitus-segmentin merkittävimmät tuottoerät ovat takausvakuutuksen palkkiotuotot ja sijoitustoiminnan tuotot. Takausliiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat vastaavasti vakuutusriskit sekä sijoitusriskit.

Muu toiminta sisältää segmenttejä tukevat Taaleri Oyj:n konsernihallintotoiminnot sekä konsernin oman taseen sijoitukset, jotka toteutetaan Taaleri Sijoitus Oy:n kautta. Liiketoimintasegmenttejä tukevien palveluiden kustannukset kohdistetaan segmenteille ja veloitetaan kuukausittain.

Segmenttiraportoinnin laatuominaisuuksista on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 2.

SEGMENTTITIEDOT - TULOS

1.1.-31.12.2015, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot			YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	MUU	
Jatkuvat tuotot	28 788	12 579	6 026	47 393
Tuottopalkkiot	4 495	-	-	4 495
Myyntivoitot	6 075	696	-	6 771
Liikevaihto	39 358	13 276	6 026	58 659
Palkkiokulut	-3 660	-	-49	-3 709
Korkokulut	-32	-	-2 874	-2 906
Henkilöstökulut	-13 382	-2 353	-3 516	-19 251
Suorat kulut	-5 882	-1 670	-2 096	-9 649
Poistot ja arvonalentumiset	-435	-179	-8	-622
Arvonalentumiset luotoista	-228	-	-	-228
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	15 739	9 073	-2 518	22 294
Yleiskustannukset	-5 970	-210	2 698	-3 482
Rahoituskulujen kohdistus	-	-2 024	2 024	-
Liikevoitto ennen arvostuksia	9 769	6 839	2 204	18 812
Negatiivisen liikearvon tuloutus	-	28 567	-	28 567
Sijoitusten käyvän arvon muutos	153	-5 650	-	-5 497
Tulos ennen veroja ja vähennistöä	9 921	29 757	2 204	41 882

1.1.-31.12.2014, 1 000 euroa	Jatkuvat toiminnot			YHTEENSÄ
	VARAINHOITO	RAHOITUS	MUU	
Jatkuvat tuotot	29 579	-	15 171	44 751
Tuottopalkkiot	5 958	-	-	5 958
Myyntivoitot	2 854	-	-	2 854
Liikevaihto	38 392	-	15 171	53 563
Palkkiokulut	-5 675	-	-7	-5 682
Korkokulut	-39	-	-1 200	-1 240
Henkilöstökulut	-12 996	-	-3 089	-16 085
Suorat kulut	-4 100	-	-1 716	-5 816
Poistot ja arvonalentumiset	-367	-	-	-367
Liikevoitto ennen yleiskustannuksia	15 214	-	9 159	24 373
Yleiskustannukset	-6 157	-	2 611	-3 546
Liikevoitto ennen arvostuksia	9 057	-	11 770	20 827
Tulos ennen veroja ja vähennistöä	9 057	-	11 770	20 827

Täsmäytyslaskelmat

	2015	2014
Liikevaihdon täsmäytys		
Segmenttien yhteenlaskettu liikevaihto	58 659	53 563
Osakkuusyhtiöiden tulos kohdistettu segmenttien liikevaihtoon	-258	2
Konsernin liikevaihto	58 401	53 565
Tuloksen täsmäytys		
Segmenttien yhteenlaskettu tulos ennen veroja ja vähennistöä	41 882	20 827
Sijoitusten käyvän arvon muutos	5 497	-
Konsernin liikevoitto	47 379	20 827

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2015

Konsernitilin päätöksen laatimisperiaatteet

1	Konsernin perustiedot	32
2	Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista	32
3	Siirtyminen IFRS -standardien noudattamiseen	41
4	Hankitut ja myydyt liiketoiminnot	49

Tuloslaskelman liitetiedot

5	Palkkiotuotot	51
6	Vakuustustoiminnan nettotuotot	51
7	Arvopaperi- ja valuuttakaupan nettotuotot	51
8	Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	52
9	Korkotuotot	52
10	Liiketoiminnan muut tuotot	52
11	Palkkiokulut	52
12	Korkokulut	52
13	Henkilöstökulut	53
14	Muut hallintokulut	53
15	Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	53
16	Liiketoiminnan muut kulut	53
17	Saamisista tilikaudelle kirjatut arvonalentumistappiot	53
18	Tuloverot	54
19	Muut laajan tuloksen erät	54
20	Osakekohtainen tulos	55

Taseen liitetiedot

21	Saamiset luottolaitoksilta	56
22	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	56
23	Saamistodistukset	56
24	Osakkeet ja osuudet	56
25	Vakuustustoiminnan varat ja velat	57
26	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	57
27	Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit	59
28	Aineettomat hyödykkeet	60
29	Aineelliset hyödykkeet	61
30	Muut varat	62
31	Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	62
32	Velat luottolaitoksille	62
33	Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	62
34	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	62
35	Muut velat	64
36	Siirtovelat ja saadut ennakot	64
37	Laskennalliset verosaamiset ja -velat	64
38	Oma pääoma	65

Riskiasemaa koskevat liitetiedot

39	Konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet	67
40	Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	80
41	Markkinariskin herkkyysanalyysi	80
42	Määrällisiä tietoja vakuutusriskistä ja vastuuvastausta	81
43	Määrällisiä tietoja vakuustustoiminnan sijoitusriskeistä	82
44	Rahoitus ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	84
45	Konsernin vakavaraisuus EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaan	85

Muut liitetiedot

46	Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot	86
47	Sijoitukset tytäryhtiöihin	88
48	Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	89
49	Ehdolliset velat ja vastuusitoumukset	89
50	Eläkevastuut	89
51	Muut vuokrasopimukset	89
52	Lähipiiritapahtumat	90

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1. KONSERNIN PERUSTIEDOT

Taaleri Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö. Yhtiön kotipaikka on Helsinki, kotivaltio on Suomi ja sen rekisteröity osoite on Kluuvikatu 3, 00100 Helsinki. Yhtiö on listattu First North Finland-markkinapaikalle Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämään Helsingin pörssiin. Taaleri Oyj ja sen tytäryhtiöt muodostavat Taaleri-konsernin ("Taaleri" tai "konserni"). Taaleri tarjoaa varainhoito- ja rahoituspalveluita institutionaalisille sijoittajille, yrityksille sekä yksityishenkilöille. Taaleri-konserni koostuu emoyhtiö Taaleri Oyj:stä sekä neljästä liiketoiminnallisesta tytäryhtiöstä: Vakuutusosakeyhtiö Garantiasta, Taaleri Varainhoito Oy:stä ja sen tytär- ja osakkuusyhtiöistä, Taaleri Pääomarahastot-konsernista sekä Taalerin sijoitusyhtiö Taaleri Sijoitus Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä (ks. konserniyhtiöt sivulla 107). Lisäksi Taalerilla on osakkuusyritys Fellow Finance Oyj, joka tarjoaa vertaislainapalveluja. Toimipisteet sijaitsevat Helsingissä, Tampereella, Turussa, Porissa, Oulussa, Istanbulissa ja Nairobissa. Taalerin toiminta on Finanssivalvonnan valvomaan. Taaleri-konserni muodostaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (RAVA-ryhmittymä) ja se kuuluu siten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain piiriin.

2. YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Seuraavassa esitetään tässä konsernitilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

2.1 Laatimisperusta

Taalerin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten IFRS-standardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti. Tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu niitä IAS- ja IFRS-standardeja ja SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka olivat voimassa 31.12.2015. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla viitataan niihin standardeihin ja tulkintoihin, jotka on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 mukaisesti. IFRS-standardien ohella Taaleri-konsernin tilinpäätöksen laadintaan sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin sovellettavia määräyksiä ja ohjeita. Taaleri-konserni siirtyi noudattamaan EU:n hyväksymiä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (International Financial Reporting Standards, IFRS) 1.1.2015 alkaen (ks. liite 3 Siirtyminen IFRS-standardien noudattamiseen). Konsernitilinpäätökset laadittiin 31.12.2014 saakka suomalaisen tilinpäätössääntelyn mukaisesti (Finnish Accounting Standards, FAS).

Konsernitilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Taaleri Oyj:n hallitus on 25.2.2016 hyväksynyt konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laskentaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Tilinpäätöksessä esitetyt arvot on pyöristetty tarkoista arvoista, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluovusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Kohdassa 2.18 kuvataan tarkemmin merkittävää harkintaa vaativat tai monimutkaiset alueet sekä alueet, joilla on tehty konsernitilinpäätöksen kannalta merkittäviä oletuksia ja arvioita.

2.2 Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Taaleri Oyj:n sekä tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhtiössä altistuu yhtiön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhtiötä koskevaa valtaansa. Konserni arvioi uudelleen, onko sillä määräysvalta yhtiössä, jos tosiasiat ja olosuhteet antavat viitteitä siitä, että joko yhdessä tai useamassa määräysvallan osatekijässä on tapahtunut muutos. Kun konsernin määräysvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Tilikauden tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajien osuuteen ja määräysvallattomien omistajien osuuteen esitetään tuloslaskelmassa, ja laajan tuloksen jakautuminen esitetään erillisessä laajassa tuloslaskelmassa. Tilikauden tulos sekä laaja tulos kohdistetaan määräysvallattomille omistajille siinäkin tapauksessa, että sen seurauksena määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomien omistajien osuus on esitetty konsernitaseen omassa pääomassa erillään emoyhtiön omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai suhteellisen osuutena hankinnan kohteen nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin hankinnalle.

Osakkuusyritykset, joissa emoyhtiöllä on 20–50 prosenttia osakekannan äänimäärästä tai joissa muutoin käytetään huomattavaa vaikutusvaltaa, mutta ei määräysvaltaa, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa sijoitus kirjataan alun perin hankintamenon määräisenä ja sitä lisätään tai vähennetään kirjaamalla sijoittajan osuus sijoituskohteen hankinta-ajankohdan jälkeisistä voitoista tai tappioista. Jos konsernin osuus osakkuusyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrityksen veloitteiden täyttämiseen. Kon-

sernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiön tilikauden tuloksesta esitetään liikevoiton jälkeen. Konsernin osuus muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osakkuusyhtiöillä ei ollut tällaisia eriä tilikausilla 2014–2015. Kun konsernin huomattava vaikutusvalta lakkaa, jäljelle jäävä omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja erotus kirjanpitoarvon ja jäljelle jäävän osuuden käyvän arvon sekä mahdollisen luovutusvoiton/-tappion välillä kirjataan tulosvaikutteisesti. Jokaisen raportointikauden lopussa arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyhtiöön tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvonalentumistappio määritetään osakkuusyhtiöstä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena ja se merkitään tuloslaskelmaan erään ”Osuus osakkuusyhtiöiden voitoista/tappioista”.

Tilikauden aikana hankitut tytär- tai osakkuusyhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan tai huomattavan vaikutusvallan ja luovutetut vastaavasti siihen saakka, jolloin määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa. Tytäryhtiöiden tilinpäätöksiin tehdään tarvittaessa oikaisuja, jotta niiden laskentaperiaatteet vastaavat konsernin laskentaperiaatteita.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saatavat, velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako eliminoidaan. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

2.3 Liiketoimintojen yhdistäminen ja liikearvo

Liiketoimintojen yhdistäminen käsitellään hankintamenetelmällä. Hankinnan kustannukset määritetään laskemalla yhteen luovutettu vastike hankinta-ajankohdan käypään arvoon arvostettuna sekä mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa. Kullekin liiketoimintojen yhdistämiselle konserni valitsee, arvostetaanko hankinnan kohteessa olevan määräysvallattomien omistajien osuus käypään arvoon vai suhteelliseen osuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan niillä kausilla, joiden aikana menot toteutuvat ja niitä vastaavat palvelut otetaan vastaan.

Kun konserni hankkii liiketoiminnan, se arvioi rahavarat ja vastattaviksi otetut velat asianmukaisen luokituksen määrittämiseksi sopimusehtojen, taloudellisten olosuhteiden ja asiaankuuluvien hankinta-ajankohtana vallitsevien olosuhteiden mukaisesti. Arviointi sisältää hankinnan kohteen pääsopimukseen sisältyvien kytkettyjen johdannaisten erottamisen.

Mahdollinen ehdollinen vastike kirjataan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Omaisuuseräksi tai velaksi luokiteltu ehdollinen vastike, joka on rahoitusinstrumentti ja kuuluu IAS 39:n (Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen) soveltamisalaan, arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan joko tulosvaikutteisesti tai laajan tuloksen erien muutoksena. Jos ehdollinen vastike ei kuulu IAS 39:n soveltamisalaan, se arvostetaan soveltuvan IFRS-standardin edellyttämällä tavalla. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen ja sen myöhempi toteutuminen käsitellään omassa pääomassa.

Liikearvo arvostetaan alun perin hankintameno, joka vastaa sitä määrää, jolla luovutettu vastike ja määräysvallattomille omistajille merkitty osuus yhteenlaskettuina ylittävät yksilöitävissä olevien hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen nettomäärään. Jos hankittujen nettovarojen käypä arvo ylittää yhteenlasketun luovutetun vastikkeen, konserni arvioi uudelleen, onko se yksilöity kaikki hankitut varat ja kaikki vastattaviksi otetut velat oikein, ja tarkastelee menettelytapoja, joita se on noudattanut määrittäessään hankinta-ajankohtana kirjattavia määriä. Jos hankittujen nettovarojen käypä arvo uudelleenarvioinnin jälkeenkin ylittää yhteenlasketun luovutetun vastikkeen määrän, voitto kirjataan tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen liikearvo arvostetaan hankintameno vähennettynä kertyneillä arvonalentumistappioilla. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittu liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten hankinta-ajankohdasta lähtien niille konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä, riippumatta siitä, kohdistetaanko näille yksiköille muita hankinnan kohteen varoja tai velkoja. Rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat joko liiketoimintasegmenttejä tai niihin kuuluvia yrityksiä.

Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta diskonttaamalla ennustetun tulevaisuuden nettokassavirrat käyttämällä markkinaperusteisia diskonttaustekijöitä. Jos rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on sen kirjanpitoarvoa pienempi, kirjataan arvonalentumistappio. Liikearvoon liittyviä arvonalentumistappioita ei peruuteta myöhemmällä kaudella.

Kun rahavirtaa tuottavalle yksikölle on kohdistettu liikearvoa ja osa kyseiseen yksikköön kuuluvasta toiminnosta luovutetaan, luovutettavaan toimintoon kohdistuva liikearvo sisällytetään toiminnon kirjanpitoarvoon luovutusvoittoa tai -tappiota määrittäessä. Tällaisessa tilanteessa luovutettu liikearvo määritetään luovutettavan toiminnon ja rahavirtaa tuottavasta yksiköstä jäljelle jäävän osan arvojen suhteen perusteella.

IFRS käyttöönoton yhteydessä Taaleri-konsernissa on sovellettu IFRS 1 -siirtymästandardin sallimaa helpotusta eikä IFRS 3 standardia (Liiketoimintojen yhdistäminen) ole sovellettu takautuvasti.

2.4 Segmenttiraportointi

Taaleri-konsernilla on kaksi liiketoimintasegmenttiä, jotka ovat Varainhoito ja Rahoitus. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä ”Muu toiminta”. Toimintasegmentit raportoidaan tavalla, joka on yhdenmukainen ylimmälle operatiivi-

selle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa. Ylimmäksi operatiiviseksi päätöksentekijäksi, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista, on nimetty strategisia päätöksiä tekevä konsernin johtoryhmä.

Segmenttiraportointi noudattaa Taaleri-konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Segmenteille on kohdistettu ne tuotot ja kulut joiden on katsottu välittömästi kohdistuvan ko. segmentille. Johto seuraa segmenttitasolla ainoastaan konsernin ulkoisia tuottoja ja kuluja, joten "konsernieliminoinneille" ei ole segmenttiraportoinnissa tarvetta. Johto ei seuraa varoja ja velkoja segmenttitasolla, joten niitä ei tilinpäätöksessä esitetä. Segmenttien tulosta ja kannattavuutta seurataan tulos ennen veroja-tasolla.

2.5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä, myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä tai luovutettava erä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan. Myynnin toteuttamiseksi tarvittavan suunnitelman toimenpiteiden perusteella tulee voida osoittaa, että on epätodennäköistä, että suunnitelmaan tehdään merkittäviä muutoksia eikä sen toteuttamisesta luovuta. Johdon on sitouduttava oletettuun myyntiin yhden vuoden kuluessa luokittelun tapahtumisesta.

Lopetettu toiminto on konsernin osa, joka on luovutettu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä keskeistä liiketoimintaa tai on osa erillistä keskeistä liiketoimintaa joka on luokiteltu myytävänä olevaksi. Myytävissä olevat omaisuuserät esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi. Omaisuuserät, jotka täyttävät myytävänä olevaksi luokittelun edellytykset, esitetään erikseen taseessa ja lopetettujen toimintojen tulos esitetään erikseen laajassa tuloslaskelmassa.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä sekä aineettomista hyödykkeistä ei tehdä poistoja, kun ne on luokiteltu myytävänä oleviksi. Myytävänä oleviksi luokitellut varat ja velat esitetään erikseen lyhytaikaisina erinä taseessa.

2.6 Ulkomaan rahan määräiset erät

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii ("toimintavaluutta"). Konsernitiilinpäätös esitetään euroissa, joka on konsernin toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssi-voitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Konsernin esittämisvaluutasta poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyritysten (joista mikään ei toimi hyperinflaatiomaassa) tuloslaskelmat ja taseet muunnetaan esittämisvaluutan määräisiksi seuraavasti: taseen varat ja velat muutetaan tilinpäätöspäivän kurssiin ja tuloslaskelman tuotto- ja kuluerät muunnetaan kauden keskikurssiin. Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoja ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Kaikki syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryritys myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota. IFRS käyttöä yhtiön yhteydessä Taaleri-konsernissa on sovellettu IFRS 1 -siirtymästandardin sallimaa helpotusta ja kertyneet muuntoerot 99 tuhatta euroa 1.1.2014 on nollassa.

2.7 Rahoitusvarat ja – velat

Varat ja velat esitetään likvidiysjärjestyksessä, joka Taaleri -konsernin kannalta johtaa luotettavampaan ja merkitykselliseen informaatioon kuin lyhyt- ja pitkäaikaisten erien erottaminen. Liitteessä 40 esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen tarkempi maturiteettijakauma.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja saamiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu.

Sijoitukset rahoitusvaroihin kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot, paitsi jos kyseessä on käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvara, jolloin transaktiomeno kirjataan kuluksi. Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan kytketyt johdannaiset sekä sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Luokkaan luokitellut rahoitusva-

rat arvostetaan käypään arvoon ja mahdolliset käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään ”Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot”.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen, vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella. Efektiivisen koron jaksotus kirjataan tuloslaskelman korkotuottoihin tai – kuluihin.

Myytävisissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Luokkaan kirjataan sekä oman pääoman, että vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joihin kuuluvat mm. seuraavat erät: Osuudet pääomarahastoissa, osakesijoitukset, osake- ja korkorahastosijoitukset, joukkovelkakirjasijoitukset sekä sijoitustodistukset. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon ja arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyvään käyvän arvon rahastoon, verojen osuudella vähennettynä. Käyvän arvon rahastoon kirjattu arvonmuutos tuloutetaan kun instrumentti myydään, tai kun todetaan sen arvon olevan alentunut (ks. alla Arvon alentuminen).

Rahavarat, jotka konsernin taseessa vastaavat erää ”Saamiset luottolaitoksilta”, koostuvat käteisestä rahasta ja vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai muihin lainoihin. Konsernilla ei ole ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvelkoja tilikausina 2014 ja 2015.

Muut lainat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin muut lainat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon. Muut velat kirjataan pois taseesta, kun niiden velvoitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut.

Arvostus käypään arvoon

Konserni arvostaa yllä määritellyt rahoitusinstrumentit käypään arvoon joko taseessa tai liitetiedoissa. Konsernissa ei ole muita varoja tai velkoja jotka arvostetaan käypään arvoon. Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketöimessä. Toimivilla markkinoilla noteerattujen rahoitusinstrumenttien arvo määritellään arvostuspäivän hintanoteerausten perusteella ja ei-noteerattujen rahoitusinstrumenttien arvo omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Kaikki rahoitusinstrumentit, jotka on arvostettu käypään arvoon taseessa tai joiden käypä arvo esitetään liitetiedoissa, luokitellaan arvostustavan mukaisesti kolmeen eri hierarkiatasoon (liite 27).

Tasolle 1 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käypä arvo perustuu täysin samanlaisten omaisuuserien noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne edustavat todellisia ja säännöllisesti toteutuvia toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatapahtumia. Rahoitusvarojen arvo määritellään sijoituksen tilinpäätöspäivänä noteeratun ostokurssin perusteella. Tason 1 instrumentit koostuvat pääasiassa noteeratuista osakesijoituksista, osake- ja korkorahastosijoituksista ja joukkovelkakirjasijoituksista jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Tasolle 2 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin. Konsernilla ei ole tasolle 2 luokiteltuja instrumentteja 31.12.2015.

Tasolle 3 luokitellaan sellaiset instrumentit joiden käyvien arvojen määrittämisessä käytetään merkittäviä muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tason 3 instrumentit koostuvat pääasiassa noteeraamattomista oman pääoman ehtoisista sijoituksista. Kyseisten instrumenttien arvo perustuu parhaaseen informaatioon, joka on kyseisissä olosuhteissa saatavilla. Useimmiten arvostus tehdään hankintahintaan tai hintatiedot saadaan kolmansilta osapuolilta. Arvostuksiin sisältyy paljon johdon harkintaa. Liitteessä 27 on kerrottu tarkemmin tasolle 3 luokiteltujen instrumenttien käytetyistä arvostusmenetelmistä.

Tilinpäätöksessä toistuvasti esitettävien omaisuuserien ja velkojen osalta konserni määrittää, milloin käyvien arvojen hierarkiatasoilla on tapahtunut siirtoja, arvioimalla luokittelun uudelleen (perustuen alimmalla tasolla olevaan syöttötietoon, joka on merkittävä koko arvonnäytteen kannalta) kunkin raportointikauden päättyessä.

Arvon alentuminen

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman (”tappion synnyttävä tapahtuma”) seurauksena ja

tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit sekä konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys. Jos kyseessä ovat oman pääoman ehtoiset sijoitukset, katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkiäaikaisen alentumisen alle hankintameno olevan myös näyttöä omaisuuserän arvon alentumisesta. Merkittäväksi ja pitkäaikaiseksi arvonalentumiseksi katsotaan oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta se, jos raportointikauden päätöspäivän käypä arvo on 20 % pienempi kuin hankintameno tai jos oman pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo on ollut pienempi kuin hankintameno vähintään 24 kuukauden ajan.

Merkittävä tai pitkäaikainen arvonalentuminen myytävissä olevaksi luokitellusta rahoitusinstrumentista kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sisältyvästä käyvän arvon rahastosta tulosvaikutteisena oikaisuna vaikka rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei olisi kirjattu pois taseesta. Tulosvaikutteiseksi siirrettävä tappio on laskettu seuraavasti: hankintameno (oikaistuna pääoman lyhennyksillä ja jaksotuksilla) vähennettynä tarkasteluhetken käypä arvo (vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappiolla). Vieraan pääoman ehtoisen instrumentin käyvän arvon myöhemmin noustessa ja kun nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisen instrumenttien osalta mahdollinen myöhempi arvonnousu kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenuun taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän alkuperäisellä efektiivisellä korolla (toisin sanoen alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä lasketulla efektiivisellä korolla) diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena (ottamatta huomioon vastaisia, vielä toteutumattomia luottotappioita). Omaisuuserän kirjanpitoarvoa alennetaan arvonalentumistappion määrällä ja tappio kirjataan tulosvaikutteisesti erään "Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista". Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen paranemiseen), aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siten, ettei se johda rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen arvoon, joka on suurempi kuin jaksotettu hankintameno olisi ollut arvonalentumisen peruuttamisajankohtana, jos arvonalentumista ei olisi kirjattu. Peruutuksen määrä kirjataan tulosvaikutteisesti.

2.8 Vakuustoitominnan varat ja velat

Vakuutus sopimukset on käsitelty ja arvostettu IFRS 4 – standardin määritelmän mukaisesti. Määritelmän mukaan vakuutus sopimukseen syntymiseen liittyy merkittävä vakuutusriski, joka on siirtynyt sopimuksen ostajalta sopimuksen myyjälle. Yhtiöllä ei ole IFRS 4 -standardin mukaisia rahoitus sopimuksia jotka poikkeavat vakuutus sopimuksista siinä, että niiden osalta sopimuksen antajalle siirtyy rahoitusriski, mutta ei merkittävää vakuutusriskiä.

Vakuutus sopimusten osalta muodostuva velka lasketaan pääosin kansallisin laskentasäädöksin. Kansallisista säädöksistä poiketen tasoituspäämäärä esitetään IFRS-standardien mukaisesti omassa pääomassa, laskennallisella verolla oikaistuna. Vakuutus sopimuksista muodostuva velka muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Korvausvastuu koostuu kahdesta osasta: tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevista korvausmääristä, jotka aiheutuvat tiedossa olevista tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista sekä tilastollisia menetelmiä hyödyntäen lasketusta varauksesta tuntemattomille vahingoille, joita ei ole vielä raportointihetkellä raportoitu vakuutusyhtiölle.

Koko vakuustoitominnan sijoitusomaisuus luokitellaan myytävissä olevaksi ja sen kirjausperiaatteet on esitelty kohdassa 2.7 Rahoitusvarat ja -velat.

Vakuutus sopimusten arvostaminen

Vakuutusmaksutuloon on kirjattu vakuutusmaksut niiltä vakuutus sopimuksissa sovituilta vakuutusmaksukautilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana. Vakuutusmaksutulosta on vähennetty luottotappiona ne vakuutusmaksusaamiset, joista ei todennäköisesti saada suoritusta. Vakuutusmaksutulo sisältää vakuutusmaksun lisäksi perustamismaksut, järjestelypalkkiot, waiver-palkkiot ym. kertamaksut, vakuutusmaksujen palautukset ja luottotappiot. Koko vakuutusmaksu kirjataan tulokseen pääsääntöisesti kerralla vakuutuksen alkamisajankohtana. Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Vakuutusmaksuvastuu koostuu lähinnä täyte- ja rakennusvirhevakuutus sopimuksista, joiden vakuutuskausi on normaalisti pitempi kuin yksi vuosi.

Korvauskuluihin kirjataan tilikauden aikana maksetut korvaukset vahingon sattumisajankohdasta riippumatta. Maksettuihin korvauksiin kirjataan myös korvaustoitominnan hoitamisesta tilikauden aikana syntyneet liikekulut ja poistot ja takaisinperinnästä aiheutuneet kulut. Takausvakuutus sopimuksen mukaisesti on vakuutusyhtiöllä vakuutus tapahtuman jälkeen oikeus vakuutus sopimuksen mukaisesti maksetun korvauksen takaisinperintään. Tällöin maksettua korvausta voidaan oikaistaa ns. turvaavien vakuuksien määrällä. Tässä tapauksessa osa maksetusta korvauksesta kirjataan regressisaamisiin. Vakuutus korvauksiin perustuvat regressisaatavat kirjataan Garantian kirjanpitoon sellaisiin todennäköisiin arvoihin, joihin päädy-

tään arviointihetkellä käytettävissä olevan parhaan mahdollisen tiedon perusteella. Saatavien arvostukset päivitetään tilinpäätöksen ja välitilinpäätöksen yhteydessä.

Jälleenvakuutussaamiset

Jälleenvakuutuksella tarkoitetaan IFRS 4 – standardin mukaisia vakuutus sopimuksia, jonka avulla vakuutusyhtiö voi saada korvauksia toiselta vakuutusyhtiöltä vakuutus tapahtuman sattuessa. Yhtiö hyödyntää lainatakauksissa ns. fakultatiivista jälleenvakuutusta niissä sopimuksissa, jotka ylittävät yhtiön määrittämän vakuutusriskin omapidätysosuuden ja kun vakuuksia ei voida hyödyntää vakuutusriskin pienentämisessä riittävästi. Kaupalliset takaukset on pääosin jälleenvakuutettu ns. Quota Share jälleenvakuutuksella, jolloin kaikki kalenterivuoden aikana voimaan astuneet vakuutus sopimukset jälleenvakuutetaan. IFRS 4-standardin mukaisesti jälleenvakuuttajien osuus vastuuvelasta käsitellään varoina. Mikäli korvattu vastuu on ollut jälleenvakuutettu, kirjataan jälleenvakuuttajan osuus maksetusta korvauksesta samanaikaisesti omalle tililleen vähentämään korvauskulujen määrää sekä saamiseksi jälleenvakuuttajilta. Samoin takaisin perinnöistä tehdään jälleenvakuutettujen vastuiden osalta vastaavat kirjaukset.

Vakuutus sopimukseen liittyvän velan riittävyystesti

Tilinpäätöspäivänä arvioidaan vakuutus sopimukseen liittyvää velkaa kirjattaessa, taseeseen merkittävän velan riittävyyttä. Testauksessa käytetään tarkasteluhetken arvioita vakuutus sopimusten tulevista rahavirroista.

2.9 Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen, jos niiden hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon. Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääasiassa koneista ja kalustosta, jotka poistetaan neljässä vuodessa. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Kun hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Omaisuuserien jäännösarvot ja taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva arvioitu rahamäärä, kirjanpitoarvo alennetaan kerrytettävissä olevaa rahamäärää vastaavaksi välittömästi. Käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Voitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja tappiot poistoissa ja arvonalentumisissa. Myyntivoitto tai –tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenon erotuksena.

Aineellisten hyödykkeiden arvon alentuminen testataan, jos havaitaan viitteitä arvonalentumisesta. Hyödyke, jonka arvo on alentunut, kirjataan alas kerrytettävissä olevaan summaan, joka on sen käypä arvo vähennettynä myyntikustannuksilla tai sen korkeampi käyttöarvo.

2.10 Aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen, jos hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi. Muut aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintamenuon. Muina aineettomina hyödykkeinä on aktivoitu pääasiassa tietokoneohjelmistojen kehittämismenoja sekä lisenssejä, joiden taloudellinen vaikutusaika on 3-5 vuotta. Taseeseen ei ole merkitty sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä.

Käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Voitot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja tappiot poistoissa ja arvonalentumisissa. Myyntivoitto tai –tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenon erotuksena.

Aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen testataan, jos havaitaan viitteitä arvonalentumisesta. Hyödyke, jonka arvo on alentunut, kirjataan alas kerrytettävissä olevaan summaan, joka on sen käypä arvo vähennettynä myyntikustannuksilla tai sen korkeampi käyttöarvo.

Liikearvo

Liikearvoon liittyvät laskentaperiaatteet on esitetty kohdassa 2.3 Liiketoimintojen yhdistäminen ja liikearvo.

2.11 Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät olennaisilta osin vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksia.

2.12 Työsuhde-etuudet

Johdon pitkän aikavälin palkitseminen

Kaikki Taaleri-konsernin kokoaikaisessa työsuhteessa olevat työntekijät Suomessa (pl. konsernin toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen) kuuluvat Taaleri-konsernin Palkkiorahastoon (Taaleri Palkkiorahasto hr.). Konsernin vuosi-palkkiosta osa siirretään palkkiorahastoon ennakoon määritettyjen kriteerien mukaisesti.

Konsernissa on käytössä henkilöstön pitkäaikainen palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella niihin kuuluvat henkilöt voivat saada osittain Taaleri osakkeina ja osittain rahana selvitettävän palkkion ns. ansainta- ja sitouttamisjakson aikana suorittamastaan työsuorituksesta. Nämä palkitsemisohjelmat kirjataan suoritustavasta riippuen joko omana pääomana tai käteisvaroina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina.

Omana pääomana maksettavat osakeperusteiset työsuhde-etuudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja oman pääoman lisäykseksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Rahana maksettavat osakeperusteiset palkkiot ja niitä vastaava velka arvostetaan käypään arvoon kunkin kauden päättyessä. Kuluksi kirjattava määrä jaksotetaan henkilöstökuluihin ja siirtovelkoihin oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

Toteutettavien osakkeiden arvioitu lukumäärä tarkastetaan neljännesvuosittain. Alkuperäisiin arvioihin tehtävien tarkistusten mahdolliset vaikutukset kirjataan henkilöstökuluna tuloslaskelmaan, ja vastaava oikaisu tehdään omaan pääomaan ja siirtovelkoihin.

Eläkkeet

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEl-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Lakisääteisistä eläkejärjestelyistä johtuvat kulut kirjataan tuloslaskelman erään "Henkilöstökulut" ja vapaaehtoisista lisäeläkevakuutuksista johtuvat kulut kirjataan erään "Muut hallintokulut". Vakuutusmaksut maksetaan vakuutusyhtiölle ja kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä ei ole muita maksuvelvoitteita.

2.13 Ehdolliset velat

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Konsernin ehdolliset velat esitetään liitetietona.

2.14 Tuloverot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin tai muihin laajan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero laskeaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata liikearvon alkuperäisestä kirjaamisesta. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät vakuustustoiminnan takausvastuun tasoitusmäärän eliminoinnista ja sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytyt.

2.15 Tuloutusperiaatteet

Varainhoitotoiminnan tuloutusperiaatteet

Palkkiotuotot perustuvat esimerkiksi rahasto-osuuksiin, omaisuudenhoitoon, arvopaperivälitykseen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuun. Taaleri-konsernin suurimmat palkkiotuotot muodostuvat rahasto-osuuksista ja omaisuudenhoidosta. Palkkiokuluihin on merkitty toiselle maksetut palkkiokulut niistä tuloista, jotka on kirjattu palkkiotuottoihin. Varainhoidon palkkiot laskutetaan etukäteen kvartaaleittain ja jaksotetaan tuotoksi kuukausittain. Arvopaperivälityksen tapahtumat kirjataan kaupapäivämäärän mukaisesti. Edellä mainitut tuotot kirjataan palkkiotuottoihin.

Hankkeiden tuotot ja kulut kirjataan sillä tilikaudella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Lyhytaikaiset keskeneräiset hankekulut aktivoidaan taseeseen. Hankkeiden tuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja hankkeisiin kohdistuvat kulut vastaavasti liiketoiminnan muissa kuluissa.

Arvopaperikaupan nettotuottoihin kirjataan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista luovutushinnan/selvitysmäärän ja kirjanpitoarvon positiivinen tai negatiivinen erotus. Tähän erään merkitään lisäksi käyvän arvon muutos kaikista käypään arvoon tulosvaikutteiseksi luokitelluista rahoitusinstrumenteista. Arvopaperikaupan nettotuottoihin on kirjattu luovutusvoitot ja – tappiot sekä arvonmuutokset osakkeista ja osuuksista.

Vakuutustoiminnan tuloutusperiaatteet

Vakuutustoiminnan tuloutusperiaatteet on kuvattu kohdassa 2.8 Vakuutustoiminnan varat ja velat. Kaikki vakuutustoiminnan tuotot esitetään vakuutustoiminnan nettotuotoissa, paitsi käyvän arvon muutokset sijoitustoiminnasta, jotka esitetään laajassa tuloksessa.

Muut tuotot

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista-ryhmään kirjataan pääsääntöisesti osinkotuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista sekä luovutusvoitot/-tappiot osakkuus- ja konserniyrityksistä, sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Korkotuotot – ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti korollisista omaisuus- ja velkaeristä. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin. Kiinteäkorkoisten joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan lainan juoksuajalle korkotuottoihin ja -kuluihin.

Korkotuottojen ja – kulujen kirjaamisessa on noudatettu efektiivisen koron menetelmää sopimuksen juoksuajalle. Efektiivisen korkokannan määrittelyssä on arvioitu rahoitusinstrumentin odotettavissa olevaa juoksuaikaa ja arvioitu rahavirrat ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot. Saadut palkkiot, transaktiomenot ja mahdolliset yli- tai alikurssit, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, on huomioitu korkotuottojen ja -kulujen kirjaamisessa.

2.16 Oma pääoma

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai vieraaksi pääomaksi (rahoitusvelaksi). Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos yhtiö hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

2.17 Liikevoitto ja liikevaihto

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen – standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihdosta vähennetään palkkio- ja korkokulut, vähennetään hallintokulut, lisätään negatiivisen liikearvon tuloutus, vähennetään poistot ja arvonalentumiset, vähennetään liiketoiminnan muut kulut ja lisätään osuus osakkuusyrityksen tuloksesta. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

Liikevaihtoon sisältyvät tuotot on esitetty bruttona, paitsi vakuutustoiminnan sekä arvopaperi- ja valuuttakaupan tuotot, jotka esitetään nettona oikeamman kuvan antamiseksi.

2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankintaan ja maksettua kauppahintaan verrattuna yhtiön todelliseen markkina-arvoon sisältyy epävarmuutta ja johdon tekemää arviota. Konserni on arvostanut hankitun yhtiön varat ja velat parhaimman arvion mukaan markkina-arvoon, mutta tulevista takaustappioista erityisesti heikossa markkinatilanteessa liittyy suurta epävarmuutta. Vaikka hankinnan yhteydessä 31.3.2015 kirjattiin 28,6 miljoonan euron negatiivinen liikearvo, ei tämä tarkoita ettei myönnettyistä takauksista hankintahetkellä voisi syntyä yhtiölle tulevaisuudessa takaustappioita. Hankintahetkellä yhtiöllä ei ollut tiedossa takaustappioita joita yhtiö ei olisi huomioinut taseessaan, eikä yleisiä kohdistamattomia varauksia saa IFRS:n mukaan tehdä.

Garantian harjoittamaan takausliiketoiminnan vastuun määrittämiseen sisältyy useita harkinnanvaraisia tekijöitä ja epävarmuustekijöitä. Ulkoista toimintaympäristöä koskevien oletusten lisäksi arviointi pohjautuu pääosin omien vahinkotilastojen vakuutusmatemaattiseen analysointiin. Johdon harkintaa edellytetään erityisesti riskien ja liiketoiminnan vaatiman

pääoman määrittämiseen, riskien hinnoitteluun kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteiden mukaisesti sekä vakuutusso-
pimusten vaatiman velvoitteiden täyttämiseen ja arvioitaessa jo sattuneiden vahinkojen korvausmenoa.

Strukturoituihin yhteisöihin tehtyjen sijoitusten tuottaman määräysvallan tarkastelussa arvioidaan sijoittajan valtaa ohjata
sijoituskohteen merkityksellisiä toimintoja sekä sijoittajan altistumista muuttuville tuotoille. Merkityksellisiä toimintoja kos-
kevan vallan ja muuttuville tuotoille altistumisen tarkastelu sisältää harkintaa. Määräysvallan syntymistä arvioidaan tar-
kemmin, kun sijoituksen tuottama osuus sijoituskohteen nettovarallisuudesta ja tuotosta ylittää 20 %. Sijoituskohte konso-
lidoidaan tytäryrityksenä viimeistään silloin kun konsernin osuus yhtiön muuttuvasta tuotosta on merkittävä ja muuttuvan
tuoton ja vallan välillä todetaan yhteys.

Johdon harkintaa on käytetty Varainhoito-liiketoiminnan keskeneräisten hankkeiden arvostuksessa. Aktiivisiin hankkeisiin
liittyvät ulkoiset kulut on aktivoitu taseeseen, mikäli hankkeen nettonykyarvo on arvioitu positiiviseksi. Hankkeen kulut on
kirjattu tulosvaikutteisesti, mikäli hanke on päättynyt tai sen nettonykyarvo on arvioitu negatiiviseksi.

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun liiketoimintojen arvot perustuvat arvioihin liiketoiminnan tulevasta kehityksestä,
arvioiduista rahavirroista sekä käytettävästä diskonttokorosta. Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.
Arvonalentumistestauksessa määriteltävä kerrytettävissä oleva rahamäärä pohjautuu usein käyttöarvoon, jonka laskemi-
sessa on tehtävä arvioita tulevista rahavirroista ja käytettävän diskonttokoron suhteen.

Saamisten arvonalentumistestaus laaditaan joko saamiskohtaisesti tai saamisryhmäkohtaisesti. Saamiskohtainen ar-
vonalentumistestaus perustuu johdon arvioon tulevaisuuden rahavirroista lainakohtaisesti. Kriittisimpänä tekijänä lainakoh-
taisessa arvonalentumistestauksessa on määrittää rahavirta, jonka toteutuminen on todennäköisintä. Saamisryhmäkohtai-
nen arvonalentuminen perustuu taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävään tilastolliseen malliin, jossa tulevia
todennäköisiä tappioita oikaistaan historiatietoihin perustuvilla toteutuneilla tappioilla. Tällöin johdon harkintaa tarvitaan
siihen, kuinka hyvin historiatiedoilla oikaistut arvot tulevaisuuden tappioista vastaavat toteutuneita tappioita ja tarvitaanko
niihin mahdollisia oikaisuja. Myytävissä olevien rahoitusvarojen, lainoihin ja saamisiin sisältyvien saamistodistusten ar-
vonalentumisen testaus on tehtävä jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä, arvona-
lentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Objektiivisen näytön todentamiseen sisältyy johdon harkintaa. Oman pääoman
ehtoisten instrumenttien osalta arvonalentuminen on lisäksi kirjattava, mikäli arvonalentuminen on merkittävä tai pitkäai-
kainen. Merkittävän ja pitkäaikaisen arvonalennuksen määrittäminen on osa normaalia johdon harkintaa.

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Kun rahoitusinstrumenttien käypä arvo
määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan.
Pääomarahastosijoitusten sekä noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien käyvän arvon määrittämisessä on käytetty
kansainvälisiä arviointistandardeja (IVS) ja niiden sovellutuksiin perustuvia arvonnäytysmenetelmiä. Arvonnäytysmenetelmät
huomioivat useita eri tekijöitä, kuten milloin ja mihin hintaan sijoitus tehtiin, noteerattujen verokkiyhtiöiden kurssikehitys,
paikalliset markkinaolosuhteet kyseessä olevalla toimialalla sekä toteutunut että ennustettu operatiivinen tulos ja lisäsjoi-
tukset. Arvoanalyysit on laadittu yleensä kassavirtapohjaista tuottoarvomenetelmää sekä markkinaperusteista vertailevaa
arvonnäytystä käyttäen valmiille hankkeille. Keskeneräiset hankerahastot on arvostettu niiden hankintahintaan. Arvonna-
määrittämisessä joudutaan tekemään arvioita ja käyttämään johdon harkintaa. Epälikvidien sijoitusten osalta ei ole varmuut-
ta että realisoitessa sijoitus saadaan rahoitusinstrumentin käypä arvo.

Johdon harkintaa on käytetty osakeperusteisten palkitsemisjärjestelyiden osalta synteettisten optioiden arvon määrittämi-
sessä ja näistä konsernille kohdistuvaa kuluja arvioitaessa. Synteettisten optioiden arvioidusta kulukirjauksesta on täten
myös kirjattu laskennallista veroa tulokseen ja laskennallista verosaamista taseeseen.

Laskennallista veroa on kirjattu Garantian tasotusmäärästä, jonka suuruus perustuu johdon vahvistamiin vahinkotilastoi-
hin ja arviotuihin tuleviin vahinkoihin, joihin liittyy harkintaa. Tasotusmäärää laskettaessa käytetään johdon harkintaa
kauden vahinkosuhteen vertailussa pitkän ajan odotettuun keskiarvoon, minkä perusteella tasotusmäärää joko kasvate-
taan tai puretaan tulosvaikutteisesti mikä puolestaan vaikuttaa suoraan laskennallisen verovelan suuruuteen.

2.19 Sovelletut uudet ja uudistetut standardit

Konserni on soveltanut 1.1.2015 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja ja tulkintoja:

- IFRS -standardeihin tehdyt parannukset. Vuosittain tehdyt parannukset standardeihin kerätään yhdeksi kokonai-
suudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta niillä ei ole ol-
lut olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

2.20 Myöhemmin sovellettavat uudet ja uudistetut standardit

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinat tulevat voimaan vasta myöhemmin kuin 1.1.2015 alkavilla
tilikausilla, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Vain seuraavilla oletetaan olevan joitakin vaiku-
tuksia Taalerin tilinpäätökseen:

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* käsittelee rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, arvostamista ja kirjaamista. Standardi jul-
kaistiin kokonaisuudessaan heinäkuussa 2014, ja se tulee sovellettavaksi 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla.
IFRS 9 tuo muutoksia rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen, rahoitusvarojen arvonalentumisiin sekä suo-

jauslaskentaan. Näistä luokittelu ja arvostaminen sekä arvonalentumiset koskevat Taaleri-konsernia. Konserni ei sovelta suojauslaskentaa.

IFRS 9 mukaan rahoitusvarat on luokiteltava kolmeen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat. Luokittelu riippuu yrityksen liiketoimintamallista sekä kyseisten rahoitusvarojen rahavirtojen ominaispiirteistä. Sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin on arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mutta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä voidaan tehdä peruuttamaton valinta menettelystä, jonka mukaan käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin eikä niitä myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi. Rahoitusvelkojen luokittelu ja arvostaminen muuttuu vain siten, että käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi nimenomaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen omasta luottoriskistä johtuvat muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Arvonalentumisten osalta on otettu käyttöön odotettuihin luottotappioihin perustuva malli, joka korvaa IAS 39 mukaisen toteutuneisiin tappioihin perustuvan mallin. Konsernissa ollaan arvioimassa IFRS 9:n vaikutusta.

IFRS 15:ssä *Myyntituotot asiakassopimuksista* käsitellään tulouttamista sekä määritetään periaatteet, joiden mukaan tilinpäätöksessä esitetään käyttäjien kannalta hyödyllistä tietoa asiakassopimuksiin perustuvien myyntituottojen luonteesta, määrästä ja epävarmuudesta sekä myyntituottoihin liittyvistä rahavirroista. Myyntituotto kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan tavarahan tai palveluun ja näin pystyy ohjaamaan sen käyttöä ja saamaan siitä koituvan hyödyn. Standardi korvaa IAS 18:n *Tuotot* ja IAS 11:n *Pitkäaikaishankkeet* sekä niihin liittyvät tulkinnat. Standardia on sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla. Konsernissa ollaan arvioimassa IFRS 15:n vaikutusta.

Millään muulla jo julkaistulla mutta ei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernille.

3 SIIRTYMINEN IFRS-STANDARDIEN NOUDATTAMISEEN

Taaleri-konserni on siirtynyt noudattamaan EU:n hyväksymiä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (International Financial Reporting Standards, IFRS) ja ensimmäinen IFRS standardien mukainen konsernitiilinpäätös on laadittu 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta. Konsernitiilinpäätökset laadittiin 31.12.2014 saakka suomalaisen tilinpäätössääntelyn mukaisesti (Finnish Accounting Standards, FAS). Konsernin IFRS-standardeihin siirtymispäivä oli 1.1.2014. Siltalaskelmissa esitetty ta- loudellinen informaatio perustuu IAS/IFRS-standardeihin, jotka olivat voimassa 31.12.2014. Vuonna 2015 voimaan tulleilla standardeilla ei ole merkittävää vaikutusta esitettyihin tietoihin. Standardien käyttöönoton yhteydessä Taaleri-konsernissa on sovellettu seuraavia IFRS 1 -siirtymästandardin sallimia helpotuksia: kertyneet muuntoerot 99 tuhatta euroa on nolattu eikä IFRS 3-standardia ole sovellettu takautuvasti.

Täsmäytyslaskelmat sekä tiedot IFRS -standardeihin siirtymisen vaikutuksista

Jäljempänä on kuvattu, miten Taaleri-konsernin siirtyminen FAS-normistosta IFRS-standardeihin on vaikuttanut konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan. Alla on esitetty seuraavat täsmäytyslaskelmat:

- aiemman tilinpäätösnormiston (FAS) mukaisen oman pääoman ja IFRS-standardien mukaisen oman pääoman välillä 1.1.2014 (avaava IFRS-tase) ja 31.12.2014 (viimeisin, aiemman tilinpäätösnormiston mukainen vuositilinpäätös).
- 1.1–31.12.2014 aiemman tilinpäätösnormiston mukainen tulos ja IFRS-standardien mukainen laaja tulos (lopetetut toiminnot ei ole eriytetty täsmäytyslaskelmissa, sillä ne on luokiteltu lopetetuiksi vasta 2015 vuoden aikana).
- 1.1–31.12.2014 aiemman tilinpäätösnormiston mukainen rahavirtalaskelma ja IFRS-standardien mukainen rahavirtalaskelma.

TASE 1.1.2014, 1 000 euroa

Vastaavaa	Lisätieto	FAS	IFRS	IFRS
		31.12.2013	muutos	1.1.2014
Saamiset luottolaitoksilta		11 519	0	11 519
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		11 040	0	11 040
Osakkeet ja osuudet		375	0	375
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		1 054	0	1 054
Aineettomat hyödykkeet		1 313	0	1 313
Konserniliikearvo		727	0	727
Muut aineettomat hyödykkeet		586	0	586
Aineelliset hyödykkeet		343	0	343
Muut varat		1 570	0	1 570
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	6	849	249	1 098
Laskennalliset verosaamiset	7	0	115	115
		28 063	364	28 427

Vastattavaa	Lisätieto	31.12.2013	IFRS	IFRS
			muutos	1.1.2014
VIERAS PÄÄOMA		5 475	267	5 742
Muut velat		2 271	0	2 271
Siirtovelat ja saadut ennakot	6	3 204	267	3 471
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	8	22 588	96	22 684
Osakepääoma		125	0	125
Muuntoerot	2	-99	99	0
Vapaat rahastot		14 638	0	14 638
Edellisten tilikausien voitto(tappio)	2, 4, 6, 7	4 311	6	4 317
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus		3 205	0	3 205
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista	4, 7	408	-9	399
		28 063	364	28 427

TASE 31.12.2014, 1 000 euroa

Vastaavaa	Lisätieto	FAS	IFRS	IFRS
		31.12.2014	muutos	31.12.2014
Saamiset luottolaitoksilta	1	31 525	11	31 536
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		21 671	0	21 671
Osakkeet ja osuudet	1	9 027	-4 701	4 326
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	1	320	78 855	79 175
Aineettomat hyödykkeet		2 196	181	2 377
Konserniliikearvo	3	546	181	727
Muut aineettomat hyödykkeet		1 650	0	1 650
Aineelliset hyödykkeet		556	0	556
Muut varat		6 945	0	6 945
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	5, 6	5 707	472	6 179
Laskennalliset verosaamiset	6, 7	112	47	159
		78 060	74 864	152 923
<hr/>				
Vastattavaa	Lisätieto	FAS	IFRS	IFRS
		31.12.2014	muutos	31.12.2014
VIERAS PÄÄOMA		50 798	64 257	115 056
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1	10 000	60 500	70 500
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	5	30 000	-206	29 794
Muut velat		2 771	0	2 771
Siirtovelat ja saadut ennakot	1, 6	8 027	1 336	9 362
Laskennalliset verovelat	1, 7	0	2 628	2 628
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	8	27 262	10 606	37 868
Osakepääoma		125	0	125
Muuntoerot		20	0	20
Vapaat rahastot		14 638	0	14 638
Edellisten tilikausien voitto(tappio)	4, 6	6 108	112	6 220
Tilikauden tulos/emoyhtiön omistajien osuus	Tulos	4 835	10 582	15 418
Määräysvallattomien omistajien osuus pääomista	4	1 535	-88	1 447
		78 060	74 864	152 923

KONSERNIN TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2014

1 000 euroa	<i>Lisätieto</i>	FAS	IFRS	IFRS
		1-12/2014	muutos	1-12/2014
Palkkiotuotot		33 441	0	33 441
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	1	1 797	14 182	15 979
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista		11	0	11
Korkotuotot		3 306	0	3 306
Liiketoiminnan muut tuotot		2 915	0	2 915
LIIVEVAIHTO		41 470	14 182	55 652
Palkkiokulut		-6 293	0	-6 293
Korkokulut	1, 5	-790	-526	-1 316
Hallintokulut				
Henkilöstökulut	6	-16 484	-200	-16 684
Muut hallintokulut		-5 557	0	-5 557
Poistot ja arvonalentumiset konserniliikearvosta	3	-212	180	-32
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-573	0	-573
Liiketoiminnan muut kulut	1	-3 443	-517	-3 960
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista		-547	0	-547
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-2	0	-2
LIIVEVOITTO (-TAPPIO)		7 568	13 118	20 686
Tuloverot	1, 6, 7	-1 616	-2 581	-4 197
TULOS JATKUVISTA TOIMINNOISTA		5 952	10 537	16 489
Vähemmistön osuus tilikauden voitosta/tappiosta	4	-1 116	1 116	0
TILIKAUDEN TULOS		4 835	11 654	16 489

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA	<i>Lisätieto</i>	FAS	IFRS	IFRS
		1-12/2014	muutos	1-12/2014
Tilikauden voitto		4 835	11 654	16 489
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi				
Muuntoerot	2	0	20	20
Erät, jotka voidaan siirtää tulosvaikutteisiksi yhteensä		0	0	20
TILIKAUDEN LAAJA TULOS		4 835	11 674	16 509

Tilikauden voitosta				
Emoyhtiön omistajien osuus		4 835	10 582	15 418
Määräysvallattomien osuus	4	1 116	-45	1 071

Tilikauden laajasta tuloksesta				
Emoyhtiön omistajien osuus	2	0	20	20
Määräysvallattomien osuus		0	0	0

Yhteensä				
Emoyhtiön omistajien osuus		4 835	10 602	15 438
Määräysvallattomien osuus	4	1 116	-45	1 071

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa

	Lisätieto	FAS 1.1.-31.12.2014	IFRS muutos	IFRS 1.1.-31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta:				
Liikevoitto (tappio)	<i>Tulos</i>	7 568	13 118	20 686
Suunnitelman mukaiset poistot		573	0	573
Konserniliikearvon poisto ja vähennys	3	212	-180	32
Muut oikaisut				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien sijoitusten käyvän arvon muutos	1	-24	-14 182	-14 206
Muut oikaisut	5	459	-96	363
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta		8 788	-1 340	7 449
Käyttöpääoman muutos				
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)		-10 631	0	-10 631
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	6	-10 385	-332	-10 717
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	1, 6	4 180	1 053	5 233
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		-8 047	-619	-8 666
Maksetut välittömät verot (-)		-557	0	-557
Liiketoiminnan rahavirta (A)		-8 604	-619	-9 224
Investointien rahavirta:				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-1 849	0	-1 849
Investoinnit tytä- ja osakkuusyrityksiin hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	1	-488	-64 673	-65 161
Investoinnit muihin sijoituksiin	1	-7 635	4 701	-2 934
Investointien rahavirta (B)		-9 972	-59 972	-69 944
Rahoituksen rahavirta:				
Omien osakkeiden hankkiminen	6	-51	102	51
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		30 000	0	30 000
Lyhytaikaisten lainojen nostot		10 000	0	10 000
Pitkäaikaisten lainojen nostot	1	0	60 500	60 500
Maksetut osingot ja muu voitonjako		-1 367	0	-1 367
Rahoituksen rahavirta (C)		38 583	60 602	99 185
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	1	20 006	11	20 017
Rahavarat tilikauden alussa		11 519	0	11 519
Rahavarat tilikauden lopussa		31 525	11	31 536
Rahavarojen erotus		20 006	11	20 017

1. Konsolidoidut konserniyhtiöt

Taaleri Oyj:llä on IFRS 10:n mukainen määräysvalta Metsärahassto II Ky:ssä. Tämä perustuu siihen, että Taaleri Oyj altistuu tällä hetkellä täysimääräisesti Metsärahassto II Ky:stä saatavalle muuttuvalle tuotolle ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä valtaansa Metsärahassto II Ky:ssä. Näin ollen Metsärahassto II Ky on IFRS 10:n mukaan Taaleri Oyj:n tytäryhtiö ja yhdistellään Taaleri –konsernin IFRS-tilinpäätökseen.

Metsärahassto II Ky:llä oli IAS 28:n mukainen huomattava vaikutusvalta Finsilva Oyj:ssä 26.5.2015 asti. Tämä perustui siihen, että Metsärahassto II Ky:llä oli yli 20 prosenttia äänivallasta Finsilva Oyj:ssä. Koska Metsärahassto II Ky:llä ei ollut äänivallan lisäksi muulla tavoin syntynyttä huomattavaa vaikutusvaltaa, Finsilva Oyj oli Metsärahassto II Ky:n osakkuusyhtiö ja yhdisteltiin konsernin IFRS-tilinpäätökseen IAS 28 periaatteiden mukaisesti. Finsilva Oyj:en osalta sovellettiin IAS 28.17 mukaista vapautusta pääomaosuusmenetelmän soveltamisesta. Finsilva Oyj käsiteltiin siirtymässä finanssisijoitukseksi ja luokiteltiin käypään arvoon tulosvaikutteiseksi arvostettavaksi rahoitusvaraksi.

Muutokset tilinpäätökseen 31.12.2014

Metsärahassto II Ky:n konsolidoinnin vaikutus konsernin IFRS tulokseen oli 10 434 tuhatta euroa Finsilva Oyj:n käyvän arvon muutoksen jälkeen. Yhtiön kuluina on konsolidoitu rahoituskorke -622 tuhatta euroa ja liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu Finsilva Oyj:n osakkeista maksettu varainsiirtovero -517 tuhatta euroa.

Metsärahassto II Ky:n omistamien Finsilva Oyj:n osakkeiden käypä arvo per 31.12.2014 oli 78 855 tuhatta euroa, joka on lisätty erään Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä. Osakkeet ja osuudet erästä on eliminoitu Metsärahassto II Ky osakkeet 4 701 tuhatta euroa. Hankintameno ilman varainsiirtoveroa on 64 673 tuhatta euroa. Käyvän arvon muutos 14 182 tuhatta euroa on kirjattu tulosvaikutteisesti Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottoihin. Tuloslaskelman verojen ja laskennallisen verovelan lisäykseen on Finsilva Oyj:n osakkeiden käyvän arvon muutoksesta 1.1.–31.12.2014 kirjattu laskennallinen verovelka yhteensä 2 609 tuhatta euroa.

Saamisiin luottolaitoksilta on lisätty Metsärahassto II Ky:n rahavarat 11 tuhatta euroa. Velat yleisölle ja julkisyhteisölle erään on lisätty Finsilva Oyj:n osakkeen rahoitusta varten otettu laina 60 500 tuhatta euroa.

Konsolidoinnin vaikutukset 1.1.–31.12.2014 rahavirtalaskelmaan;

- Liiketoiminnan rahavirran oikaisuna on vähennetty Finsilva Oyj:n osakkeen käyvän arvon muutos 14 182 tuhatta euroa.
- Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäyksenä kirjattiin rahoituksen korkovelka 622 tuhatta euroa.
- Investointien rahavirtaan on lisätty Finsilva Oyj:n hankintameno 64 673 tuhatta euroa. Muista sijoituksesta on eliminoitu konsernin FAS tilinpäätökseen sisältyneet Metsärahassto II Ky:n pääomat 4 701 tuhatta euroa.
- Rahoituksen rahavirtaan on lisätty Finsilva Oyj:n osakkeiden hankintaan otettu pitkäaikainen laina 60 500 tuhatta euroa.
- Rahavarojen lisäys vastaa konsolidoidun Metsärahassto II Ky:n rahavaroja 11 tuhatta euroa.

2. Muuntoero

Standardien käyttöönoton yhteydessä Taaleri-konsernissa on sovellettu IFRS 1 -siirtymästandardin sallimaa helpotusta muuntoerojen osalta ja kertyneet muuntoerot 1.1.2014 99 tuhatta euroa on nollattu. Tilikaudelle 1.1.–31.12.2014 on IFRS:ssä kirjattu muuntoeroa 20 tuhatta euroa.

3. Liikearvo

1.1.2014 jälkeen tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus käyvin arvoin hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuna ylittävät ryhmän osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta.

Aiemmin tapahtuneissa hankinnoissa liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää ryhmän osuuden hankittujen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. IFRS:n mukaisesti liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta, kun vastaavasti FAS tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti liikearvosta tehdään suunnitelman mukaiset poistot. IFRS tilinpäätöksessä on peruttu FAS tilinpäätöksessä tehdyt liikearvopoistot tilikaudelta 1.1.–31.12.2014 yhteensä 180 tuhatta euroa. Poistot on palautettu osaksi liikearvoa. Jatkossa liikearvosta tehdään tilinpäätöksen yhteydessä arvonalentumistestaus.

Konsolidoinnin vaikutukset 1.1.–31.12.2014 rahavirtalaskelmaan;

- Liiketoiminnan rahavirran oikaisuna on eliminoitu rahavirtalaskelmalla 1.1.–31.12.2014 konsernin liikearvopoistojen palautus yhteensä 180 tuhatta euroa.

4. Määräysvallattomien omistajien osuudet

FAS tuloslaskelman vähemmistön osuus tilikauden 1.1.–31.12.2014 tuloksesta oli 1 071 tuhatta euroa ja se on siirretty osaksi konsernin laajaa tuloslaskelmaa. Määräysvallattomille omistajille on kohdistettu aiempien vuosien kohdistamattomat osuudet syntyneistä tappioista. Näiden vaikutus konsernin omiin pääomiin 1.1.2014 oli yhteensä 43 tuhatta euroa ja 31.12.2014 88 tuhatta euroa.

5. Muut rahoitusvelat

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu IFRS taseessa jaksotettuun hankintamenuun. IFRS muutoksena on korkoa oikaistu 96 tuhatta euroa. Velkapääomista on oikaistu lainan juoksuajalle jaksotettu transaktiomeno 110 tuhatta euroa. Joukkovelkakirjalainoista tehdyt oikaisut ovat yhteensä 206 tuhatta euroa.

Konsolidoinnin vaikutukset 1.1.–31.12.2014 rahavirtalaskelmaan;

- Liiketoiminnan rahavirran oikaisuna on vähennetty liikkeeseen laskettujen velkakirjojen efektiivisen korkokirjauksen tulosvaikutus 96 tuhatta euroa.

6. Osakeperusteiset työsuhde-etuudet

Konsernissa on käytössä henkilöstön pitkäaikainen palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella niihin kuuluvat henkilöt voivat saada osittain Taalerin B-osakkeina ja osittain rahana selvitetävän palkkion ns. ansainta- ja sitouttamisjakson aikana suorittamastaan työsuorituksesta. Nämä palkitsemisohjelmat kirjataan suoritustavasta riippuen joko omana pääomana tai käteisvaroina maksettavina osakeperusteisina liiketoimina.

Avaava tase 1.1.2014

Avaavan taseen oikaisun kirjattiin osakeperusteisista palkitsemisjärjestelyistä voittovaroihin -34 tuhatta euroa vuoden 2013 kuluja. Siirtovelkana kirjattiin rahana maksettavan velan käypä arvo 267 tuhatta euroa ja siirtosaamisiin palkkiojaksotuksena 249 tuhatta euroa. Oman pääoman lisäyksenä kirjattiin osakkeina annettava osuus 15 tuhatta euroa. Avaavan taseen luvut sisältyvät muutoksiin 31.12.2014.

Muutokset tilinpäätökseen 31.12.2014

Osakeperusteisista palkitsemisjärjestelyistä on tilikauden 1.1.–31.12.2014 tulokseen kirjattu kuluja -200 tuhatta euroa henkilöstökulujen lisäykseksi. Siirtovelkojen lisäyksenä työsuhde-etuuksista kirjattiin rahana maksettavan osakeperusteisen palkkion vastaava velka käypään arvoon arvostettuna yhteensä 713 tuhatta euroa. Siirtosaamisiin on palkkiojaksotuksena kirjattu 582 tuhatta euroa. Oman pääoman lisäyksenä kirjattiin osakkeina annettava osuus 86 tuhatta euroa.

Laskennallisena verosaamisena on osakeperusteisista työsuhde-etuuksista kaudella 1.1.–31.12.2014 kirjattu henkilöstökulujen lisäyksestä 47 tuhatta euroa.

Konsolidoinnin vaikutukset 1.1.–31.12.2014 rahavirtalaskelmaan;

- Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäyksenä on kirjattu työsuhde-etuuksista aiheutuva siirtovelka 713 tuhatta euroa.
- Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäyksenä on kirjattu työsuhde-etuuksista aiheutuva siirtosaaminen 582 tuhatta euroa.
- Rahoituksen rahavirtaan on lisätty osakeperusteisista palkitsemisjärjestelyistä aiheutuva omien osakkeiden lisäys 102 tuhatta euroa.

7. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Konserni ei ollut FAS tilinpäätöksessään 31.12.2013 kirjannut laskennallisia verosaamisia. IAS 12.34 standardin mukaisesti IFRS tilinpäätöksessä kirjataan laskennallinen verosaaminen konsernin tytäryhtiön käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Vastaava kirjaus tehdään FAS tilinpäätökseen 31.12.2014. Laskennallinen verosaatava on kirjattu suoraan voittovaroihin.

Laskennallinen verosaaminen 1.1.2014 on laskettu yhtiöstä, jossa määräysvallattomien osuus on 30 %. Verosaamisena kirjattiin avaavaan IFRS taseen voittovarojen ja siirtosaamisen lisäyksenä 115 tuhatta euroa. Veron tulosvaikutuksesta kirjattiin määräysvallattomille omistajille osuuden lisäystä 34 tuhatta euroa.

Laskennallisena verosaamisena on osakeperusteisista työsuhde-etuuksista kaudella 1.1.–31.12.2014 kirjattu henkilöstökulujen lisäyksestä 47 tuhatta euroa.

Tuloslaskelman verojen ja laskennallisen verovelan lisäykseen on Finsilva Oyj:n osakkeiden käyvän arvon muutoksesta 1.1.–31.12.2014 kirjattu laskennallinen verovelka yhteensä 2 609 tuhatta euroa.

Laskennallisen verosaamisen määrä 31.12.2014 oli yhteensä 159 tuhatta euroa ja laskennallisen verovelan määrä 2 628 tuhatta euroa.

Laskennallisilla verosaamisilla ja -veloilla ei ole vaikutusta rahavirtoihin.

8. Oman pääoman muutokset

Metsärahasasto II Ky:n yhdistelyllä ja sitä kautta Finsilva Oyj:n osakkeiden käyvän arvon muutoksella on suurin vaikutus konsernin omiin pääomiin yhteensä 10 434 tuhatta euroa. Alla olevassa taulukossa on esitetty muut muutokset IFRS standardien mukaan jaoteltuna.

OMAN PÄÄOMAN TÄSMÄYTYSLASKELMA, 1 000 euroa			31.12.2014	1.1.2014
Oma pääoma FASin mukaan			27 262	22 588
IFRS 1	Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto	Muuntoerojen nollaus / siirto erien välillä	-20	-99
		Vaikutus omiin pääomiin	-20	99
IFRS 2	Osakeperusteiset maksut	Osakeperusteiset työsuhde-etuudet	-114	-18
IFRS 10	Konsernitilinpäätös	Määräysvallattomien omistajien osuus kumuloituneista tappioista	88	43
IAS 12	Tuloverot	Laskennalliset verosaamiset ja -velat josta määräysvallattomien omistajien osuus	-2 580	115
IAS 28	Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin	Osakkuusyritysyhdistely/ Metsärahasasto II Ky, sisältäen Finsilva Oyj sijoituksen käyvän arvon muutoksen	13 043	-
IAS 36	Omaisuserien arvonalentuminen	Liikearvopoistojen palautus	181	-
IAS 39	Rahoitusinstrumentit	Rahoitusvelkojen efektiivinen korko	96	-
IFRS oikaisut yhteensä, emoyhtiön omistajien osuus			10 694	105
IFRS oikaisut yhteensä, määräysvallattomien omistajien osuus			-88	-9
Oma pääoma IFRSn mukaan			37 868	22 684

4 HANKITUT JA MYYDYT LIIKETOIMINNOT

Vakuutusosakeyhtiö Garantian hankinta

Taaleri Oyj sitoutui 11.12.2014 allekirjoitetulla kauppakirjalla ostamaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian koko osakekannan. Kauppa tuli voimaan 31.3.2015. Garantia on takausvakuutuksiin erikoistunut vakuutusyhtiö, joka takaa suomalaisten yritysten rahoituksia ja muita vastuita, sekä vakuuttaa sijoituksiin liittyviä riskejä.

Kauppahinta 60 milj. euroa maksettiin kokonaisuudessaan käteisellä.

Taaleri Oyj ja myyjät ovat sopineet osakekaupan yhteydessä, että mikäli Taaleri Oyj myy (tai muuten realisoi) Garantian kolmen vuoden kuluessa kaupan voimaantulosta Taaleri-konsernin ulkopuoliselle taholle, maksaa Taaleri Oyj myyjille lisäkauppahintana puolet Taaleri Oyj:lle mahdollisesta syntyvästä taloudellisesta edusta. Minkäänlaista varausta ehdollisesta kauppahinnasta ei ole kirjattu, sillä sen toteutumista ei nähdä todennäköisenä.

Edullisesta kaupasta syntynyt voitto 28,6 milj. euroa on kirjattu tuloslaskelman erään "Negatiivisen liikearvon tuloutus". Edullisen kaupan syyt ovat hankitun Vakuutusosakeyhtiö Garantian nettovarojen erotus maksettuun kauppahintaan hankintahetkellä. Koska Vakuutusosakeyhtiö Garantia harjoittaa takaustoimintaa, liittyy sen tuleviin takaustappioihin erityisesti heikossa markkinatilanteessa epävarmuutta. Hankintahetkellä yhtiöllä ei ollut tiedossa takaustappioita, eikä yleisiä kohdistamattomia varauksia voi IFRS:n sääntöjen mukaan tehdä.

Hankintaan liittyviä menoja on kirjattu tulosvaikutteisesti tilikauden aikana 1 185 tuhatta euroa.

Yksilöitävissä olevien hankittujen varojen ja vastattavaksi otettujen velkojen käypä arvo, luovutettu vastike sekä edullisesta kaupasta syntynyt voitto hankintahetkellä 31.3.2015 olivat seuraavat:

Edullisesta kaupasta syntyvä voitto, 1 000 euroa	31.3.2015
Aineettomat hyödykkeet	411
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1 951
Myytavissä olevat rahoitusvarat	109 493
Saamiset ensivakuutustoiminnasta	375
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	182
Jälleenvakuuttajien osuus vastuuvelasta	787
Siirtosaamiset	1 321
Muut saamiset (regressit)	1 300
Rahavarat	4 731
Vakuutusmaksuvastuu	-11 785
Korvausvastuu	-816
Laskennalliset verovelat	-16 910
Velat ensivakuutustoiminnasta	-175
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	-955
Siirtovelat	-922
Muut velat	-422
Yksilöitävissä olevat nettovarat	88 567
Luovutettu vastike	-60 000
Edullisesta kaupasta syntyvä voitto	28 567

Kaupan toteututtua hankittu liiketoiminta on osa Taalerin rahoitus -segmenttiä. Hankintahetkestä 31.3.2015 eteenpäin on tilikauden 2015 konsernitilinpäätökseen yhdistelty vakuutusliiketoiminnasta liikevaihtoa 13,2 miljoonaa euroa ja voittoa 7,7 miljoonaa euroa. Mikäli vakuutusliiketoiminta olisi hankittu 1.1.2015 olisi konsernitilinpäätökseen yhdistelty Vakuutusosakeyhtiö Garantian liikevaihtoa 16,9 miljoonaa euroa ja voittoa 9,7 miljoonaa euroa. Tällöin negatiivisen liikearvon tuloutus olisi vastaavasti ollut pienempi, eli 24,6 miljoonaa euroa tämänhetkisen 28,6 miljoonan euron sijaan. Taalerin konsernituloslaskelmassa esitetty liikevaihto olisi ollut 62,2 miljoonaa euroa, tilikauden tulos 41,7 miljoonaa euroa ja tilikauden laaja tulos 39,5 miljoonaa euroa.

Lainaamon myynti ja sijoitus Fellow Financeen

Taaleri on 25.5.2015 sijoittanut 2,38 miljoonaa euroa vertaislainapalvelua tarjoavaan Fellow Finance Oyj:een ja samalla myynyt Fellow Finance Oyj:lle Taalerin rahoitusyhtiötoimintaa harjoittaneen Lainaamo Oy:n omistamansa osakekannan osakevaihdoilla. Fellow Finance hankinnasta maksettu kokonaisvastike oli 2 miljoonaa euroa, josta 1,37 miljoonaa euroa maksettiin rahavaroilla ja 0,63 miljoonaa euroa Lainaamon osakkeina. Taaleri omistaa järjestelyn jälkeen Fellow Finance Oyj:stä 38,4 % ja Lainaamo Oy:ssä sillä ei ole omistusta lainakaan. Taalerilla on oikeus hankkia Fellow Finance Oyj:stä 7,3 % lisää omistusta. Fellow Financen perustajayrittäjät Jouni Hintikka ja Teemu Nyholm omistavat 18,4 % osuudet. Fellow Financen avainhenkilöiden omistus on yhteensä 57,3 %.

Lainaamon liiketoiminta on luokiteltu tilinpäätöksessä lopetetuksi toiminnoksi. Fellow Finance Oyj on yhdistelty konserniin osakkuusyhtiönä ja esitetään Rahoitus-segmentin alla.

Lopetettujen toimintojen tulos, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Sijoitustoiminnan tuotot	2 034	2 751
Palkkio- ja korkokulut	-897	-1 352
Muut tuotot ja kulut, netto	-878	-1 540
Tulos ennen veroja	258	-141
Verot	-48	112
Tulos verojen jälkeen	211	-29
Tappio luovutuksesta	-527	
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-316	-29

Lopetettujen toimintojen nettorahavirrat, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirrat	2 973	-550
Investointien rahavirrat	-3 326	-13 825
Rahoituksen rahavirrat	-	14 500
Rahavirrat yhteensä	-353	125

Lainaamon myynnin vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan, 1 000 euroa	25.5.2015
Varat	21 154
Velat	-20 909
Varat ja velat yhteensä	245
Rahana saatu vastike	-
Luovutetun yksikön rahavarat	-342
Rahavirtavaikutus	-342

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

5 PALKKIOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Varainhoidon palkkiot	27 306	27 453
Tuottosidonnaiset palkkiot	4 495	5 924
Yhteensä	31 801	33 378

6 VAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Vakuutusmaksutuotot, netto		
Vakuutusmaksutulo	8 238	
Jälleenvakuuttajien osuus	-828	
Vakuutusmaksuvastuun muutos	391	
Jälleenvakuuttajien osuus	-100	
Yhteensä	7 702	-
Vakuutuskorvaukset, netto		
Maksetut korvaukset	-1 170	
Korvausvastuun muutos	-381	
Jälleenvakuuttajien osuus	250	
Yhteensä	-1 301	-
Vakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot		
Myytavissä olevista rahoitusvaroista		
Koroista	1 626	
Osingoista	305	
Myyntivoitoista ja -tappioista	4 999	
Muista	-175	
Yhteensä	6 756	-
Vakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	13 156	-

Vakuutustoiminnan korkotuottoihin ei sisälly tuottoja rahoitusvaroista, joista on tehty arvonalennus.

7 ARVOPAPERI- JA VALUUTTAKAUPAN NETTOTUOTOT

Arvopaperikaupan nettotuotot, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	105	14 188
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista	767	875
Yhteensä	873	15 064
Arvopaperi- ja valuuttakaupan nettotuotot, 1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Arvopaperikaupan nettotuotot lajeittain		
Osakkeista ja -osuuksista	873	15 064
Myyntivoitot ja -tappiot	777	877
Käyvän arvon muutokset	96	14 187
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	873	15 064
Valuuttatoiminnan nettotuotot	778	914
Yhteensä	1 651	15 978

8 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	4 671	-
Osinkotuotot	4 671	-
Myytavissä olevista rahoitusvaroista	-38	-
Luovutustappiot	-38	-
Konserniyrityksistä	217	11
Luovutusvoitot	217	74
Luovutustappiot	-	-63
Yhteensä	4 850	11

9 KORKOTUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Korkotuotot muista lainoista ja saamisista		
Saamisista luottolaitoksilta	75	72
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	835	1 209
Muut korkotuotot	3	4
Yhteensä	913	1 285

Korkotuotot sisältävät 3,5 tuhatta euroa tuottoja rahoitusvaroista, joista on tehty arvonalennus.

10 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Vuokratuotot	-	27
Hankkeiden myynnit	6 075	2 854
Muut tuotot	-46	32
Yhteensä	6 029	2 913

11 PALKKIOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Varainhoidon palkkiokulut	3 709	5 682
Yhteensä	3 709	5 682

12 KORKOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Korkokulut muista veloista		
Veloista luottolaitoksille	351	50
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	850	622
Liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	1 701	565
Muut korkokulut	3	3
Yhteensä	2 906	1 240

13 HENKILÖSTÖKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Palkat ja palkkiot yhteensä	14 934	12 935
Eläkekulut - maksupohjaisista järjestelyistä	2 286	2 026
Osakeperusteiset maksut	887	200
Osakkeina maksettavat	206	86
Käteisvaroina maksettavat	681	114
Muut henkilösivukulut	1 145	924
Yhteensä	19 251	16 085

14 MUUT HALLINTOKULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
ICT kulut	1 673	2 306
Markkinointi ja viestintäkulut	1 323	881
Muut kulut	2 725	2 132
Yhteensä	5 721	5 319

15 POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Aineettomat hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	604	311
Aineelliset hyödykkeet		
Suunnitelman mukaiset poistot	267	202
Konserniliikearvo		
Arvonalentumiset	-	32
Yhteensä	871	545

16 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toimitila- ja muut vuokratulot	1 646	1 149
Ulkopuoliset palvelut	1 526	1 119
Laitevuokrat ja leasing	383	298
Yhtiön tilintarkastajille maksetut palkkiot	299	214
Tilintarkastuspalkkiot	150	139
Veropalvelut	-	10
Muut	149	64
Muut kulut	3 307	1 086
Yhteensä	7 161	3 865

17 SAAMISISTA TILIKAUDELLE KIRJATUT ARVONALENTUMISTAPPIOT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Arvonalentumistappiot saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöltä:		
Sopimuskohtaiset arvonalennustappiot brutto	228	-
Tuloslaskelmaan kirjatut	228	-

Tilikausilla 2015 ja 2014 ei ole realisoitunut luottotappioita. Tilikaudella 2014 kirjatut arvonalentumis- ja luottotappiot liittyivät Lainaamo Oy:n liiketoimintaan, joka nyt esitetään yhdellä rivillä tuloslaskelmalla lopetettuna toimintona. Ks. liite 4.

18 TULOVEROT

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilikauden tuloksesta	3 902	1 766
Aikaisempien kausien verot	-72	-38
Laskennalliset verot	-854	2 581
Yhteensä	2 976	4 309
Tuloslaskelman verojen täsmäytys voittoon ennen veroja	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liikevoitto (voitto ennen veroja)	47 379	20 827
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla (20 %)	9 476	4 165
Verovapaat tuotot	-7 377	-18
Vähennyskeltottomat kulut	13	407
Liikearvon arvonalentumiset	-	6
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-41	-1
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	-70	-220
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	1 025	-
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-72	-38
Muut erät	22	7
Verot tuloslaskelmassa	2 976	4 308

Efektiivinen verokanta vuonna 2015 oli 6 % (2014: 21 %). Pienentyminen johtuu pääasiassa konsernin verovapaista tuotoista vuonna 2015, joista merkittävin on negatiivisen liikearvon tuloutus 28,6 miljoonaa euroa.

19 MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	1.1.-31.12.2015			1.1.-31.12.2014		
	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
1 000 euroa						
Myytavissä olevat rahoitusvarat	-5 497	1 099	-4 398	-	-	-
Muuntoerot	-158	-	-158	20	-	20
Yhteensä	-5 655	1 099	-4 555	20	-	20

20 OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla yhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos vuoden aikana ulkona olleiden osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla – lukuun ottamatta yhtiön hallussaan pitämiä omia osakkeita (liite 38 Oma pääoma).

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos jatkuvista toiminnoista	42 771	15 447
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos lopetuista toiminnoista	-316	-29
Yhteensä	42 455	15 418
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (tuhatta kpl)	27 685	25 159
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), jatkuvat toiminnot	1,54	0,61
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa), lopetetut toiminnot	-0,01	0,00

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos lasketaan oikaisemalla ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettua keskiarvoa siten, että kaikki laimentavat potentiaaliset kantaosakkeet oletetaan vaihdetuiksi osakkeisiin. Konsernin laimentavat potentiaaliset kantaosakkeet ovat osakkeina maksettavia osakeperusteisia kannustinjärjestelyjä (optioita) ja ne huomioidaan laimennettua osakekohtaista tulosta laskettaessa optioiden tavoin myöntämispäivästä lähtien.

1 000 euroa	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos jatkuvista toiminnoista	42 771	15 447
Emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tulos lopetuista toiminnoista	-316	-29
Yhteensä	42 455	15 418
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (tuhatta kpl)	27 685	25 159
Osakeoptioiden laimentava vaikutus (tuhatta kpl)	191	128
Osakemäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa (tuhatta kpl)	27 876	25 287
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), jatkuvat toiminnot	1,53	0,61
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa), lopetetut toiminnot	-0,01	0,00

TASEEN LIITETIEDOT

21 SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Vaadittaessa maksettavat	27 243	31 189	10 817
Kotimaisilta luottolaitoksilta	27 231	31 157	10 731
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	12	32	86
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	739	346	702
Kotimaisilta luottolaitoksilta	14	14	14
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	725	332	687
Yhteensä	27 983	31 536	11 519

Saamiset luottolaitoksilta vastaavat konsernin rahavaroja kokonaisuudessaan. Rahavarat ovat kaikki konsernin käytettävissä.

22 SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Muut kuin vaadittaessa maksettavat			
Yritykset ja asuntoyhteisöt	9 365	6 292	6 306
Kotitaloudet	2	15 339	4 679
Ulkomaat	49	40	55
Yhteensä	9 416	21 671	11 040

Konsernilla ei ole saamisia, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla. Tiedot kirjatuista arvonalentumistappioista esitetään tuloslaskelman liitteessä 17. Saamisten maturiteetit on esitetty liitteessä 40.

23 SAAMISTODISTUKSET

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat			
Myytavissä olevat			
Muut saamistodistukset (ei julkisesti noteerattu)	1 541	-	-
Yhteensä	1 541	-	-

24 OSAKKEET JA OSUUDET

Osakkeet ja osuudet, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	42 576	120	67
Myytavissä olevat	2 579	4 206	308
Yhteensä	45 154	4 326	375
- joista julkisesti noteeratut	3 123	3 123	67
- joista luottolaitoksissa	-	-	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	-	78 855	-
Hankintameno	2 700	320	1 071
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	258	-	-17
Yhteensä	2 958	79 175	1 054
Yhteensä	48 112	83 501	1 429

25 VAKUUTUSTOIMINNAN VARAT JA VELAT

Vakuutustoiminnan varat, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Sijoitusomaisuus			
Lainat ja muut saamiset	89 505		
Osakkeet ja osuudet	24 582		
Yhteensä	114 087	-	-
Vakuutustoiminnan saamiset			
Ensivakuutustoiminnasta	403		
Jälleenvakuutustoiminnasta	973		
Muut saamiset	1 252		
Yhteensä	2 628	-	-
Yhteensä	116 715	-	-
Vakuutustoiminnan velat, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Vakuutusmaksuvastuu	11 394		
Korvausvastuu	1 196		
Velat ensivakuutustoiminnasta	125		
Velat jälleenvakuutustoiminnasta	355		
Yhteensä	13 071	-	-

26 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2015, 1 000 euroa					
Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytavissä olevat	Yhteensä	Käypä arvo
Saamiset luottolaitoksilta	27 983			27 983	27 983
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 416			9 416	9 416
Saamistodistukset			1 541	1 541	1 541
Osakkeet ja osuudet		42 576	2 579	45 154	45 154
Vakuutustoiminnan varat ¹⁾			114 087	114 087	114 087
Muut rahoitusvarat	7 096			7 096	
Rahoitusvarat yhteensä	44 495	42 576	118 207	205 278	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä				2 958	
Muut kuin rahoitusinstrumentit				8 528	
Varat yhteensä 31.12.2015				216 764	
Rahoitusvelat		Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille			14 939	14 939	14 939
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			30 250	30 250	30 250
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			29 946	29 946	31 714
Muut rahoitusvelat			8 512	8 512	
Rahoitusvelat yhteensä			-	83 647	
Muut kuin rahoitusvelat				36 056	
Velat yhteensä 31.12.2015				119 704	

1) Vakuutustoiminnan varat ja velat on eritelty liitetiedossa 25.

Rahoitusvarat ja -velat 31.12.2014, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytavissä olevat	Yhteensä	Käypä arvo
Saamiset luottolaitoksilta	31 536			31 536	31 536
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	21 671			21 671	21 671
Osakkeet ja osuudet		3 123	1 204	4 326	4 326
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriyksissä		78 855		78 855	78 855
Muut rahoitusvarat	10 875			10 875	
Rahoitusvarat yhteensä	64 082	81 978	1 204	147 263	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriyksissä				320	
Muut kuin rahoitusinstrumentit				5 340	
Varat yhteensä 31.12.2014				152 923	

Rahoitusvelat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille				
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		70 500	70 500	70 500
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		29 794	29 794	31 021
Muut rahoitusvelat		10 199	10 199	
Rahoitusvelat yhteensä		-	110 493	110 493
Muut kuin rahoitusvelat			4 562	
Velat yhteensä 31.12.2014			115 056	

Rahoitusvarat ja -velat 1.1.2014, 1 000 euroa

Rahoitusvarat	Lainat ja saamiset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Myytavissä olevat	Yhteensä	Käypä arvo
Saamiset luottolaitoksilta	11 519			11 519	11 519
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 040			11 040	11 040
Osakkeet ja osuudet		67	308	375	375
Muut rahoitusvarat	2 254			2 254	
Rahoitusvarat yhteensä	24 814	67	308	25 189	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriyksissä				1 054	
Muut kuin rahoitusinstrumentit				2 184	
Yhteensä 1.1.2014				28 427	

Rahoitusvelat	Käypään arvoon kirjattavat	Muut velat	Yhteensä	Käypä arvo
Muut rahoitusvelat		5 306	5 306	
Rahoitusvelat yhteensä		-	5 306	5 306
Muut kuin rahoitusvelat			436	
Yhteensä 1.1.2014			5 742	

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuun.

27 KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETUT RAHOITUSINSTRUMENTIT

Varojen käyvät arvot 31.12.2015, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	27 983			27 983
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 416			9 416
Saamistodistukset			1 541	1 541
Osakkeet ja osuudet	3 123		42 032	45 154
Vakuutustoiminnan varat	111 127		2 960	114 087
Yhteensä	151 649	-	46 533	198 182

Velkojen käyvät arvot 31.12.2015, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Velat luottolaitoksille	14 939			14 939
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	30 250			30 250
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	31 714			31 714
Yhteensä	76 903	-	-	76 903

Varojen käyvät arvot 31.12.2014, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	31 536			31 536
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	21 671			21 671
Osakkeet ja osuudet	3 123		1 204	4 326
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä			78 855	78 855
Yhteensä	56 330	-	80 059	136 388

Velkojen käyvät arvot 31.12.2014, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Velat luottolaitoksille	-			-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	70 500			70 500
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	31 021			31 021
Yhteensä	101 521	-	-	101 521

Varojen käyvät arvot 1.1.2014, 1 000 euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo
				yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	11 519			11 519
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 040			11 040
Osakkeet ja osuudet	67		308	375
Yhteensä	22 627	-	308	22 935

Hierarkiatasot

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan (ts. hinnoista) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä Taaleri-konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden tiedot perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin tietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Pääosin tason 3 omaisuuserät on arvostettu ulkopuoliselta taholta saatua hintaa tai, ellei luotettavaa käypää arvoa ole saatavilla/määritettävissä, hankintahintaan.

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät

Tasolle 3 luokitellut omaisuuserät koostuvat noteeraamattomista pääomarahasto-osuuksista, osakkeista sekä saamistodistuksista. Pääomarahasto-osuudet on arvostettu pääasiallisesti viimeisimpään hallinnointiyhtiöltä saatuaan käypään arvoon. Noteeraamattomat osakkeet on arvostettu joko kassavirtapohjaista tuottarvomenetelmää käyttäen, tai mikäli on arvioitu että käypä arvo ei voida riittävällä tarkkuudella määritellä, hankintahintaan. Finsilva osakkeet on arvostettu viimeisimpään toteutuneeseen markkinatransaktioon, joka tapahtui kesäkuussa 2015. Konsernilla on yksi noteeraamaton saamistodistus (Sotkamon Silver vaihtovelkakirjalaina), joka on arvostettu hankintahintaan. Hankintahinta pidetään todenmukaisena käypänä arvona, sillä vaihtovelkakirjalaina on hankittu vuoden 2015 viimeisellä kvartaalilla, eikä meillä ole viitteitä siitä että sen arvo olisi muuttunut merkittävästi. Arvostusmalliin perustuvaan käypään arvoon sisältyisi merkittävästi epävarmuutta.

Täsmäytyslaskelma tasolle 3 luokitelluista omaisuuseristä, 1 000 euroa	2015	2014
Käypä arvo 1.1.	80 059	308
Liiketoimintojen yhdistäminen	2 248	-
Ostot	3 544	64 756
Myynnit ja vähennykset	-39 615	-
Käyvän arvon muutos - tuloslaskelma	54	14 182
Käyvän arvon muutos - laaja tuloslaskelma	243	-
Osakkuusyhtiön tai tytäryhtiön muuttuminen sijoitukseksi		813
Käypä arvo 31.12.	46 533	80 059

Raportointikauden lopussa hallussa olevista tasolle 3 luokitelluista varoista kaudella tulosvaikutteisesti kirjatut realisoitumattomat voitot ja tappiot yhteensä, 1 000 euroa

	2015	2014
Vakuustoitominnan nettotuotot	3	-
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	26	14 182
Yhteensä	29	14 182

28 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Liikearvo	627	727	727
Muut aineettomat hyödykkeet	1 741	1 650	586
IT-järjestelmät ja ohjelmistot	1 694	1 570	577
Muut pitkävaikutteiset menot	48	80	10
Yhteensä	2 369	2 377	1 313

2015	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	727	2 298	3 025
Lisäykset	56	770	826
Vähennykset	155	486	641
Liiketoimintojen yhdistäminen		411	411
Siirto myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin varoihin		-	-
Hankintameno 31.12.2015	627	2 994	3 621
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-	648	648
Tilikauden poistot	-	604	604
Arvonalentumiset	-	-	-
Siirto myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin varoihin	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-	1 252	1 252
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	727	1 650	2 377
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	627	1 741	2 369

2014	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	727	872	1 599
Lisäykset	-	1 426	1 426
Hankintameno 31.12.2014	727	2 298	3 025
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014	-	286	286
Tilikauden poistot	-	362	362
Arvonalentumiset	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014	-	648	648
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	727	586	1 313
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	727	1 650	2 377

Liikearvon kohdistaminen ja arvonalentumistestaus

Konsernin liikearvo kohdistuu kokonaisuudessaan varainhoitoliiketoimintaan.

Arvonalentumistestauksessa yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet pohjautuvat ennusteisiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä tasaista 0,5 %:n kasvutekijää, jonka arvioidaan olevan soveltuva kasvavaan liiketoimintaan. Tulevaisuuden kassavirrat on diskontattu käyttäen pääoman keskimääräistä kustannusta (Weighted Average Cost of Capital). Diskonttauskoron määrittämisessä käytetyt parametrit (riskiton korko, riskikerroin, riskipreemio ja pääomarakenne) perustuvat vastaavaa tai kilpailevaa liiketoimintaa harjoittavien yritysten havainnoituihin tekijöihin sekä vuoden 2015 lopussa vallinneisiin markkinaolosuhteisiin. Suoritettujen arvonalentumistestien perusteella ei ole tehty arvonalennuksia.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyshanalyysit keskeisimpien oletusten, diskonttauskoron sekä jäännösarvon kasvutekijän osalta. Laskelmissa käytetyt keskeiset muuttujat ovat diskonttauskoron 2 prosenttiyksikön nousu sekä ennustejakson jälkeisen kasvun lasku 2 prosenttiyksiköllä. Herkkyyshanalyysit eivät erikseen tarkasteltuina osoittaneet arvonalentumisriskiä.

29 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Muut aineelliset hyödykkeet	546	556	343
Yhteensä	546	556	343

	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Hankintameno 1.1.	1 457	1 034	1 034
Lisäykset	182	423	-
Vähennykset	40	-	-
Liiketoimintojen yhdistäminen	115	-	-
Hankintameno 31.12.	1 715	1 457	1 034
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	902	691	691
Tilikauden poistot	267	211	-
Arvonalentumiset	-	-	-
Siirto myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin varoihin	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	1 168	902	691
Kirjanpitoarvo 1.1.	556	343	343
Kirjanpitoarvo 31.12.	546	556	343

30 MUUT VARAT

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Arvopapereiden myyntisaamiset	-	500	1
Palkkiotuottosaamiset	4 255	5 129	1 282
Muut	622	1 316	287
Yhteensä	4 877	6 945	1 570

31 SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Eläke- ja työnantajavakuutusmaksut	58	41	72
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	681	582	249
Korkosaamiset	2 089	287	125
Verosaamiset	131	21	20
Muut siirtosaamiset	1 996	5 249	631
Yhteensä	4 956	6 179	1 098

32 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Muut velat luottolaitoksille	14 939	-	-
Yhteensä	14 939	-	-

33 VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Muut velat yleisölle ja julkisyhteisöille	30 250	70 500	-
Yhteensä	30 250	70 500	-

34 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	29 946	29 794	-
Yhteensä	29 946	29 794	-

Taaleri Oyj on liikkeellelaskenut kaksi erillistä joukkovelkakirjalainaa vuoden 2014 aikana. Joukkovelkakirjalainat on listattu First North Bond Market Finland -markkinapaikalla.

Lainojen keskeiset ehdot:

Taaleri Oyj laina 01/2014

Lainan järjestäjä(t):	Nordea Pankki Suomi Oyj sekä Taaleri Varainhoito Oy
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 10.000.000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	10.000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	EFI:n OM arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismarkintä:	EUR 10.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	3.4.2014
Eräpäivä:	3.4.2017
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	3.4.2017 Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä
Korko:	Kiinteä korko 4.500 % p.a. Koronmaksupäivät: Kunakin vuonna 3.4., alkaen 3.4.2015 ja päätyen 3.4.2017
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Nordea Pankki Suomi Oyj
Lainan ISIN-koodi:	FI4000088026

Taaleri Oyj laina 02/2014

Lainan järjestäjä(t):	Taalerin Varainhoito Oy
Lainan pääoma ja valuutta:	EUR 20.000.000,00
Lainaosuuksien lukumäärä:	20.000 kappaletta
Lainan etuoikeusasema:	Sama kuin liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla
Lainan selvitys:	EFI:n OM arvo-osuusjärjestelmä
Lainaosuuksien yksikkökoko:	EUR 1.000,00
Lainan vähimmäismarkintä:	EUR 10.000,00
Liikkeeseenlaskupäivä:	19.9.2014
Eräpäivä:	19.9.2019
Takaisinmaksumäärä:	Lainan pääoman nimellisarvo
Takaisinmaksupäivä(t):	19.9.2019 Laina maksetaan takaisin yhdessä erässä
Korko:	Kiinteä korko 5.500 % p.a. Koronmaksupäivät: Kunakin vuonna 19.9., alkaen 19.9.2015 ja päätyen 19.9.2019
Koronlaskuperuste:	Todelliset/todelliset (ICMA)
Pankkipäiväolettama:	Seuraava
Liikkeeseenlaskijan asiamies ja maksu asiamies:	Svenska Handelsbanken
Lainan ISIN-koodi:	FI4000108543

Joukkovelkakirjalainojen kovenanttiehdot kuvataan liitetiedossa 39 Riskien ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet.

Lisätietoa joukkovelkakirjalainaohjelmasta löytyy yrityksen verkkosivuilta: www.taaleri.com/fi/investor-relations/jvk

35 MUUT VELAT

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Ostovelat	1 153	973	688
Palkkiokuluvelat	774	761	1 131
Verotilivelat	1 410	938	339
Muut velat	246	100	113
Yhteensä	3 583	2 771	2 271

36 SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Palkkajaksotukset	1 767	1 392	1 038
Käteisvaroina maksettavat optiojärjestelyt	1 495	714	268
Saadut korkoennakot	-	540	238
Korkovelat	1 005	1 347	-
Verojaksotus	2 351	1 221	436
Muut siirtovelat	3 567	4 150	1 492
Yhteensä	10 186	9 362	3 471

37 LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennalliset verosaamiset, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Työsuhde-etuuksista	224	47	-
Käyttämättömistä verotappioista	-	112	115
Muista IFRS oikaisuisista	25	-	-
Yhteensä	249	159	115

Laskennalliset verovelat, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014	1.1.2014
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatuihin rahoitusvaroihin	1 423	2 609	-
Myytavissä olevista rahoitusvaroihin	1 348	-	-
Vakuutustoiminnan tasoituspäästä	14 958	-	-
Muista IFRS oikaisuisista	-	19	-
Yhteensä	17 729	2 628	-

38 OMA PÄÄOMA

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoma on 31.12.2015 125 000 euroa jakaantuen 13 637 049 A-sarjan osakkeeseen ja 14 713 571 B-sarjan osakkeeseen. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Yhtiön jokainen A-sarjan osake oikeuttaa kahteenkymmeneen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa ja jokainen B-sarjan osake oikeuttaa yhteen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa. A-sarjan osakkeen omistajalla on oikeus vaatia omistamiensa A-sarjan osakkeiden muuntamista B-sarjan osakkeiksi suhteessa 1:1. Muuntamista koskeva vaatimus voidaan esittää aina kahdesti (2) vuodessa hallituksen ilmoittamana ajankohtana, ellei hallitus toisin päättä. Vaatimuksessa on ilmoitettava muunnettavien osakkeiden lukumäärä ja arvo-osuustili, jolle osakkeet on kirjattu. Yhtiö voi pyytää osakkeenomistajien arvo-osuustilille tehtäväksi omistajan luovutusosoikeutta rajoittavan merkinnän muuntamismenettelyn ajaksi. Yhtiö tekee muuntamista koskevan kaupparekisteri-ilmoituksen aina kaksi (2) kertaa vuodessa, ellei hallitus toisin päättä. Osakkeen muuntamista koskevaa vaatimusta ei voi peruuttaa. Hallitus päättää tarvittaessa muuntamisen tarkemmista ehdoista. Mikäli A-sarjan osakkeiden lukumäärä laskee alle viidentoista prosentin laskettuna A- ja B-sarjan osakkeiden yhteismäärästä, voidaan jäljellä olevat A-sarjan osakkeet muuntaa B-sarjan osakkeiksi suhteessa 1:1. Hallitus tekee kaikki muuntamista koskevat tarpeelliset päätökset. Osakkeiden muuntaminen tässä tilanteessa ja siihen liittyvät päätökset eivät edellytä A-sarjan osakkeen omistajan suostumusta. Suhteellista osuutta laskettaessa ei oteta huomioon Yhtiön hallussa olevia osakkeita.

Kaikkien Yhtiön osakkeiden oikeudet ovat yhtäläisiä jaettaessa Yhtiön varoja. Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Yhtiön B-sarjan osakkeet noteerataan First North Finland -markkinapaikalla. Osakkeiden ISIN-tunnus on FI4000062195 ja kaupankäyntitunnus on "TAALB".

Emoyhtiöllä on hallussaan 45 000 omia osakkeita. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Konsernissa on käytössä osakepohjainen kannustinjärjestelmä, josta kerrotaan tarkemmin liitteessä 46. Yhtiö ei ole laskenut liikkeelle vaihtovelkakirjalainoja tai muita kuin edellä mainittuja erityisiä oikeuksia.

Osakkeiden oikeudet ja rajoitukset

Osakkeiden hankintaa koskevat rajoitukset	Yhtiöjärjestyksessä on lunastus- ja suostumuslauseke
Osakkeenomistajan etuoikeus uusiin osakkeisiin osakepääomaa korotettaessa	Osakkeenomistajilla on etuoikeus uusiin osakkeisiin samassa suhteessa kuin heillä on ennestään osakkeita
Äänioikeus	A-sarjan osake tuottaa kaksikymmentä (20) ääntä ja B-sarjan osake yhden (1) äänen.
Osinko-oikeus	Yhtäläinen kaikille

Muut valtuutukset

Hallituksella on yhtiökokouksen 7.3.2013 myöntämä valtuutus päättää osakeyhtiölain 10 luvun mukaisten optio-oikeuksien antamisesta. Optio-oikeuksia voidaan antaa enintään 800.000 B-sarjan osakkeen merkitsemiseen. Hallitus päätti 4.12.2013 konsernin avainhenkilöiden optio-ohjelmasta. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 800 000 Taaleri Oyj:n B-osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Hallituksella on yhtiökokouksen 20.3.2015 myöntämä valtuutus hankkia yhdessä tai useammassa erässä yhteensä 1.400.000 A-osaketta ja 600.000 B-osaketta. A-osakkeiden osakekohtainen hankintahinta on vähintään 1 euro ja enintään 30 euroa, missä rajoissa hallitus päättää hankintahinnan määrästä. B-osakkeiden osakekohtainen hankintahinta on osakkeiden hankintapäivänä First North - markkinapaikalla muodostuva hinta tai muu markkinaehtoinen hinta. Hallitukselle annettava valtuutus sisältää oikeuden päättää siitä, hankitaanko osakkeet suunnatusti, vai osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Hankinta voi olla suunnattu vain, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöspäivämäärästä lukien. Valtuutus kumoaa yhtiökokouksen 4.4.2014 antaman yhtiön omien osakkeiden hankkimisvaltuutuksen.

Tilikauden päättymisen jälkeiset muutokset

Taaleri Oyj:n kaksi osakesarjaa on yhdistetty 8.1.2016 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti. Kaupparekisteriin on 28.1.2016 merkitty A-sarjan 13 637 049 osakkeen sekä jo aiemmin kaupankäynnin kohteena olleiden B-sarjan 14 713 571 osakkeen yhdistäminen yhdeksi osakesarjaksi ja oikeuksiltaan samanlaisiksi. Yhdistämisen jälkeen Taaleri Oyj:n osakkeiden lukumäärä on 28 350 620, joten osakesarjojen yhdistämisen yhteydessä osakkeiden lukumäärä ei siis muutu. Samalla yhtiön A-sarjan osakkeenomistajien välinen osakassopimus päättyi ilman eri toimia osakelajien yhdistämisen tultua merkityksi kaupparekisteriin. Uusi osakesarja on kaupankäynnin kohteena Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämällä First North Finland -markkinapaikalla kaupankäyntitunnuksella TAALA perjantaista 29.1.2016 alkaen.

Osakepääoman muutokset 2015	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2015	4 096 704	2 196 301	6 293 005
Maksuton osakeanti 1:3 16.2.2015	12 290 112	6 588 903	18 879 015
Yhtiön hallussa olevien osakkeiden mitätöinti 20.2.2015	-21 400		-21 400
Maksullinen osakeanti 13.3.2015		3 200 000	3 200 000
Osakkeiden muuntaminen 23.4.2015	-2 297 400	2 297 400	-
Osakkeiden muuntaminen 30.10.2015	-430 967	430 967	-
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2015	13 637 049	14 713 571	28 350 620
Äänimäärä 31.12.2015	272 740 980	14 713 571	287 454 551

Osakepääoman muutokset 2014	A-osake	B-osake	Yhteensä
Osakkeiden lukumäärä 1.1.2014	4 838 005	1 455 000	6 293 005
Osakkeiden muuntaminen 16.5.2014	-679 836	679 836	-
Osakkeiden muuntaminen 27.10.2014	-61 465	61 465	-
Osakkeiden lukumäärä 31.12.2014	4 096 704	2 196 301	6 293 005
Äänimäärä 31.12.2014	81 934 080	2 196 301	84 130 381

Oman pääoman rahastot

Seuraavassa on esitetty kuvaukset oman pääoman rahastoista.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vuosina 2013 ja 2015 toteutetuilla osakeanneilla kerätyt varat merkittiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muuntoerot

Muuntoerot -rahastoon kirjataan ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahastoon kirjataan myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutos. Rahastoon merkityt erät realisoituvat tuloslaskelmaan, kun myytävissä olevasta arvopaperista luovutaan tai kirjataan arvonalennus.

Käyvän arvon rahaston muutokset 2015

	Myytävissä olevat rahoitusvarat		Yhteensä
	Lainat ja saamis- todistukset	Osakkeet, osuudet ja rahastot	
1 000 euroa			
Käyvän arvon rahasto 1.1.2015	-	-	-
Käyvän arvon muutokset	-	-5 497	-5 497
Laskennalliset verot	-	1 099	1 099
Käyvän arvon rahasto 31.12.2015	-	-4 398	-4 398

Käyvän arvon rahaston muutokset 2014

	Myytävissä olevat rahoitusvarat		Yhteensä
	Lainat ja saamis- todistukset	Osakkeet, osuudet ja rahastot	
1 000 euroa			
Käyvän arvon rahasto 1.1.2014	-	-	-
Käyvän arvon rahasto 31.12.2014	-	-	-

RISKIASEMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

39. KONSERNIN RISKIEN- JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

1. Konsernin riskienhallinta

Yleistä

Konsernin arvoihin, strategiaan ja liiketoimintasuunnitelmaan perustuen Taaleri-konsernille asetetaan tavoitteet, jossa on huomioitu liiketoiminnan ja toimialan tulevaisuudennäkymät ja riskit. Konsernin arvot sekä strategiset että liiketoiminnalliset tavoitteet luovat perustan konsernin riskien ja vakavaraisuuden hallinnalle. Strategiassa, liiketoimintasuunnitelmissa ja budjetointiprosessissa on määritetty Taaleri-konsernin riskinottohalukkuus ja riskinkantokyky. Strategian, liiketoimintasuunnitelman ja vuosibudjetin lisäksi Taaleri Oyj:n hallitus hyväksyy konsernirakenteen ja liiketoimintojen organisaation, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on tukea ja edistää liiketoimintaa huolehtimalla suunnitelmallisesti riskien kartoittamisesta ja seurannasta sekä niiden toteutumisen vähentämisestä tarkoituksenmukaisella tavalla. Sisäinen valvonta on osa Taaleri-konsernin toiminnan johtamista ja riskienhallinta osa konsernin sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa, arvioida, mitata, rajoittaa ja valvoa liiketoiminnoista aiheutuvia riskejä, jotka vaikuttavat konsernin strategian toteutumiseen. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa Taaleri-konsernin maineelle sekä tukemaan strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että toiminnassa noudatetaan Taaleri Oyj:n hallituksen hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinnalla pyritään turvaamaan Taaleri-konsernin riskinkantokyky ja maksuvalmius sekä varmistaa toiminnan jatkuvuus.

Taaleri Oyj:n hallituksen työjärjestyksen mukaan konsernin hallitus vahvistaa konsernin yhteiset päämäärät ja tavoitteet sekä hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet.

Riskienhallinta perustuu systemaattiseen riskienhallintaprosessiin. Riskejä arvioidaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa tehtävällä riskikartoituksella, jonka avulla pyritään tunnistamaan, arvioimaan, mittaamaan ja rajoittamaan riskejä, joiden toteutuminen vaarantaisi konsernin tavoitteiden saavuttamisen ja vaikuttaisi negatiivisesti pääomien määrään. Tase- ja riskienhallinta työryhmä vastaa riskikartoitusten järjestämisestä konsernin eri yhtiöissä ja toiminoissa. Riskejä seurataan jatkuvasti ja riskitapahtumista raportoidaan hallitukselle ja johtoryhmälle kvartaaleittain.

Koko konsernia koskevat lait ja sääntely

Taaleri-konsernia velvoittaa sijoituspalvelu-, vaihtoehtorahastojen hoitajista-, luottolaitos- ja vakuutusyhtiölain lisäksi laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta (699/2004) eli ns. rava-laki, jonka mukaan ryhmittymän emoyrityksellä on oltava ryhmittymän tehokkaan riskienhallinnan mahdollistava luotettava hallinto, ryhmittymän toimintaan nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät sekä riittävät järjestelyt ja suunnitelmat ryhmittymän toiminnan tervehdyttämiseksi tai ryhmittymän purkamiseksi.

Rava-ryhmittymään kuuluvat kaikki muut konserniyritykset paitsi Taaleri Veropalvelut ja Kultataaleri, mutta nämä lasketaan kuitenkin mukaan ryhmittymään. Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmään kuuluu Taaleri Varainhoito Oy sekä tämän tytäryhtiöt Taaleri Rahastoyhtiö Oy ja Taaleri Portföy Yönetimi A.S. Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmässä huomioidaan myös Taaleri Veropalvelut ja Kultataaleri. Rahoitus-sektorin muodostavat Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmä, Taaleri Pääomarahastot-konserni, Taaleri Sijoitus Oy sekä Fellow Finance Oyj. Ryhmittymän vakuutussektorin muodostaa Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Rava-ryhmän rakennetta ja eri konsolidointiryhmiä on havainnollistettu alla kohdassa Vakavaraisuudenhallinta-kohdassa esitetystä kuvasta.

2. Riskienhallinnan organisointi

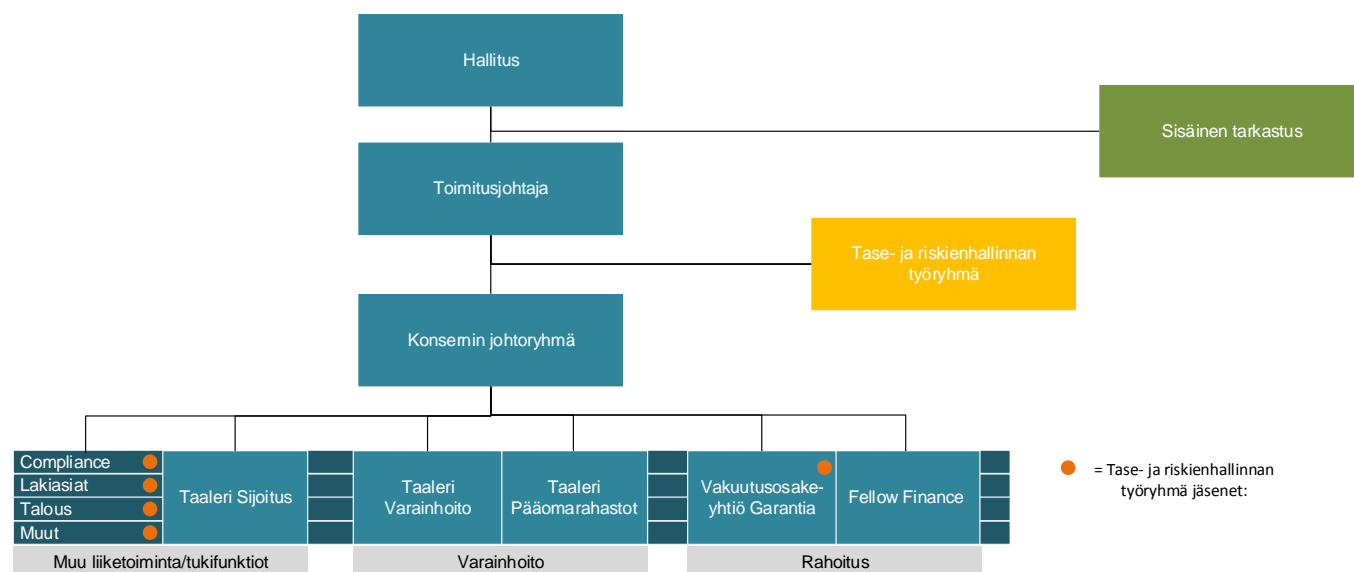
Taaleri Oyj:n hallitus huolehtii konsernin hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, johon kuuluu riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan järjestäminen ja ylläpito.

Sisäisen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvissä asioissa ylin päättävä elin on Taaleri Oyj:n hallitus, joka vastaa siitä, että konsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus hyväksyy konsernin liiketoimintastrategian, toimintasuunnitelmat ja valtuus- ja päätöksentekojärjestelmän sekä vahvistaa konsernin strategian yhteydessä liiketoiminnan tavoitteet ja linjaukset sekä budjetin. Hallitus päättää konsernin riskinottohalukkuudesta, -tasosta ja riskien- ja vakavaraisuudenhallintaperiaatteista sekä hyväksyy konsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat periaatteet (ml. riskienhallinnan organisointi) ja konsernin menettelytapoihin liittyvät periaatteet ja politiikat. Lisäksi hallitus valvoo ja seuraa riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan toteuttamista konsernissa. Hallitus hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen, konsernin jatkuvuussuunnitelman ja konsernin elvytysuunnitelman sekä seuraa säännöllisesti liiketoiminnan, riskinkantokyvyn ja riskitilanteen kehitystä ja ohjeiden noudattamista osana yhtiön taloudellisen tilanteen seurantaa ja riskiraporttien kautta.

Taaleri-konsernin johtoryhmä puolestaan vastaa riskienhallinnan operatiivisesta johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvissä asioissa konsernin johtoryhmä edistää riskienhallinnan kulttuurin muodostumista konsernissa, jossa konsernin henkilöstön ammattitaito on keskeisessä asemassa.

Konsernin riskienhallinnasta vastaa konsernin toimitusjohtajan nimeämä tase- ja riskienhallintatyöryhmä. Työryhmä vastaa konsernin riskienhallinnan toimivuudesta ja tehokkuudesta ja raportoi säännöllisesti johtoryhmälle ja hallitukselle. Tase- ja riskienhallintatyöryhmän tehtävänä on mm. ylläpitää, kehittää ja valmisteilla konsernin riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettaviksi, tukea konsernin tytäryhtiöitä tytäryhtiökohtaisten riskienhallinnan periaatteiden laadinnassa, huolehtia että konsernin olennaiset riskit tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan konsernissa. Työryhmän tehtävänä on myös valvoa, että konsernin riskit pysyvät vahvistetuissa rajoissa sekä varmistaa, että riskien mittaamis- ja riskejä kontrolloivat menetelmät ovat asianmukaiset ja luotettavat.

Compliance-toiminnon tehtävänä on huolehtia Taalerin toiminnan järjestämisestä siten, että Taaleri-konsernin toiminta on lakien ja muun sääntelyn (kuten viranomaisten ohjeiden) vaatimusten mukaista. Compliance-toiminnosta vastaa compliance officer. Compliance-toiminnon tehtävänä on mm. avustaa Taaleri-konsernin yhtiöitä, johtoryhmää ja muita

tarvittavia tahoja sääntelyn noudattamisessa ja siihen liittyvässä compliance-riskien hallinnassa, valvoa ja säännöllisesti arvioida säännösten noudattamista sekä vastata konsernin sisäpiirirekisterin ylläpidosta.

Sisäinen tarkastus on Taaleri-konsernin yhtiöiden operatiivisista toiminnoista riippumaton varmennustoiminto, joka toimii hallituksen ohjauksessa ja valvonnassa ja hallinnollisesti konsernin toimitusjohtajan alaisuudessa. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistustoimintaa, jonka tehtävänä on tarkastaa sisäisen valvonnan riittävyttä, toimivuutta ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee konsernin ylintä ja operatiivista johtoa (hallitus, toimitusjohtaja, esimiehet) toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa. Taaleri-konserni on ulkoistanut konsernin sisäisen tarkastuksen käytännön toteuttamisen ulkopuoliselle palveluntoimittajalle. Sisäisen tarkastuksen työtä ohjaa alan kansainvälinen ammatillinen ohjeistus, johon sisältyvät muun muassa eettiset säännöt, ammattistandardit ja käytännön ohjeet.

Taaleri-konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinta on kiinteä osa konsernin johtamista, päätöksentekoa ja toiminnan suunnittelua. Vakavaraisuuden hallinta perustuu ennakoivaan lähestymistapaan, joka käsittää toimintaympäristön vaikutukset huomioon ottavaan konsernin strategiaan, siihen perustuvat vuosisuunnitelmat, pääomasuunnitelmat ja riskistrategiat.

Konsernin strategisen suunnittelun prosessi (strategiaprosessi) kattaa strategisten tavoitteiden asettamisen, kehityshankkeiden määrittämisen ja alustavat taloudelliset ennusteet seuraaville vuosille. Strategiaprosessin yhteydessä tehdään myös riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat linjaukset riskinottohalukkuudesta suhteutettuna konsernin riskinkantokykyyn ja odotettuihin tuottoihin, vakavaraisuutta ja riskirajoja koskevista tavoitteista (ml. pääomatavoitteet) ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteistä.

Konsernin strategiaprosessin tulemina syntyvä vuosisuunnitelma sisältää taloudelliset analyysit mukaan lukien suunniteltujen toimenpiteiden vaikutukset vakavaraisuuteen ja riskiperusteiseen pääomatarpeeseen sekä pääomasuunnitelmaan.

Strategiasuunnitteluun osallistuu konsernin toimitusjohtajan lisäksi konsernin johtoryhmä. Konsernin hallitus hyväksyy toimitusjohtajan esittelemän konsernin strategian ja vuosisuunnitelman mukaan lukien pääomasuunnitelman.

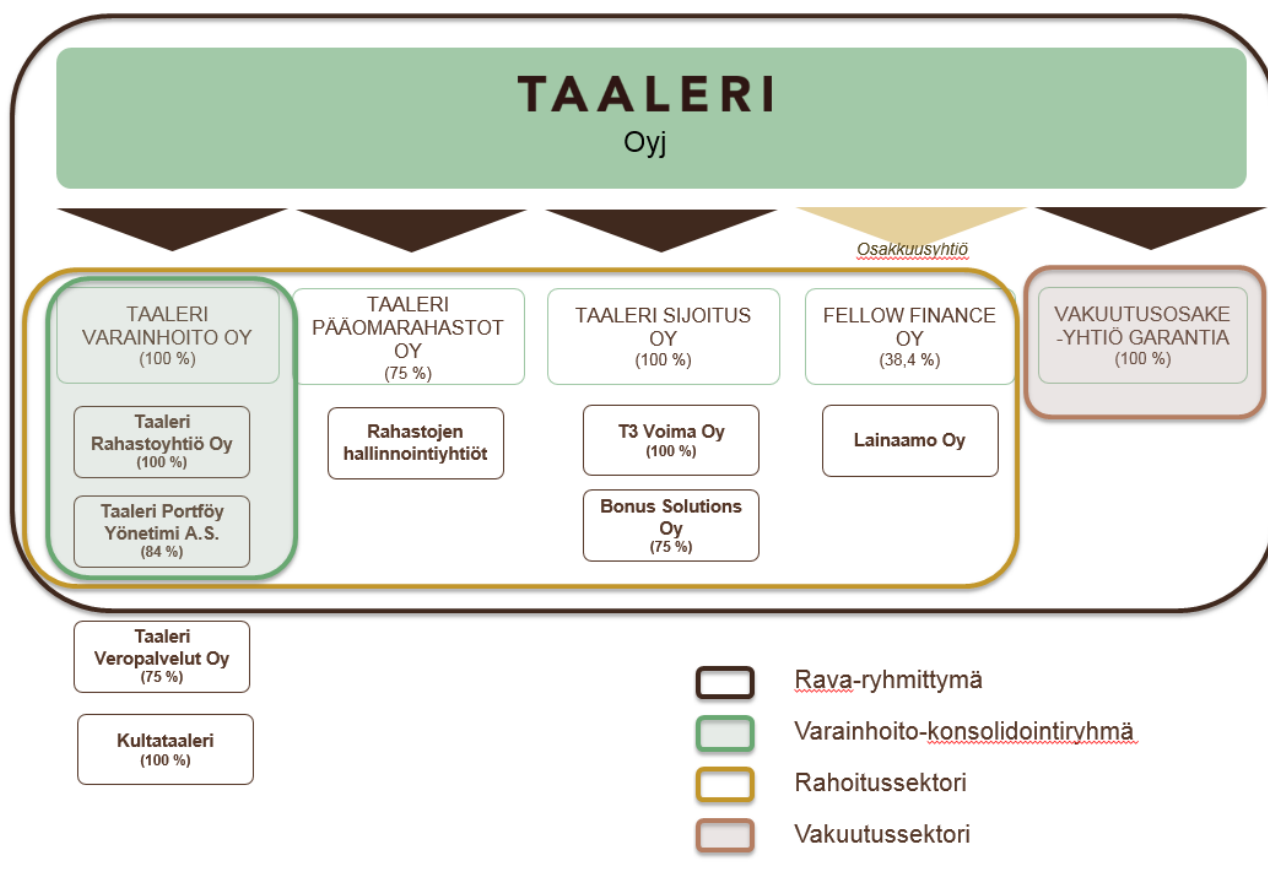
Jatkuvuussuunnitelma

Liiketoiminnan jatkuvuussuunnittelu on kokonaisvaltainen prosessi, jolla tunnistetaan konsernia uhkaavia tekijöitä ja niiden seurauksia, sekä luodaan perusta toipumiskyvylle ja tehokkaille vastatoimenpiteille sen sidosryhmien, maineen, brändin ja lisäarvoa tuottavien toimintojen turvaamiseksi. Taaleri-konsernin jatkuvuussuunnitelman tavoitteena on varautua ennalta mahdollisiin häiriötilanteisiin sekä varmistaa konsernin jatkuvuus ja toimintavarmuus. Jatkuvuussuunnittelun avulla varaudutaan liiketoiminnan keskeytyksiin siten, että toimintaa pystytään jatkamaan ja rajoittamaan tappioita erilaisissa liiketoimintaa kohtaavissa häiriötilanteissa.

Jatkuvuussuunnittelun laatimisesta, organisoinnista ja päivittämisestä vastaa Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallinnan työryhmä. Jatkuvuussuunnitelman hyväksyy konsernin hallitus. Jatkuvuussuunnitelmassa käydään läpi uhka- ja haavoittuvuusanalyysien perustuen toimintamallit eri tilanteisiin eri liiketoimintaprosessien osalta sekä analysoidaan prosesseja ja häiriötilanteita. Jatkuvuussuunnitelma ohjaa toimintaa erilaisissa häiriötilanteissa ja se ottaa huomioon myös ulkoisten yhteistyökumppanien häiriötilanteet. Jatkuvuussuunnittelun ja jatkuvuussuunnitelman tilanteesta raportoidaan hallitukselle vuosittain.

3. Vakavaraisuudenhallinta

Taaleri-konsernin vakavaraisuudenlaskennan ryhmät

Riskinkantokyky ja riskiottohalukkuus

Taaleri-konsernin riskinkantokyky muodostuu optimaalisesta pääomarakenteesta, liiketoimintojen kannattavuudesta ja laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto, sisäinen valvonta ja ennakoiva riskien- sekä vakavaraisuuden hallinta. Tehokkaalla riskienhallinnalla Taaleri-konserni pyrkii varmistamaan konsernin ja sen yhtiöiden toiminnan jatkuvuuden ja tavoitteiden toteuttamiseksi vaadittavan riskinkantokyvyn säilymisen pitkällä aikavälillä.

Taaleri-konsernin suhtautuminen riskinottoon perustuu harkittuun riski/tuotto-ajatteluun. Konserni ei saa toiminnassaan ottaa sellaista riskiä, mikä vaaraa konsernin omien varojen vakavaraisuussuhdeluvulle asetetun tavoitetason (1,5 kertaa omien varojen laskennallinen minimitaso).

Pääomanhallinta

Taaleri-konsernin pääomanhallinnan tavoitteena on säilyttää tehokas pääomarakenne, joka mahdollistaa normaalien taloudellisten velvoitteiden hoidon ja varmistaa edellytykset liiketoiminnan harjoittamiselle poikkeuksellisissakin olosuhteissa. Taserakenteen kautta seurataan säännöllisesti konsernin pääomarakennetta, eli sitä, miten konsernin rahoitus on järjestetty ja miten se jakaantuu vieraaseen ja omaan pääomaan. Konsernin strategisena tavoitteena on vähintään 30 % omavaraisuus, minkä lisäksi seurataan konsernin nettovelkaantuneisuuden kehitystä ja oman pääoman tuottoa.

Taaleri Oyj on vahvistanut konsernin omaa pääomaa järjestämällä kaksi osakeantia vuosina 2013 ja 2015, joilla on kerätty yhteensä 37,5 miljoonaa euroa konserniin lisää omaa pääomaa vahvistamaan taserakennetta. Vuonna 2014 järjestettiin 30 miljoonan euron joukkovelkakirjalainaohjelma, jonka alla laskettiin huhtikuussa 2014 10 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina ja syyskuussa 20 miljoonan euron joukkovelkakirjalaina. 10 miljoonan euron laina erääntyy 2017 ja 20 miljoonan euron laina vuonna 2019. Joukkovelkakirjalainan keskeiset kovenanttiehdot ovat 30 prosentin modifioitu omavaraisuus ja 15 prosentin vakuudenantorajoite emoyhtiön ja juridisten tytäryhtiöiden osalta.

Pääomasuunnitelma

Pääomasuunnitelma sisältää tavoitteet konsernin pääomatasolle. Pääomasuunnitelmassa ja riskiperusteisessa pääomalaskelmassa konsernin pääomien riittävyttä ja vakavaraisuutta arvioidaan suhteessa liiketoimintasuunnitelmaan ja toiminnan riskiprofiiliin. Konsernin hallitus päättää tarvittavista toimenpiteistä pääomien riittävyden parantamiseksi. Vakavaraisuuden hallinnan ja pääomatarpeen näkökohdat ovat osa strategiaprosessia ja ne huomioidaan toimenpiteiden toteutuksesta päätettäessä.

Taaleri-konsernissa omien varojen riittävyttä seurataan säännöllisesti tuloksen seurannan yhteydessä suoritettavalla vakavaraisuuslaskennalla. Taaleri-konsernin hallitus asettaa tavoite- ja toimenpidetason vakavaraisuussuhdeluvulle, joka kuvaa konsernin omien varojen suhdetta riskipainotettujen saamisten kokonaismäärään. Omien varojen laskiessa mahdollisesti alle toimenpidetason ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin. Taaleri-konsernin hallitus on asettanut konsernin omien varojen vakavaraisuussuhdeluvulle tavoitearvoksi 1,5 kertaa omien varojen laskennallisesta minimitasosta. Vakavaraisuussuhdeluvun seuranta kattaa vakavaraisuuden toteumat sekä vakavaraisuuden hallintaprosessin eri vaiheet mukaan lukien stressitestien eri skenaariot. Stressitestien antamat tulokset huomioidaan ennakoivassa pääomasuunnittelussa.

Taaleri-konsernin pääomasuunnitelmassa on kuvattu vakavaraisuuden tavoite-, toimenpide- ja viranomaisvaatimustasosta raja-arvoineen sekä konserni- ja yhtiötasoiset toimenpiteet kunkin tason osalta. Taulukossa on myös määritelty kullekin vakavaraisuustasolle toteutus- ja valvontavastuulliset.

Taaleri-konsernin pääomasuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa vuosisuunnittelun yhteydessä. Pääomasuunnitelma päivitetään myös, jos riskitilanteen, riskinkantokyvyn tai kannattavuuden kehitysnäkymät muuttuvat olennaisesti suunnitellusta.

Finanssivalvonta vahvisti lokakuussa 2015, että Taalerista on muodostunut rahoitus- ja vakuutusryhmittymä. Konsolidoitu vakavaraisuusvaatimus koko ryhmästä laaditaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (ns. Ravaklaki) mukaisesti. Fivan myöntämän poikkeusluvan myötä Taaleri-konserniin muodostui uusi Taaleri Varainhoito-konsolidointiryhmä, johon ei lueta emoyhtiö Taaleri Oyj:tä. Poikkeusluvan ehtojen mukaisesti Taaleri-konsernin tulee toimittaa Fivalle FINREP- ja COREP-raportit ilman poikkeusluvan mukaista soveltamista neljännesvuosittain.

Sopeuttamistoimet ja pääomanlähteet

Taaleri-konserni käyttää sopeuttamistoimia ja pääomanlähteitä tilanteessa, jossa konsernin vakavaraisuussuhdeluku alittaa toimenpidetason joko säännöllisen vakavaraisuusseurannan yhteydessä tai suoritettavan stressiskenaarion tulemana. Taalerilla on käytössään vararahoituslähteitä, mahdollisuus kustannusten karsimiseen ja voitonjaon rajoittamiseen.

Elvytyssuunnitelma

Tase- ja riskienhallinta työryhmän vastuulla on laatia ja päivittää konsernin elvytyssuunnitelma, joka kattaa koko konsernitason sekä kaikki konserniin kuuluvat yritykset. Elvytyssuunnitelmassa esitetään tarvittavat Taaleri Oyj:hin ja konserniin kuuluviin yksittäisiin yrityksiin kohdistettavat toimenpiteet toiminnan jatkumisen turvaamiseksi tilanteessa, jossa konsernin tai siihen kuuluvan yrityksen taloudellinen asema on merkittävästi heikentynyt. Lisäksi elvytyssuunnitelmassa määritellään selkeät raja-arvot ja laadulliset arviointiperusteet, joiden avulla voidaan tunnistaa sellaiset tilanteet, joissa suunnitelma on pantava täytäntöön koko konsernin tai siihen kuuluvan yrityksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Elvytyssuunnitelmassa otetaan huomioon tilanne, jossa Finanssivalvonta ei myöntäisi tällä hetkellä voimassa olevaa poikkeuslupaa olla pitämättä Taaleri Oyj:tä konsolidointiryhmän emoyrityksenä. Konsernin hallitus hyväksyy elvytyssuunnitelman.

4. Varainhoitosegmentin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Strateginen riski

Strateginen riski on riski siitä, että yhtiön pitkän tähtäimen strategiset liiketoiminnalliset linjaukset osoittautuvat epäedullisiksi ja vaarantavat näin yhtiön pitkän tähtäimen tavoitteiden saavuttamisen, kannattavuuden tai toiminnan jatkuvuuden.

Strategisten riskien hallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä, vaikutusta ja uhkaa konsernin maineelle. Strategisten riskien hallinta perustuu konsernin vahvistamiin yleisiin toimintatapoihin ja ohjeisiin sekä toiminnan riittävään resursointiin. Strategisista riskeistä aiheutuvia tappioita pyritään lisäksi vähentämään seuraamalla aktiivisesti lainsäädännön ja sääntelyn muutoksia sekä ylläpitämällä riittävää reagointivalmiutta talouden, suhdanteiden sekä toimintaympäristön muutoksiin. Reagoimalla aktiivisesti mahdollisesti toteutunutta oleviin riskeihin pyritään pienentämään riskien toteutumisen todennäköisyyttä, vaikutusta ja yhtiön haavoittuvuutta riskin toteutuessa.

Keskeisimpiä strategisia riskejä konsernissa ovat liiketoimintasuunnitelman väärät painotukset sekä kansainvälistymisen riskit. Lisäksi strategiariskiä on arvioitu analysoimalla tuloksen, taseen ja vakavaraisuuden kehittymistä erilaisissa skenaarioissa, joita ovat strategian ja toimintasuunnitelman mukainen ajatellun kasvun skenaario, worst case -skenaario sekä erittäin vahvan kasvun skenaario.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan yleisesti riskiä siitä, että lainanottaja tai finanssialan yrityksen muu sopimusvastapuoli ei pysty vastaamaan velvoitteestaan finanssialan yritystä kohtaan tai että vakuuden arvo ei riitä vastuun kattamiseen. Luottoriskit voidaan jakaa Taaleri-konsernissa luottokelpoisuus- ja vakuusriskiin.

Luottokelpoisuusriskillä tarkoitetaan, että vastapuoli ei kykene tai ole halukas täyttämään sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Vakuusriskillä tarkoitetaan, ettei mahdollisesti asetettu vakuus ole riittävä kattamaan saamista. Myönnetty luotto asiakkaille ovat suurin luottoriskin lähde, mutta luottoriskiä syntyy myös muista saamisista kuten asiakkaiden palkkiosaamisista, likvidien varojen talletuksista ja sijoituksista sekä taseen ulkopuolisista saamisista, kuten myönnettyistä takauksista.

Taaleri-konsernin yhtiöiden sopimusvastapuolia ovat konsernin velalliset, konserniyhtiöiden palveluita ostaneet asiakkaat, yhteistyökumppanit sekä luottolaitokset, joihin Taaleri-konsernin yhtiöiden varat on talletettu.

Taaleri Varainhoito Oy ei harjoita luotonantoa, joten yhtiön luottoriski muodostuu vastapuoliriskistä. Taaleri Varainhoito Oy voi sijoittaa omia varojaan vain korkean luottoluokituksen omaavaan rahoituslaitokseen. Niiden tahojen toimintaa ja tilannetta, joiden osalta Taaleri Varainhoito-liiketoiminnalla on luotto- tai vastapuoliriskiä tarkkaillaan jatkuvasti ja muutoksista raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle. Sekä luottoriskiä että vastapuoliriskiä pyritään aina hajauttamaan useammalle vastapuolelle, riippuen markkinoista ja kyseisestä tilanteesta.

Luottoriskien osalta Taaleri-konserni laskee vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksensa standardimenetelmää käyttäen. Vakavaraisuuslaskennassa lainasaamisten, muiden saamisten, osakkeiden ja osuuksien luottoriskin standardimallilla lasketut riskipainotetut erät olivat yhteensä 49,9 miljoonaa euroa. Näihin saamiin liittyvän luottoriskin riskiperusteisen pääomatarpeen oletetaan olevan samansuuruinen kuin vakavaraisuusvaatimus, eli 4,0 miljoonaa euroa.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski on jälleenrahoituksen saatavuuteen liittyvä riski, joka syntyy, kun saamisten ja velkojen maturiteetit poikkeavat toisistaan. Likviditeettiriskiä syntyy myös, jos saatavat ja velat ovat liiaksi keskittyneet yksittäisille vastapuolille. Konsernin maksuvalmiutta seurataan päivittäin ja konsernilla on käytössä pankkitililimiitit. Hyvää maksuvalmiutta ylläpidetään sijoittamalla Taaleri-konsernin ylimääräinen likviditeettipuskuri matalan riskin kohteisiin (parempi luottoluokitus kuin A+), jotka ovat nopeasti muunnettavissa käteisvaroiksi.

Taaleri-konsernin kassavirta muodostuu selkeästi ennustettavissa olevista, rahastoista ja pääomarahastoista saatavista, hallinnointi-palkkiotuotoista, korkotuotoista myönnettyistä lainoista, suhteellisen ennustettavissa olevista, tuottosidonnaisista palkkioista.. Pääomarahastojen maksamat hallinnointipalkkiot perustuvat pitkäaikaisiin sopimuksiin ja hallinnointipalkkiotuotot olemassa olevista pääomarahastoista ovat suhteellisen luotettavasti ennustettavissa seuraavan 12 kuukauden ajalle. Taaleri Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen hallinnointipalkkiot ja sijoitusrahastoissa olevien varojen määrä ovat alttiita sekä markkina-arvojen muutoksille että asiakkaiden merkinnöille ja lunastuksille.

Konsernin likviditeettiriskiä sisältävien toimintojen asiakaskunta on hyvin hajautunut ja keskittyneisyyttä seurataan säännöllisesti. Lisäksi konsernin tulovirtaa tasoittaa pääomarahastoliiketoiminnan pitkä ja tasainen tulovirta voimassa olevista hankkeista. Toiminnan keskittyneisyyttä pyritään vähentämään asiakaskuntaa laajentamalla.

Taaleri Oyj:n rahoitusjohtaja vastaa likviditeetin seurannasta ja Taaleri-konsernin talousjohtaja taloudellisen tilanteen ja taseen jatkuvasta seurannasta. Varainhoidon Controller seuraa Varainhoito-segmentin taloudellista tilannetta kuukausittain ja raportoi tilanteesta Varainhoidon johtoryhmälle sekä Varainhoidon toimitusjohtajille. Lisäksi Taaleri-konsernin taloushallinto valvoo tuloslaskelman ja taseen eria analyttisellä tarkastelulla.

Markkinariski

Markkinariskillä tarkoitetaan markkinahintojen vaihteluista aiheutuvaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Markkinariskin eri lajeja ovat korko-, valuutta-, osake-, kiinteistö ja hyödykeriski.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten vaikutusta konsernin rahoitustaseen ja rahoitustaseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon tai korkokatteeseen ja tätä kautta vakavaraisuuteen. Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta. Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta.

Varainhoito-segmentin markkinariski koostuu pääasiassa valuutta- ja osakeriskeistä sen Turkin tytäryhtiön toiminnoista. Taaleri Varainhoito Oy:n liiketoiminnassa markkinariskiä syntyy lähinnä asiakaskaupankäynnin selvitysriskinä. Taaleri Varainhoito Oy ei ota kaupankäyntitarkoituksessa omaan lukuunsa positioita rahoitusinstrumenteissa tai hyödykkeissä eikä sillä ole kaupankäyntivarastoa tai muuta ulkoista velkaa lukuun ottamatta luotollista tiliä kaupankäynnin selvitykseen.

Varainhoidon likviditeettipuskuri on alttiina markkinariskeille, sillä se on sijoitettuna lyhytaikaisiin korkoinstrumentteihin ja pankkitileille. Asiakaskaupankäynnin osalta yhtiö altistuu selvitysriskille, joka voidaan jakaa edelleen likviditeettiriskiin ja vastapuoliriskiin. Arvopaperikauppojen selvitysriskin tilannetta tarkkaillaan jatkuvasti. Selvitysriskin hallitsemiseksi Taaleri Varainhoito Oy:llä on käytössään sekä Taaleri-konsernin kassavarat että selvitystilanteita varten luottolaitosten myöntämät selvityslimiitit.

Operatiivinen riski

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappion vaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös maine-, oikeudelliset-, compliance- ja tietoturvariskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Operatiivisille riskeille on tyypillistä, että riskin aiheuttama tappio ei ole kaikissa tapauksissa mitattavissa. Operatiivinen riski voi myös toteutua viiveellä ja ilmetä välillisesti esimerkiksi maineen ja arvostuksen heikkenemisenä. Taaleri-konsernissa operatiivisia riskejä hallitaan ensisijaisesti kehittämällä sisäisiä prosesseja sekä huolehtimalla hyvästä ohjeistuksesta ja henkilöstön riittävästä koulutuksesta. Operatiivisten riskien vuosittaisessa itsearvioinnissa Taaleri-konsernin henkilöstö tunnistaa ja arvioi toiminnan keskeiset operatiiviset riskit. Itsearvioinnin perusteella keskeisimpiä operatiivisen riskin lähteitä Taaleri-konsernissa ovat legal- ja compliance, henkilöstö sekä prosessit.

Väärinkäytösten aiheuttamia riskejä pyritään hallitsemaan sisäisillä toimintaohjeilla sekä järjestämällä henkilökohtaiset toimenkuvat siten, ettei ns. vaarallisia työyhdistelmiä pääse syntymään. Eri prosesseihin määritetyt kontrollipisteet ovat myös keskeisessä asemassa väärinkäytösten ja virheiden ehkäisyssä. Oikeudelliset riskit voivat liittyä sopimuksiin eri yhteistyö- ja sopimuskumppaneiden kanssa. Nämä riskit pyritään kartoittamaan sopimusten yksityiskohtaisella läpikäynnillä, jossa tarvittaessa käytetään ulkopuolista asiantuntijaa. Yksiköt vastaavat oman alueensa operatiivisten riskien hallinnasta.

Operatiivisista riskeistä aiheutuvia tappioita pyritään vähentämään konsernissa pienentämällä riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja vaikutusta sekä pienentämällä yhtiön haavoittuvuutta riskin toteutuessa. Taaleri-konsernin yhtiöt tekevät välittömästi ilmoituksen konsernin tase- ja riskienhallinta työryhmälle, mikäli yhtiön asiakkaille tarjotuissa palveluissa tai tietojärjestelmissä esiintyy merkittäviä häiriöitä tai virheitä. Ilmoitus tehdään myös välittömästi, mikäli havaitaan häiriöitä tai virheitä, mitkä haittaavat tai vaarantavat yhtiöryhmän yhtiöiden kykyä jatkaa liiketoimintaa tai vastata velvoitteistaan. Tase- ja riskienhallinta työryhmä tekee havainnosta välittömästi ilmoituksen Finanssivalvonnalle sekä konsernin toimitusjohtajalle.

Taaleri-konserni laskee operatiivisen riskin vakavaraisuusvaatimuksensa perusmenetelmän mukaisesti. Perusmenetelmän mukaan laskettu operatiivisen riskin osuus oli vuonna 2015 47,3 miljoonaa euroa, josta omien varojen vaatimus 3,8 miljoonaa euroa. Käytännössä tämä summa on huomattavasti suurempi kuin toteutuneet operatiivisen riskin tappiot.

Taaleri-konsernin hallituksen vuosittain hyväksymässä operatiivisen riskin hallinnan periaatteissa on kuvattu tarkemmalla tasolla operatiivisen riskin hallinnan organisointi ja operatiivisen riskin arviointiin, seurantaan ja raportointiin konsernin hallitukselle sekä Finanssivalvonnalle liittyvät menetelmät.

5. Rahoitussegmentin keskeiset riskit ja niiden hallinta

Garantian arvot, hyvän liiketavan periaatteet, strategia ja liiketoiminnan tavoitteet muodostavat yhtiön riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan perustan. Riskienhallinnan tarkoituksena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamista tunnistamalla yhtiöön vaikuttavat uhat ja mahdollisuudet ja pitää ne riskinottohalukkuuden- ja kyvykkyyden rajoissa toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Riskinkantokyky muodostuu omien varojen määrästä ja niiden laadusta, liiketoiminnan kannattavuudesta sekä laadullisista tekijöistä, joihin kuuluvat muun muassa luotettava hallinto ja vakavaraisuuden hallinta sekä hyvin järjestetty sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Garantian liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit ovat takausvakuuttamisesta aiheutuvat luottoriskit, vastuuvulkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskit sekä strategiset, operatiiviset ja compliance riskit.

Garantia uudisti johtamis- ja hallintojärjestelmän ja sitä koskevan ohjeistuksen sekä dokumentaation vastaamaan Solvenssi II -sääntelyä ja uutta omistusrakennetta. Uudistuksella parannetaan myös riskienhallinnan läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta. Tämä annettu kuvaus perustuu uudistettuun johtamis- ja hallintojärjestelmäkehikkoon, joka otetaan kokonaisuudessaan käyttöön vuoden 2016 aikana.

Garantiassa sovelletaan kokonaisvaltaista riskienhallintaa, ja riskienhallinta sisäisen valvonnan osana on integroitu kiinteäksi osaksi yhtiön prosesseja. Taaleri Oyj:n täysin omistamana tytäryhtiönä Garantia noudattaa toiminnassaan Taaleri Oyj:n hallituksen vahvistamia Taaleri-konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteita.

Riskienhallinnan organisointi, vastuut ja valvonta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on organisoitu Garantiassa sisäisen valvonnan kolmen puolustuslinjan periaatteen mukaisesti. Tämän periaatteen mukaisesti tehtävät on eriytetty

(1) yksiköihin, jotka toiminnoissaan ottavat liiketoimintariskiä, eli käsittelevät vakuutuksia, tekevät yhtiötä sitovia päätöksiä ja toimivat asiakasrajapinnassa (Operatiivinen riskienhallinta), (2) yksiköihin, jotka vastaavat riskien valvonnasta, toteuttavat riippumatonta riskien arviointia sekä valvovat yhtiön ohjeistusten, lakien ja säädösten noudattamista (Riippumaton riskienhallinta), ja (3) riippumattomaan sisäisen tarkastuksen toimintoon (Sisäinen tarkastus). Ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastajat ja valvovat viranomaiset.

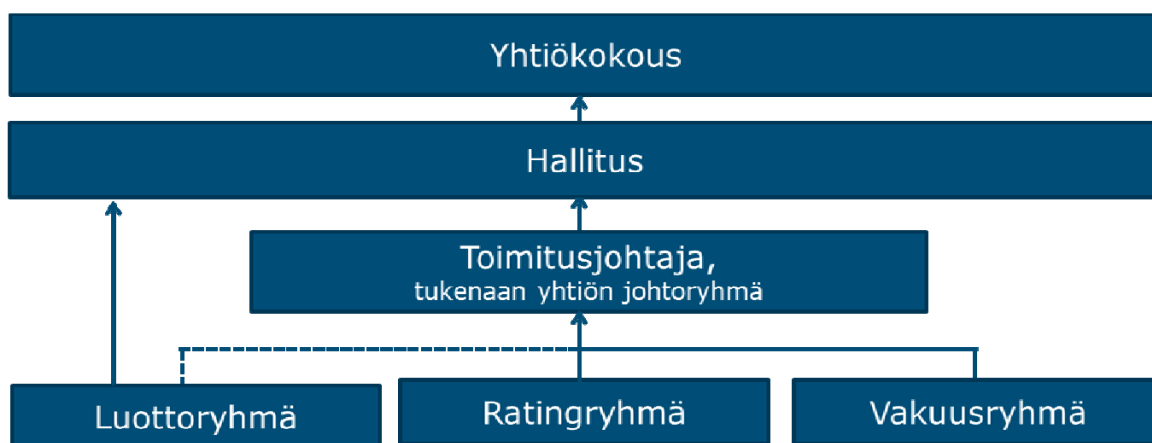
Garantian hallitus on ylin päätöksentekoeelin sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan ja vakavaraisuuden hallintaan liittyvissä asioissa. Hallitus vahvistaa sisäistä valvontaa sekä riskien ja

vakavaraisuuden hallintaa koskevat periaatteet ja politiikat (ml. riskinottohalukkuus), organisoinnin ja päätöksentekoeimet, sekä seuraa ja valvoo riskiasemaa ja riskienhallinnan toimivuutta.

Hallitus on lisäksi asettanut Luottoryhmän, Vakuusryhmän ja Ratingryhmän, jotka päättävät hallituksen vahvistaman päätöksentekojärjestelmän mukaisesti vastuulleen kuuluvista asioista. Luottoryhmän tehtävänä on takausvakuutus päätösten, korvauspäätösten ja sijoituspäätösten teko. Vakuusryhmän tehtävänä on vakuuksien arviointi ja vakuusarviointiprosessin laadun ja tehokkuuden varmistaminen. Liiketoiminnasta riippumattoman ratingryhmän tehtävänä on luottoluokitusten ("rating") vahvistaminen sekä ratingprosessin laadun ja tehokkuuden varmistaminen.

Kuva: Garantian riskienhallinnan organisointi

Kuva: Päätöksentekoeimet ja raportointisuhteet

Toimitusjohtaja, tukeaan johtoryhmä, vastaa riskienhallinnan operatiivisesta johtamisesta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmä vastaa konsernin riskienhallinnan toimivuudesta ja tehokkuudesta. Työryhmä raportoi Taaleri-konsernin johtoryhmälle ja Taaleri Oyj:n hallitukselle. Konsernin liiketoiminnasta riippumaton Tase ja riskienhallintatyöryhmä tukee ja ohjaa Garantian riskien- ja vakavaraisuudenhallintaa varmistaakseen konsernitason periaatteiden ja ohjeistusten soveltamisen myös Garantiassa.

Riippumattomalla riskienhallinnalla on kokonaisvastuu riskienhallintajärjestelmän toimivuudesta. Riskienhallinnan tehtävänä on riskien tunnistaminen, riskien ja liiketoiminnan vaatiman pääoman (ml. pääomapuskurit) määrittäminen, riskien hinnoittelu kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteiden mukaisesti, riskien ja vakavaraisuusaseman mittaaminen ja raportointi sekä sen varmistaminen, että riskejä seurataan osana liiketoiminnan päivittäistä johtamista. Aktuaaritoiminnon tavoitteena on varmistaa yhtiön suoriutuminen vakuutus sopimusten mukaisista velvoitteistaan. Aktuaaritoiminto huolehtii yhtiössä sovellettavien vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön vakuutusmaksujen ja vastuuvelan määräämistapa ja määrä täyttävät sääntelyn vaatimukset. Garantia on ulkoistanut aktuaaritoiminnon ja vastuullisen matemaatikon palvelut ulkoiselle palveluntarjoajalle.

Sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja muun hallinnon riittävyyttä ja tehokkuutta ja raportoi tuloksistaan hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Garantia on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen palvelut ulkoiselle palveluntarjoajalle.

Vakuutusriski

Vakuutusriskillä tarkoitetaan riittämättömistä hinnoittelua ja vastuuvulkaa koskevista oletuksista johtuvaa tappioriskiä tai vakuutusvastuiden arvon epädullista muutosta. Takausvakuutuksessa vakuutusriski muodostuu suurelta osin luottoriskistä eli siitä, ettei taattava suoriudu sopimuksen mukaisista taloudellisista ja/tai toiminnallisista velvoitteistaan suhteessa takauksensaajaan. Tämä voi olla seurausta taattavan maksukyvyttömyydestä (maksukyvyttömyysriski) tai siitä, että taattava epäonnistuu sopimuksen mukaisen velvoitteen toimittamisesta ajallaan (toimitusriski). Takausvakuuttamisen luottoriskin katsotaan sisältävän myös jälleenvakuuttajien tai muun vastatakauksen antajan vastapuoliriskin, joka aiheutuu jälleenvakuuttajan tai muun vastatakauksen antajan maksukyvyttömyydestä sekä vakuuksien arvonmuutosriskin, joka aiheutuu vakuuden käyvän arvon muutoksesta.

Luottoriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakas- ja vastapuoliriskeistä aiheutuvat negatiiviset tulosvaikutukset hyväksyttävälle tasolle ja varmistaa, että tuotto on riittävä suhteessa otettuun riskiin. Takausvakuuttamisen luottoriskinhallinnassa keskeisessä asemassa on vakuutusten myöntöprosessi (ml. asiakkaan luottokelpoisuuden arviointi, rating), jota ohjaavat hallituksen luottoriskipolitiikka, jälleenvakuutuspolitiikka ja päätöksentekovaltuudet sekä niitä täydentävät johtoryhmän vahvistamat prosessikuvaukset ja luottoriskinarviointiin, vakuuksiin ja kovenantteihin liittyvät toimintaohjeet.

Luottoriskejä pienennetään asiakasvalinnan ja luottokelpoisuuden arvioinnin lisäksi hajauttamalla, jälleenvakuuttamalla ja asettamalla tietyt laatuvaatimukset jälleenvakuutus kumppaneille, asiakaskohtaisilla vakuusvaatimuksilla ja kovenanttiehdoilla sekä asiakassuhteen aktiivisella hoidolla ja asiakkaan toiminnassa tapahtuvien muutosten jatkuvalla seurannalla. Vakuutusten riskiperusteinen hinnoittelu varmistetaan hinnoittelulaskurilla, joka huomioi operatiiviset kustannukset, yksittäisen sopimuksen taloudellisen pääoman mallilla määritetyn riskin sekä hallituksen kulloinkin vahvistaman tuottotavoitteen omalle pääomalle. Asuntolainojen täytetakauksissa Garantian luottoriskinhallinnan keskeiset välineet ovat kumppanipankin asuntolainojen luotonmyöntökriteerien arviointi, kuntakohtaiset enimmäistakausmäärät, muut erikseen määritellyt takauksen myöntökriteerit ja asuntolainan täytetakauksen pääluotosta riippumaton lyhennysohjelma.

Garantian liiketoiminnan merkittävin keskittymäriski syntyy luottoriskin keskittymäriskistä, joka syntyy vakuutus- ja sijoitustoiminnan vastuista samaan riskikokonaisuuden vastapuolille. Asiakas/asiakaskokonaisuuskohtaisia keskittymäriskejä hallitaan määrittämällä vastuiden enimmäismäärä kullekin asiakkaalle / asiakaskokonaisuudelle. Asiakas / asiakaskokonaisuuskohtaista keskittymäriskiä mitataan suhteuttamalla vastuiden määrää Taaleri ryhmän omiin varoihin EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisten suurten asiakasriskien laskemiseksi sekä yksittäisen asiakkaan / asiakaskokonaisuuden avoimen position ja taloudellisen pääoman määrällä.

Luottoriskejä seurataan ja siitä raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain laadittavassa tulos- ja riskiraportissa.

Sijoitusriskit

Yhtiön sijoitukset ovat vastuuvelan ja oman pääoman katteena olevaa varallisuutta. Sijoitustoiminta on luonteeltaan pitkäaikaista ja tavoitteena on ensisijaisesti pääomien turvaaminen sekä vakaa ja tasaisesti kehittyvä varallisuuden kasvu. Sijoitustoiminnan riskit muodostuvat markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskistä.

Markkinariskillä tarkoitetaan markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvaa tappion mahdollisuutta. Hintojen muutokset vaikuttavat sijoitusomaisuuden arvoon ja vuotuisen tuottoon. Keskeiset markkinariskit ovat osakeriski, korkoriski, valuuttariski, kiinteistöriski ja luottomarginaaliriski (engl. Credit Spread Risk).

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan yksittäisten sopimusten sopimusvastapuoleen liittyvää maksukyvyttömyysriskiä (luottoriski).

Likviditeettiriski on riski siitä, ettei Garantia kykene suoriutumaan eräännyvistä maksuvelvoitteistaan määräajassa sen johdosta, ettei sillä ole riittävästi likvidejä varoja ja/tai näiden hankkimiseksi tarvittaville markkinoille ei ole pääsyä (esim. sijoitusten muuttaminen käteiseksi ei onnistu suunnitellussa ajassa).

Sijoitusriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa sijoittamisesta aiheutuvat negatiiviset tulosvaikutukset ja sijoitusten arvon muutokset hyväksyttävälle tasolle pitkällä aikavälillä, varmistaa, että sijoitusten tuotto on riittävä suhteessa otettuun riskiin

ja turvata yhtiön likviditeettiä. Sijoitustoimintaa ohjaa hallituksen vahvistama sijoitussuunnitelma. Sijoitussuunnitelmassa määritetään sijoitustoiminnan tavoitteet, perusallokaatio ja vaihteluvälit omaisuuslajeittain, riskinoton rajoitteet, päätöksentekovaltuudet sekä seuranta ja raportointimenettelyt. Sijoitustoiminnan riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset mahdollisimman tehokkaasti omaisuusluokittain, sektoreittain, maantieteellisesti, luottoluokittain ja vastapuolittain sekä varmistamalla sijoitusten riittävä likvidiys.

Sijoitustoiminnan riskien pääomatarvetta mitataan instrumenttikohtaisesti. Osakeinstrumentteihin liittyvää riskin määrää mitataan Value-at-Risk -laskentamallilla. Korkoinstrumentteihin liittyvää luotoriskin määrää mitataan käyttämällä Garantian määrittämään luottoluokitukseen perustuvaa taloudellisen pääoman sitoutumismallia, jossa huomioidaan instrumentin luokitus ja duraatio. Luottoriskin lisäksi huomioidaan korkoriski ja mahdolliset kiinteistö- ja valuuttariskit.

Sijoitustoiminnan riskiasemaa seurataan ja siitä raportoidaan johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain laadittavassa tulos- ja riskiraportissa.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappion riskiä, joka aiheutuu puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, ihmisten tekemistä virheistä, järjestelmistä tai ulkoisista tapahtumista.

Operatiivisten riskien hallinnalla varmistetaan, että operatiivinen toiminta on järjestetty asianmukaisesti, eikä riskeistä aiheudu ennalta arvaamattomia suoria tai epäsuoria taloudellisia menetyksiä. Operatiivisten riskien hallintaan ja sisäiseen valvontaan myönteisesti suhtautuvaa yrityskulttuuria ylläpidetään ja vahvistetaan jatkuvasti.

Operatiivisten riskien hallinnassa keskeistä on riskien tunnistaminen ja arviointi, sekä kontrolli ja hallintakeinojen toimivuuden ja riittävyyden arviointi. Garantian eri yksiköt ja toiminnot toteuttavat vuosittain operatiivisten riskien kartoitukset, jotka sisältävät riskien tunnistamisen ja arvioinnin sekä riskiä pienentävien kehitystoimenpiteiden määrittelyn ja seurannan. Liiketoiminnan jatkuvuutta uhkaaviin riskeihin varaudutaan jatkuvuussuunnittelulla ja jatkuvuussuunnitelmien säännöllisellä testauksella. Toimintojen ulkoistamisiin liittyviä riskejä hallitaan noudattamalla ulkoistussopimuksissa ulkoistamisen toimintaperiaatteita.

Uusien tuotteiden suunnittelussa ja käyttöönotossa sovelletaan Taaleri-konsernin tase- ja riskienhallintayöryhmän vahvistamaa toimintamallia, jonka mukaisesti riskienhallinta osallistuu uusien tuotteiden ja toimintamallien riskien arviointiin ennen niiden käyttöönottoa. Asiakkaan tuntemiseen ja rahanpesuun sekä terrorismin rahoittamiseen liittyviä riskejä hallitaan ohjeistamalla ja kouluttamalla henkilöstöä.

Operatiivisen riskin määrää mitataan taloudellisen pääoman määrällä, joka arvioidaan vuosittain toteutettavan operatiivisten riskien kartoituksen pohjalta. Lisäksi seurataan ja rekisteröidään toteutuneita riskitapahtumia ja läheltä piti -tilanteita, määritellään niitä koskevat korjaavat toimenpiteet ja seurataan niiden toteuttamista. Operatiivisten riskien kehityksestä raportoidaan neljännesvuosittain hallitukselle ja johtoryhmälle.

Muut riskit

Muita riskejä ovat Compliance ja strategiset riskit. Compliance -riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yhtiö on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita määräyksiä. Lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti, ja meneillään olevista hankkeista raportoidaan säännöllisesti hallitukselle. Garantian eri yksiköiden vuosittain toteuttama operatiivisten riskienkartoitus sisältää myös sääntelyyn liittyvien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja mittaamisen sekä riskiä pienentävien kehitystoimenpiteiden määrittelyn ja seurannan. Henkilöstön ohjeistaminen ja kouluttaminen ovat keskeisessä roolissa myös compliance riskien hallinnassa.

Strategisella riskillä tarkoitetaan riskiä, joka syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön muutoksista, hitaasta reagoinnista muutoksiin, väärän strategian valinnasta tai strategian toteuttamisen epäonnistumisesta. Johtoryhmä arvioi vuosittain yhtiöön kohdistuvia strategisia riskejä ja määrittelee riskejä pienentävät kehitystoimenpiteet ja niiden seurannan. Strategisille riskeille arvioidaan taloudellisen pääoman määrä, mutta sitä ei huomioida erikseen pääomavaatimuksessa.

Liiketoimintaan liittyvät riskit ja niiden hallinta ja mittaus			
Riski	Altistuminen	Hallinta	Mittaaminen, seuranta ja raportointi*
Vakuutusriski (luottoriski)	<ul style="list-style-type: none"> - Taattavan maksukyvyttömyys tai epäonnistuminen taloudellisessa ja/tai toiminnallisessa velvoitteessa - Jälleenvakuuttajan tai vastatakatuksen antajan maksukyvyttömyys - Vakuuksien arvonmuutokset - Keskittymäriski vakuutus- ja sijoitustoiminnan vastuista saman riskikokonaisuuden vastapuolille 	<ul style="list-style-type: none"> - Luottoriskipolitiikka ja jälleenvakuutuspolitiikka (ml. riskinotonrajoitteet) sekä toimintaohjeet mm. vakuus- ja kovenantti ohje, ratingohje - Takauspäätöksenteko ja riskiperusteinen hinnoittelu - Luottoriskin jatkuva arviointi (rating) ja varhainen reagointi muutoksiin - Jälleenvakuutus - Vastavakuudet ja niiden arviointi sekä kovenantit - Hajauttaminen (mm. asiakkaittain, ratingluokittain, toimialoittain, maturiteeteittain) - Asiakas / asiakaskokonaisuuskohtaiset riskilimitit vakuutustoiminnan ja sijoitustoiminnan vastuille yhteensä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Odotettu tappio - Taloudellinen pääoma - Bruttovastuun ja avoimen position kehitys eri luokittelutekijöillä - Takauspäätösten raportointi hallitukselle ja ratingpäätösten johtoryhmälle kuukausittain - Riskiaseman raportointi johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain ja neljännesvuosittain.
Sijoitusriski	<ul style="list-style-type: none"> - Markkinahintojen vaihtelu (mm. osakkeet ja korot) - Vastapuolen maksukyvyttömyys - Likvidien varojen riittävyys ja/tai saatavuus 	<ul style="list-style-type: none"> - Sijoitussuunnitelma - Hajauttaminen (mm. omaisuusluokittain, sektoreittain, maantieteellisesti, luottoluokittain, vastapuolittain) - Sijoitusten likvidiys, käteisen määrä ja tililuottolimiitti 	<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellinen pääoma - Modifioitu duraatio - Markkina-arvon kehitys eri luokittelutekijöillä. - Raportointi johtoryhmälle ja hallitukselle kuukausittain.
Operatiiviset riskit	<ul style="list-style-type: none"> - Puutteellisista tai virheellisistä prosesseista tapahtuvat virheet, ihmisten tekemistä virheet, järjestelmävirheet tai ulkoisista tapahtumista aiheutuvat virheet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Riskienhallintaan kannustava yrityskulttuuri - Ohjeistus ja henkilöstön jatkuva kouluttaminen - Riskikartoitus - Jatkuvuussuunnittelu ja suunnitelmien testaus - Ulkoistamisen toimintaperiaatteet - Toimintamalli uusissa tuotteissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellinen pääoma - Toteutuneiden riskitapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden rekisteröinti, korjaavat toimenpiteet sekä niiden seuranta ja raportointi - Raportointi johtoryhmälle ja hallitukselle neljännesvuosittain (tai tarvittaessa)
Muut riskit	<ul style="list-style-type: none"> - Lakien, asetusten ja määräysten noudattaminen (compliance -riski) - Toiminta- ja kilpailuympäristön muutokset, hidas reagointi muutoksiin, väärän strategian valinta tai epäonnistuminen strategian valinnassa (strategiset riskit) 	<ul style="list-style-type: none"> - Sääntelyn muutosten seuranta - Ohjeistus ja henkilöstön jatkuva kouluttaminen - Strategisten riskien arviointi ja hallintatoimenpiteiden identifiointi vuosittaisen riskikartoituksen yhteydessä sekä liiketoiminnan ja toimintaympäristön jatkuva seuranta osana normaalia toiminnan johtamista 	<ul style="list-style-type: none"> - Taloudellinen pääoma pl. strategiset riskit - Liiketoiminnan kehitys suhteessa tavoitteisiin - Raportointi johtoryhmälle ja hallitukselle vuosittain (riskikartoituksen tulokset), neljännesvuosittain (sääntelykatsaus), kuukausittain (liiketoiminnan kehitys) tai tarvittaessa.

* Riskiaseman kehittymisestä raportoidaan lisäksi neljännesvuosittain Taaleri -konsernin tase- ja riskienhallintatyöryhmälle.

Kuva: Yhteenveto liiketoiminnan riskeistä ja niiden hallinnasta ja mittauksesta

Takauspäätöksenteko ja riskin arviointi

Päätöksentekojärjestelmän mukainen vakuutuspäätöksenteko perustuu kattavaan asiakkaan tuntemiseen perustuvaan ajantasaiseen analyysiin asiakkaan ja yksittäisen hankkeen luottokelpoisuudesta. Yksittäisen takauspäätöksen riskiarvioinnissa ja hinnoittelussa, sekä yksittäisen takauksen riskin i.e. sen sitoman pääoman mittaamisessa takaussopimuksen voimassaolo aikana hyödynnetään taloudellisen pääoman mallia. Keskeiset hyödynnettävät riskiparametrit ovat takauksen määrä (EAD, Exposure at Default), kuhunkin takaukseen liittyvä maksukyvyttömyystodennäköisyys (PD, Probability of Default), duraatio sekä vastavakuuksista ja jälleenvakuuttamisesta riippuva menetys vahinkotilanteessa (LGD, Loss Given Default).

Jokaisella yritysasiakkaalla on voimassa oleva luottoluokka (rating). Luottoluokituksen tarkoituksena on ryhmitellä asiakkaat riskin mukaisesti ratingluokkiin. Ratingluokka arvioi vastapuolen vastuidenhoitokykyä eli sitä, tuleeko asiakkaalle vuoden aikana vakava maksuhäiriö. Tätä riskiä kuvaa vastapuolen maksuhäiriötodennäköisyys eli PD. Garantiassa on käytössä 21-portainen luottoluokitusasteikko.

Luottoluokitteluasteikko			
Ratingluokka	Arvio vastuidenhoitokyvystä	Arvio luottoriskistä	
AAA	Erinomainen vastuidenhoitokyky, Korkein luottoluokitus	Pienin mahdollinen luottoriski	
AA+	Erittäin vahva vastuidenhoitokyky	Erittäin pieni luottoriski	
AA			
AA-			
A+	Vahva vastuidenhoitokyky	Hyvin pieni luottoriski	
A			
A-			
BBB+	Erittäin hyvä vastuidenhoitokyky	Pieni luottoriski	AAA - BBB- Investointitaso
BBB			
BBB-			
BB+	Hyvä vastuidenhoitokyky	Pienehkö luottoriski	
BB			
BB-			
B+	Tyydyttävä vastuidenhoitokyky	Kohtuullinen luottoriski	
B			
B-			
C+	Heikko vastuidenhoitokyky	Merkittävä luottoriski	
C			
C-			
D	Maksukyvytön	Luottoriskin realisoituminen todennäköistä	
D-	Maksukyvytön, korvaushakemus	Luottoriski realisoitunut	

Kuva: Luottoluokitteluasteikko

Asiakkaan vastuidenhoitokyvyn arviointi perustuu asiakkaan taloudellisten ja laadullisten tietojen asiantuntija-arviointiin. Asiakkaan tilanteeseen perehtynyt asiantuntija laatii ratingesityksen, joka käsitellään ja päätetään hallituksen asettamassa Ratingryhmässä. Takauspäätöstä tehtäessä jokaisella asiakkaalla on oltava voimassa oleva ratingluokka. Asiakkaan ratingluokka määritetään vähintään vuosittain.

Takausvakuutusten vastavakuudeksi tulevien vastavakuuksien arviointi perustuu voimassa olevaan vakuus- ja kovenanttiohjeeseen. Vakuuksien arvioinnista, luokittelusta ja ylläpidosta vastaa hallituksen asettama Vakuusryhmä. Garantiassa vakuudet luokitellaan neljään ryhmään.

Vakuusluokat	
1	Turvaava likvidi vakuus
2	Reaalivakuus vakuusarvon puitteissa
3	Reaalivakuus käyvän arvon puitteissa
4	Muu vakuus

Kuva: Vakuusluokat

Garantia hyödyntää luottoriskienhallinnassa jälleenvakuutusta hallituksen vahvistaman jälleenvakuutuspolitiikan mukaisesti. Garantia käyttää lainatakauksissa fakultatiivista jälleenvakuutusta yksittäisten riskien kattamiseen ja kaupallisissa takauksissa vakuutuskannan suhteellista jälleenvakuutusta (Quota share). Hallitus hyväksyy kunakin kalenterivuonna Quota share –jälleenvakuutuksessa käytettävät jälleenvakuuttajat ja tekee päätökset kaikista fakultatiivisella jälleenvakuutuksella katetuista lainatakaushankkeista. Yksittäisen luottoluokittajalla tulee olla vähintään A-tasoinen luottoluokitus ulkoiselta luottoluokituslaitokselta. Yksittäisten jälleenvakuuttajien välillisten vastuiden määrää seurataan ja siitä raportoidaan hallitukselle neljännesvuosittain.

Luottoryhmä tai hallitus tekee päätöksentekojärjestelmän mukaisesti yksittäiset takauspäätökset. Päätöksenteko on porrastettu asiakkaan takausvastuiden ja taloudellisen pääoman määrän perusteella. Päätöksentekoesityksen perustan muodostavat luottokelpoisuusarvio ja rating sekä takausestitys. Takausestitys sisältää tiedot takauksen hakijasta, nykyisistä ja tulevista vastuista ja niiden vakuuksista, riskienhallinnan kannanoton esitettävästä riskistä sekä riskiperusteiseen hinnoittelumalliin perustuvan tariffilaskelman.

Vakuutusmatemaattiset oletukset

Vakuutusyhtiölain perusteella vakuutusyhtiöllä tulee olla turvaavat laskuperusteet vakuusteknisen vastuuvelan määrittämiseksi. Vastuuvelan arvon tulee olla aina riittävä siten, että yhtiö pystyy kohtuudella arvioiden vastaamaan sitoumuksistaan. Vastuuvelan laskuperusteet annetaan tiedoksi finanssivalvonnalle ennen tilikauden päättymistä.

Vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna. Tuotteittain määritetään se osuus voimassa olevien vakuutus sopimusten maksutulosta, mikä kohdistuu tuleviin tilivuosiiin.

Korvausvastuu muodostuu tunnetusta ja tuntemattomasta korvausvastuusta. Yksittäisten tilinpäätöshetken jälkeen maksettavaksi tulevat korvaukset varataan vahinkokohtaisesti korvausasiantuntijoiden toimesta osaksi tunnettua korvausvastuuta. Jo sattuneiden, mutta tilinpäätöshetkellä yhtiölle tuntemattomien, vahinkojen varalle varataan kertoimella osuus yhtiön tilivuoden maksutulosta osaksi tuntematonta korvausvastuuta.

Tasointumäärän tarkoituksena on tasata vakuutusteknisesti poikkeuksellisen vuosien tulosta. Tasointumäärä toimii puskurina erityisesti korvauskulujen kasvua vastaan. Tasointumäärää laskettaessa kauden vahinkosuhdetta verrataan pitkän ajan keskiarvoon, jonka perusteella tasointumäärää joko kasvatetaan tai puretaan tulosvaikutteisesti. Vastuuvelkaa ei diskontata.

40 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

Rahoitusvarat 31.12.2015, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	27 243	725	14			27 983
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	57	4 561	304	4 723		9 644
Saamistodistukset			1 541			1 541
Muut rahoitusvarat	7 096					7 096
Korot	154	349	1 621	293		2 417
Rahoitusvarat yhteensä	34 551	5 635	3 480	5 015	-	48 681

Rahoitusvelat 31.12.2015, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Velat luottolaitoksille		1 000	14 000			15 000
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			30 250			30 250
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			30 000			30 000
Muut rahoitusvelat	8 512					8 512
Korot	76	2 377	6 014	-		8 467
Rahoitusvelat yhteensä	8 588	3 377	80 264	-	-	92 229

Rahoitusvarat 31.12.2014, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	31 189	332	14			31 536
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 051	2 470	7 917	7 264	970	21 671
Muut rahoitusvarat	10 875					10 875
Korot	49	133	5 121	9 624	2 229	17 156
Rahoitusvarat yhteensä	45 164	2 935	13 052	16 888	3 198	81 238

Rahoitusvelat 31.12.2014, 1 000 euroa	< 3kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	> 10v	Yhteensä
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		10 000	60 500			70 500
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			30 000			30 000
Muut rahoitusvelat	10 199					10 199
Korot	225	3 435	9 535			13 195
Rahoitusvelat yhteensä	10 424	13 435	100 035	-	-	123 894

Vakuustoitominnan varojen ja velkojen maturiteettujakauma esitetään liitteissä 42 ja 43.

41 MARKKINARISKIN HERKKYYSANALYYSI

Markkinariskin herkkyyksianalyysi on laadittu konsernin merkittävien markkinariskien, korkoriskin ja hintariskin, osalta. Herkkyyksianalyysit on laadittu arvioimalla miten jokseenkin mahdolliset muutokset korkotasossa tai hinnoissa vaikuttaisivat näihin herkillle oleviin tase-eriin. Vaikutus on laskettu ennen veroja. Vakuustoitominnan varoista ja -veloista on laadittu erilliset herkkyyksianalyysit liitteissä 42 ja 43.

1 000 euroa	Riski- muuttuja	Muutos	31.12.2015		31.12.2014	
			Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen	Vaikutus omaan pääomaan
Korkoriski ¹⁾	Korko	1% -yksikkö	132	132	315	315
Hintariski ²⁾						
Osakkeet ja osuudet	Käypä arvo	10 %	258	4 515	312	433
Osakkeet omistusyhteisyriyksissä	Käypä arvo	10 %	-	-	7 885	7 885

1) Korkoriskin herkkyyksianalyysissa on huomioitu sellaiset kauden päätöspäivänä taseessa olleet rahoitusvarat ja -velat joilla on ollut kyseisenä päivänä muuttuva korko.

2) Hintariskin herkkyyksianalyysissa on huomioitu sellaiset rahoitusinstrumentit jotka arvostetaan taseessa käypään arvoon. Hinnan muutos ei ole oletettu olevan pitkäaikainen tai merkittävä, joten myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen instrumenttien osalta käyvän arvon muutos vaikuttaa ainoastaan omaan pääomaan.

42 MÄÄRÄLLISIÄ TIETOJA VAKUUTUSRISKISTÄ JA VASTUUVELASTA

Taalerin vakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Alla on esitetty Vakuutusosakeyhtiö Garantian määrällisiä tietoja vuodelta 2015 sekä vertailukausilta. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on yhdistetty konserniin 1.4.2015 alkaen.

Korvauskulujen kehitys, 1 000 euroa	Maksetut korvaukset*	Korvausvastuun muutos*	Korvauskulut	%, takausvakuutuskaannasta	Vahinkosuhte, %
2015	-1 421	-71	-1 492	0,128 %	15,1 %
2014	-569	157	-412	0,031 %	3,7 %
2013	-2 526	121	-2 405	0,177 %	22,2 %
2012	-1 772	504	-1 268	0,092 %	11,7 %
2011	-4 827	-753	-5 580	0,438 %	50,8 %
2010	-2 098	26	-2 072	0,152 %	18,7 %

* ml. jälleenvakuuttajien osuus

Takausvakuutuskanta tuoteittain, milj. euroa	31.12.2015	31.12.2014
Lainatakaukset	431	574
Kaupalliset takaukset	258	256
Asuntolainojen täytetäkaukset	383	412
Muut takaukset	92	97
Yhteensä	1 164	1 338

Takausvakuutuskannan vakuusasema, milj. euroa	31.12.2015	31.12.2014
Jälleenvakuutettu	234	299
Vakuusluokat 1 ja 2	83	117
Vakuusluokat 3 ja 4	52	73
Vakuudeton osa	795	849
Yhteensä	1 164	1 338

Takausvakuutuskanta luottoluokittain*, milj. euroa	31.12.2015	31.12.2014
AAA - BBB-	204	233
BB+ - BB-	327	465
B+ - B-	143	120
C+ tai heikompi	17	13
Yhteensä	690	831

* Takausvakuutuskanta pois lukien asuntolainojen täytetäkaukset, tuleva jälleenvakuutus ja jäännösarvotakaukset.

Takausvakuutuskanta luottoluokittain*, milj. euroa	31.12.2015	31.12.2014
Rakentaminen	225	229
Teollisuus	224	329
Kone- ja laitteollisuus (ml. Huolto)	60	101
Metsäteollisuus	54	70
Elintarviketeollisuus	46	60
Metalliteollisuus	30	56
Muu teollisuus	34	41
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	46	55
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	43	40
Tukku- ja vähittäiskauppa	34	59
Muut toimialat	118	120
Yhteensä	690	831

* Takausvakuutuskanta pois lukien asuntolainojen täytetäkaukset, tuleva jälleenvakuutus ja jäännösarvotakaukset. Toimialaluokitus perustuu Tilastokeskuksen toimialaluokitukseen.

Vakuutustekninen vastuovelka (FAS), 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014
Vakuutusmaksuvastuu	10 985	11 839
Korvausvastuu	669	599
Tunnettu korvausvastuu	220	108
Tuntematon korvausvastuu	450	491
Tasoitusmäärä	74 789	71 272
Yhteensä	86 443	83 710

Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun maturiteettijakauma 31.12.2015					
1 000 euroa	< 1 v	1-2 v	2-3 v	> 3v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu	4 856	2 006	1 472	2 649	10 985
Korvausvastuu	669	-	-	-	669
Yhteensä	5 526	2 006	1 472	2 649	11 654

Vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun maturiteettijakauma 31.12.2014					
1 000 euroa	< 1 v	1-2 v	2-3 v	> 3v	Yhteensä
Vakuutusmaksuvastuu	5 791	2 017	1 545	2 487	11 839
Korvausvastuu	599	-	-	-	599
Yhteensä	6 390	2 017	1 545	2 487	12 438

Vastuuelan (pl. tasoitusmäärä) kassavirtajakauman modifioitu duraatio on 2,2 vuotta (2,4).

Takausvakuutuksen herkkyyshanalyysi, 31.12.2015*

Riskimuuttuja	Kokonais- määrä	Muutos riskimuuttujassa	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen, %- yksikköä
Maksutuotot	9 849	kasvaa 10 %	473	5,79 %
Korvauskulut	1 492	kasvaa 10 %	-	1,51 %
Suurvahinko, 10 milj. euroa		10 milj.euroa	-	101,53 %
Liikekulut	4 778	kasvaa 10 %	-382	4,85 %

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen.

43 MÄÄRÄLLISIÄ TIETOJA VAKUUTUSTOIMINNAN SIOJITUSRISKEISTÄ

Taalerin vakuutusliiketoiminta koostuu kokonaisuudessaan Vakuutusosakeyhtiö Garantian liiketoiminnasta. Alla on esitetty Vakuutusosakeyhtiö Garantian määrällisiä tietoja vuodelta 2015 sekä vertailukausilta, perustuen Garantian FAS-tilinpäätöksen lukuihin. Vakuutusosakeyhtiö Garantia on yhdistetty konserniin 1.4.2015 alkaen.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014
Korkosijoitukset*	98 430	92 992
Osakesijoitukset	20 616	27 784
Kiinteistösijoitukset	902	2 462
Muut sijoitukset	-	4
Yhteensä	119 948	123 242

* sisältää pankkitalletukset. Korkosijoitukset muodostuvat pääosin sijoituksista suomalaisten yritysten ja pohjoismaisten luottolaitosten joukkovelkakirjalainoihin.

Sijoitustoiminnan herkkyyshanalyysi, 31.12.2015*

Sijoitusluokka	Kanta käyvin arvoin, 1000 euroa	Riskiparametri	Muutos	Vaikutus omaan pääomaan, milj. euroa
Joukkovelkakirjalainat	91 710	Korkojen muutos	1 %	1 771
Osakkeet	18 558	Markkina-arvo	10 %	1 485
Pääomasijoitukset	5 656	Markkina-arvo	10 %	452

* Herkkyyshanalyysi perustuu Vakuutusosakeyhtiö Garantian FAS-tilinpäätökseen. Muutosten vaikutusten laskennassa on kuitenkin oletettu markkina-arvoistaminen ennen ja jälkeen muutoksen.

Korkosijoitusten (pl. korkorahastot) maturiteetti* ja luottoluokitusjakauma 31.12.2015**

milj. euroa	< 1 v	1-3 v	3-5 v	> 5v	Yhteensä
AAA - AA-	3 246	22 940	488	-	26 673
A+ - A-	3 372	16 112	2 738	-	22 222
BBB+ - BBB-	-	6 461	16 757	2 028	25 246
BB+ tai alle	-	9 609	11 605	-	21 213
Ei luok.	11	-	-	-	11
Yhteensä	6 628	55 122	31 587	2 028	95 366

Korkosijoitusten (pl. korkorahastot) maturiteetti* ja luottoluokitusjakauma 31.12.2014**

milj. euroa	< 1 v	1-3 v	3-5 v	> 5v	Yhteensä
AAA - AA-	404	9 293	4 467	9 571	23 735
A+ - A-	13 204	8 131	-	-	21 335
BBB+ - BBB-	840	5 508	18 370	5 195	29 913
BB+ tai alle	-	2 694	12 227	-	14 921
Ei luok.	11	-	-	-	11
Yhteensä	14 458	25 627	35 063	14 766	89 914

* Maturiteetti on ilmoitettu juoksuajan loppuun. Jos arvopaperilla on Call-mahdollisuus, maturiteetti on ilmoitettu ensimmäiseen mahdolliseen Call-päivään saakka.

** Luottoluokitus perustuu 1. Garantian sisäiseen luottoluokitukseen, 2. Ulkoisen luottoluokituslaitoksen luottoluokitukseen ja 3. Pankkien "Shadow ratingiin".

44 RAHOITUS- JA VAKUUTUSRYHMITYMÄN VALVONNASTA ANNETUN LAIN MUKAINEN VAKAVARAISUUS

Taaleri on sijoituspalvelutoimintaa harjoittava konserni, joka on hankkinut 31.3.2015 kokonaan omistukseensa Vakuutusosakeyhtiö Garantian osakekannan. Finanssivalvonta on 23.10.2015 vahvistanut, että Taaleri-konsernista on muodostunut rahoitus- ja vakuutusryhmittymä (RAVA-ryhmittymä) ja se kuuluu siten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain piiriin.

Taaleri-konserni julkaisee RAVA-ryhmittymän omat varat ja vakavaraisuuden rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuussääntöjen mukaisesti. Taalerin RAVA-ryhmittymän omat varat 31.12.2015 olivat 68,2 miljoonaa euroa omien varojen vähimmäisvaatimuksen ollessa 14,5 miljoonaa euroa. Ryhmittymän vakavaraisuus on 53,6 miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhdeluku 468,8 prosenttia vähimmäisvaatimuksen ollessa 100 prosenttia. Taaleri Oyj raportoi kaikki konserniyhtiönsä osana RAVA-ryhmittymää.

Fiva on 23.10.2015 myöntänyt Taaleri Oyj:lle 31.12.2016 asti voimassa olevan poikkeusluvan, jonka perusteella Taalerille muodostuu vakavaraisuuslaskentaan liittyen uusi konsolidointiryhmä, johon ei lueta Taaleri Oyj:tä. Tähän konsolidointiryhmään kuuluvat Taaleri Oyj:n tytäryhtiö Taaleri Varainhoito Oy sekä sen tytäryhtiöt Taaleri Portföy Yönetimi A.S. ja Taaleri Rahastoyhtiö Oy. Katsauskauden lopussa 31.12.2015 konsolidointiryhmän omat varat olivat 5,7 miljoonaa euroa (vakavaraisuusvaatimus vähintään 3,6 milj. euroa) ja vakavaraisuussuhdeluku 12,7 prosenttia (vakavaraisuusvaatimus vähintään kahdeksan prosenttia).

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuus, 1 000 euroa	31.12.2015
Taaleri-konsernin oma pääoma	97 060
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	-2 368
Tasoisuusmäärä	-18 716
Vähemmistöosuus	-2 119
Suunniteltu varojenjako	-5 670
Ryhmittymän omat varat yhteensä	68 187
Rahoitusliiketoiminnan omien varojen vaade	10 844
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade	3 700
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	14 544
Ryhmittymän vakavaraisuus	53 643
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde	468,8 %

45 KONSERNIN VAKAVARAIKUUS EU:N VAKAVARAIKUUSASETUKSEN MUKAAN

Omat varat, 1 000 euroa	CRR 31.12.2015	CRR 31.12.2014
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	ei raportoida	27 262
Vähennykset ydinpääomasta		
Aineettomat hyödykkeet		2 196
Vähemmistöosuus		1 536
Osinkoehdotus		2 264
Käyvän arvon rahasto		
Finanssisijoitukset		
Muut vähennykset*		51
Vähennykset ydinpääomasta yhteensä		6 047
Ydinpääoma (CET1)		21 215
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä		-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta		-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)		21 215
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä		-
Vähennykset toissijaisesta lisäpääomasta		-
Toissijainen pääoma (T2)		-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)		21 215
Riskipainotetut erät yhteensä (Kokonaisriski)		84 175
josta luottoriskin osuus		49 863
josta operatiivisen riskin osuus		34 313
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)		25,2 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)		25,2 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)		25,2 %

MUUT LIITETIEDOT

46 HENKILÖSTÖÄ JA JOHTOA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä	2015		2014	
	Keskim. lkm	Muutos	Keskim. lkm	Muutos
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	163	23	140	29
Määräaikainen osa-aikainen henkilöstö	13	0	13	10
Yhteensä	176	23	153	39

Hallitusten jäsenille sekä toimitusjohtajille ja varatoimitusjohtajille maksetut palkat ja palkkiot, 1 000 euroa

	2015	2014
Toimitusjohtajat ja varatoimitusjohtajat	1 581	1 229
Hallitusten jäsenet	269	130
Yhteensä	1 850	1 360

Konserni ei ollut myöntänyt hallitusten jäsenille tai toimitusjohtajille ja varatoimitusjohtajille luottoja tai takauksia 31.12.2015 eikä 31.12.2014. Yhtiön johdolle on lakisääteisten eläkevakuutusten lisäksi otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus (maksupohjainen järjestely), josta on vuonna 2015 maksettu 256.400 euroa (129.600 euroa vuonna 2014). Konsernilla ei ole muita hallituksen jäseniä tai toimitusjohtajia ja varatoimitusjohtajia koskevia eläkesitoumuksia 31.12.2015.

Avainhenkilöiden optiojärjestelmät

Optio-ohjelma 2013

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 4.12.2013 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2017—2018 osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhde päättyy ennen vuotta 2017, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Palkkiona maksettuja osakkeita ei saa luovuttaa osakkeille asetetun yhden vuoden mittaisena odotusaikana. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 200.000 Taaleri Oyj:n B-osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Kannustinjärjestelmän aiheuttama dilutaatio yhtiön osakkeelle on enimmillään 3,08 %. Osakkeen lähtöarvoksi määriteltiin 13,00 euroa, jota alennetaan jaetuilla osingoilla ja pääomapalautuksilla. Osakkeen loppuarvo on synteettisen optio-oikeuden käyttöpäivää edeltävän 20 kaupankäyntipäivän aikana päätettyjen kauppojen kaupankäyntimäärillä painotettu keskimääräinen First North Finland –markkinapaikalla.

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 19.2.2015, että synteettisen optio-ohjelman osakemäärissä huomioidaan 12.2.2015 ylimääräisen yhtiökokouksen päättämän osakeannin vaikutus yhtiön osakemäärään siten, ettei sillä ole vaikutusta synteettisen optio-oikeuksien arvoon. Näin ollen voidaan myöntää korkeintaan 800.000 uutta B-osaketta sisältäen rahana maksettavan osuuden.

Option käyväksi arvoksi määriteltiin myöntämispäivällä 4.12.2013 4,69 euroa, 22.10.2014 10,74 euroa ja 12.1.2015 13,39 euroa. Koska optionsaaja ei ole oikeutettu saamaan osinkoja tai pääomanpalautuksia ansaintajakson aikana, on odotettavissa olevat osingot vähennetty myöntämispäivän osakekurssista käypää arvoa määritettäessä.

Käteisenä selvittävien maksuosuuksien käypää arvoa arvioidaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä ansaintajakson päättymiseen saakka ja velan käypä arvo muuttuu täten Taalerin B-sarjan osakehinnan mukaisesti.

Ulkona olevat optiot (optioiden määrä)	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Kauden alussa ulkona olleet	141 000	95 000
Osakeannin vaikutus	468 000	0
Kaudella myönnetty	15 000	46 000
Kaudella palautetut	-10 000	0
Kaudella toteutetut	0	0
Kaudella rauenneet	0	0
Kauden lopussa ulkona olevat	614 000	141 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat	-	-

Optio-ohjelma 2015

Taaleri Oyj:n hallitus päätti 28.10.2015 konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Kannustinjärjestelmässä avainhenkilöille annetaan synteettisiä optio-oikeuksia ja mahdollinen palkkio maksetaan vuosina 2019—2020 rahana. Yhtiön hallitus voi velvoittaa avainhenkilön hankkimaan yhtiön osakkeita enintään 50 %:lla palkkion määrästä. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen vuotta 2018, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Hallitus voi velvoittaa henkilöä ostamaan Taalerin osakkeita ja määrätä osakkeille mahdollisen vuoden rajoitusjakson. Kannustinjärjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastaavat myöntöhetkellä yhteensä enintään noin 800.000 Taaleri Oyj:n osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden. Osakkeen lähtöarvoksi määriteltiin 9,00 euroa, jota alennetaan jaetuilla osingoilla ja pääomapalautuksilla ennen käyttöpäivää. Osakkeen loppuarvo on synteettisen optio-oikeuden käyttöpäivää edeltävän 20 kaupankäyntipäivän aikana päätettyjen kauppojen kaupankäyntimäärillä painotettu Taalerin keskipurssi.

Optio-ohjelma 2015 alla ei ole vielä myönnetty optioita.

Käyvän arvon määrittäminen

Konserni käyttää käyvän arvon määrittämiseksi Black-Scholes-mallia sellaisissa optiojärjestelyissä, joissa ei ole erityisiä oikeuden syntymisehtoja. Odotettavissa oleva volatilitteetti on määritetty emoyrityksen osakkeen toteutuneen kurssikehityksen perusteella ottaen huomioon optioiden jäljellä olevan voimassaoloajan. Osakkeiden käypä arvo niissä optiojärjestelyissä, joiden perusteella myönnetään osakkeita, on perustunut noteerattuun osakehintaan. Osakeoptioista kirjattiin henkilöstökuluihin 1.1.-31.12.2014 yhteensä 0,2 miljoonaa euroa ja 1.1.-31.12.2015 yhteensä 0,9 miljoonaa euroa.

Käytetyt oletukset ¹⁾	1/2015 myönnetyt	10/2014 myönnetyt	12/2013 myönnetyt
B-osakkeen painotettu osakekurssi myöntämispäivänä, euroa	6,30	5,72	4,13
B-osakkeen osakekurssi 31.12.2015	8,38	8,38	8,38
B-osakkeen osakekurssi 31.12.2014	6,36	6,36	6,36
Alkuperäinen merkintähinta, euroa	3,25	3,25	3,25
Osinko-oikaistu merkintähinta, euroa (osakeannin jälkeen)	3,05	3,05	3,05
Odotettu volatilitteetti, %	27,42	27,42	27,42
Voimassaoloaika myöntämispäivänä, vuotta	4,0	4,2	5,1
Riskitön korko, %	-0,229	-0,229	-0,229
Option käypä arvo myöntöhetkellä, euroa	3,35	2,69	1,17
Option käypä arvo 31.12.2014, euroa	-	3,33	3,33
Option käypä arvo 31.12.2015, euroa	5,32	5,32	5,32

¹⁾ Kaikki osake- ja optiokohtaiset oletukset on oikaistu maaliskuussa 2015 toteutetun maksuttoman osakeannin (1:3) suhteen.

47 SIJOTUKSET TYTÄRYRITYKSIIN

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2015

Konserni on tilikauden aikana hankkinut Vakuutusosakeyhtiö Garantian koko osakekannan. Liiketoimintakaupasta on lisätietoja liitteessä 4 Hankitut ja myydyt liiketoiminnot.

Huhtikuussa 2015 Turkissa olevaa tytäryhtiötä Taaleri Portföy Yönetim pääomitettiin 2 275 tuhannella Turkin liiralla (817 tuhatta euroa). Konsernin omistusosuus on tämän jälkeen 84 %. Tilikauden aikana ei ollut muita muutoksia tytäryhtiöomistuksissa, jotka olisivat johtaneet määräysvallan muutokseen. Kaikki määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla taulukkomuodossa.

Konserni myi toukokuussa 2015 tytäryritys Lainaamo Oy:n koko osakekannan. Myynnistä kirjattiin 527 tuhannen euron myyntitappio, joka sisältyy tuloslaskelman erään "Tulos lopetetuista toiminnoista". Lisätietoja liitteessä 4 Hankitut ja myydyt liiketoiminnot.

Konserni myi marraskuussa 2015 50,1 % Vakuutusvahti Oy:n osakeista, minkä jälkeen konsernin omistusosuus on 19,9 %. Myynnistä kirjattiin 217 tuhannen euron myyntivoitto, joka sisältyy tuloslaskelman erään "Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista".

Lisäksi konserni on tilikauden aikana lopettanut, perustanut, sekä hankkinut osuuksia erinäisissä pienemmissä yhtiöissä, pääasiassa pääomarahasto-toimintaan liittyen. Kaikki konserniyhtiöt on listattu sivulla 107.

Muutokset tytäryritysomistuksissa 2014

Kesäkuussa 2014 Takaamo Oy sulautui emoyhtiöön Lainaamo Oy:öön.

Huhtikuussa 2014 konserni hankki omistukseensa 60 % Kultataaleri Oy:stä, minkä jälkeen konsernin omistus osuus yhtiöstä oli 100 %.

Tilikauden 2014 aikana on kolmeen otteeseen luovutettu vähemmistölle yhteensä 15 % osuuksista Turkissa olevassa tytäryhtiössä Taaleri Portföy Yönetimissä. Konsernin omistusosuus oli vuoden 2014 lopussa 77 %. Liiketoimen vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan on esitetty alla olevassa taulukossa.

Lisäksi konserni on tilikauden 2014 aikana lopettanut, perustanut, sekä hankkinut osuuksia erinäisissä pienemmissä yhtiöissä, pääasiassa pääomarahasto-toimintaan liittyen.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneiden liiketoimien vaikutus emoyrityksen omistajille kuuluvaan omaan pääomaan, 1 000 euroa

	2015	2014
Tytäryrityksestä omistetun osuuden lisäyksestä	-61	-
Tytäryrityksestä omistetun osuuden pienemmisestä ilman määräysvallan menettämistä	-	108
Nettovaikutus omaan pääomaan	-61	108

Merkittävät harkintaan perustuvat ratkaisut ja oletukset

Taaleri Oyj:llä on IFRS 10:n mukainen määräysvalta Metsärahasito II Ky:ssä. Tämä perustuu siihen, että Taaleri Oyj altistuu täysimääräisesti Metsärahasito II Ky:stä saatavalle muuttuvalle tuotolle ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä valtaansa Metsärahasito II Ky:ssä. Näin ollen Metsärahasito II Ky on IFRS 10:n mukaan Taaleri Oyj:n tytäryhtiö ja yhdistellään Taaleri –konsernin tilinpäätökseen.

Olennaisten määräysvallattomien omistajien osuudet konsernissa, 1 000 euroa

Yhtiö	Kotipaikka	Määräysvallattomien omistajien omistusosuus		Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta		Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta	
		2015	2014	2015	2014	2015	2014
Taaleri Pääomarahastot Oy	Helsinki	25 %	25 %	928	1 112	1 144	1 165
Muut tytäryritykset, joissa on määräysvallattomien omistajien osuuksia, mutta jotka eivät yksittäin ole merkittäviä				704	-41	975	282
Yhteensä				1 632	1 071	2 119	1 447

Taloudellisen informaation yhteenveto tytäryrityksistä, joissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

1 000 euroa	Taaleri Pääomarahastot Oy	
	2015	2014
Varat	7 190	8 506
Velat	2 616	3 844
Oma pääoma	4 574	4 661
Liikevaihto	11 592	10 681
Voitto/Tappio	3 713	4 449
Emoyrityksen omistajien osuus voitosta/tappiosta	2 785	3 336
Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta	928	1 112
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	950	100

Taloudellisen informaation yhteenvedossa on esitetty erillisyhtiön luvut, vähentämättä konsernin sisäisiä eriä.

48 SIJOITUKSET OSAKKUUSYRITYKSIIN

Konsernilla on kaksi osakkuusyristystä per 31.12.2015, Fellow Finance Oyj ja Havuz Holding Oy, joista kumpikaan ei johdon näkemyksen mukaan ole konsernin kannalta olennaisia. Kyseiset osakkuusyhtiöt on yhdistelty konserniin pääomaosuusmenetelmällä. Osakkuusyhtiöiden jatkuvien toimintojen voitosta on yhdistelty konserniin kaiken kaikkiaan 258 tuhatta euroa, joka esitetään erässä "Osuus osakkuusyristysten tuloksesta". Osakkuusyhtiöillä ei ole lopetettuja toimintoja, eikä laajan tuloksen eriä joita olisi yhdistelty konserniin.

26.5.2015 asti konsernin osakkuusyhtiöihin kuului myös Finsilva Oyj, joka käsiteltiin konsernissa finanssisijoituksena IAS 39 mukaisesti ja luokiteltiin käypään arvoon tulosvaikutteiseksi arvostettavaksi rahoitusvaraksi. Finsilva hankinta tehtiin kesäkuussa 2014.

49 EHDOLLISET VELAT JA VASTUUSITOUKSET

Taseen ulkopuoliset sitoumukset, 1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014
Vakuutustoiminnan kokonaisvastuu	1 164 466	-
Takaukset	219	706
Sijoitussitoumukset	3 920	-
Pantatut arvopaperit	64 653	-
Yrityskiinnitykset	-	25 000
Luottolimiitit (käyttämättä)	10 000	10 000
Yhteensä	1 243 258	35 706

Garantia on saanut 30.12.2011 ilmoituksen mahdollisesta vakuutustapahtumasta ja siitä johtuvan 5 000 000 euron korvausvaatimuksen. Garantia katsoo, että esitetty korvausvaatimus on perusteeton eikä ole kirjannut sitä tunnettujen vahinkojen varaukseen tilinpäätöksessä. Asiassa ei ole vuoden 2015 aikana tapahtunut oleellista muutosta ja asian käsittelyä jatketaan edelleen.

50 ELÄKEVASTUUT

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEI-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Yhtiöllä ei ole kirjaamattomia eläkevastuita. Konsernin kaikki eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

51 MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Konserni on vuokrannut käyttämänsä toimistotilat. Vuokrasopimusten pituudet vaihtelevat vuodesta kolmeen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Lisäksi konsernin eräät yritykset ovat vuokranneet leasing sopimuksin autoja ja konttorikoneita. Edellä mainituista eristä on liiketoiminnan muihin kuluihin kirjattu vuokratulujia 1,8 miljoonaa euroa vuonna 2015 (1,3 miljoonaa euroa 2014).

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

1 000 euroa	31.12.2015	31.12.2014
Yhden vuoden kuluessa	1 517	1 211
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	2 353	2 015
Yli viiden vuoden kuluttua	-	-
Yhteensä	3 870	3 226

52 LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyhtiö sekä tytär että osakkuusyhtiöt. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä näiden lähipiiri.

Yhtiön lähipiiriin kuuluvat seuraavat:

- 1) Se, jolla omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vähintään 20 prosenttia yhtiön osakkeista tai osuuksista tai niiden tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta konserniin kuuluvassa yhteisössä taikka yhtiössä määräysvaltaa käyttävässä yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen.
- 2) hallituksen jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, sekä vastaavassa asemassa 1 kohdassa tarkoitettussa yrityksessä oleva henkilö.
- 3) Kohdassa 2 tarkoitetun henkilön lapset sekä aviopuoliso tai henkilöön avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö.
- 4) Yhteisö ja säätiö, jossa edellä tarkoitettulla henkilöllä yksin tai yhdessä toisen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Yhtiön ja sen Konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa tehdyt liiketoimet on toteutettu normaalien liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti. Konserniin kuuluvat yhtiöt eritellään sivulla 107. Yhtiö irtautui vuoden 2015 aikana tytäryhtiö Lainaamo Oy:stä ja sijoitti Fellow Finance Oyj:hin, minkä tytäryhtiöksi Lainaamo Oy tuli. Transaktio on kuvattu tarkemmin liitteessä 4.

Hallituksen jäsenet Peter Fagernäs ja Pertti Laine kuuluvat omistamiensa yhtiöiden kautta Yhtiön kymmenen suurimman omistajan joukkoon. Yhtiön toimitusjohtaja Juhani Elomaa ja toimitusjohtajan sijainen Karri Haaparinne sekä johtoryhmän jäsen Petri Lampinen kuuluvat Yhtiön kymmenen suurimman osakkeenomistajan joukkoon. Yhtiön toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on kummallakin 10 prosentin omistusosuus Taaleri Pääomarahastot Oy:ssä sekä 2,1 prosentin omistus Fellow Finance Oyj:ssä.

Lähipiiritapahtumat osakkuusyhtiöiden ja lähipiirin kanssa, 1 000 euroa

2015	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	-	-	-	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	190	73	-	-
2014	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
Osakkuusyrietykset	-	-	-	-
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	226	170	-	10 076

Johdon omistukset

Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenet omistavat vuoden 2015 lopussa yhteensä 9 694 160 Yhtiön Osaketta, joka vastaa noin 34,2 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä osakesarjojen yhdistämisen jälkeen 28.1.2016. Yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenten osakeomistukset Yhtiössä, mukaan lukien lähipiiriomistukset:

Nimi	Asema	Osakkeiden lukumäärä
Peter Fagernäs ¹⁾	Hallituksen puheenjohtaja	2 503 128
Pertti Laine ²⁾	Hallituksen jäsen	2 430 694
Juhani Elomaa ³⁾	Toimitusjohtaja	1 927 325
Karri Haaparinne ⁴⁾	Toimitusjohtajan sijainen	1 729 435
Petri Lampinen	Taaleri Varainhoito Oy, toimitusjohtaja	530 858
Vesa Puttonen ⁵⁾	Hallituksen jäsen	232 224
Janne Koikkalainen	Lakiasiaainjohtaja	108 000
Esa Kiiskinen ⁶⁾	Hallituksen jäsen	232 496
Yhteensä		9 694 160
Yhteensä osakekannasta, %		34,2 %

¹⁾ Peter Fagernäs in omistus koostuu 2 503 128 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Oy Hermitage Ab.

²⁾ Pertti Laineen omistus koostuu 2 430 694 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Veikko Laine Oy.

³⁾ Juhani Elomaan omistus koostuu 1 927 325 Osakkeesta, joista 101 896 Osaketta omistaa hänen määräysvallassaan oleva E-Capital Oy ja 21 254 Osaketta hänen muu lähipiirinsä.

⁴⁾ Karri Haaparinteen omistus koostuu 1 729 435 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Xabis Oy omistaa 2 923 Osaketta ja hänen muu lähipiirinsä 224 420 Osaketta.

⁵⁾ Vesa Puttonen omistus koostuu 232 224 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Enabla Oy omistaa 232 224 Osaketta.

⁶⁾ Esa Kiiskisen omistus koostuu 232 496 Osakkeesta, joista hänen määräysvallassaan oleva Saija ja Esa Kiiskinen Oy omistaa 74 714 Osaketta ja Saija Kiiskinen Oy 74 714 Osaketta.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Ylin johto koostuu hallituksesta ja johtoryhmästä*. Heille työsuorituksesta maksettu tai maksettava kompensatio koostuu seuraavista eristä:

1 000 euroa	2015	2014
Palkat, palkkiot ja muut työsuhde-etuudet	1 427	1 209
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	498	449
Yhteensä	1 925	1 659

*Taalerin johtoryhmän kokoonpano on muuttunut tilikausien 2014 ja 2015 aikana. Johtoryhmästä pois jääneiden etuudet sisältyvät taulukkoon siltä ajalta, kun he kuuluivat johtoryhmään.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

euroa	Liite	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot		-398,74	12 223,55
Arvopaperikaupan nettotuotot	2	-398,74	12 223,55
Valuuttatoiminnan nettotuotot			
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	3	2 185 922,01	3 300 000,00
Korkotuotot	4	1 004 475,12	1 318 134,78
Liiketoiminnan muut tuotot	5	3 276 713,00	1 846 923,00
SIJOITUSPALVELUTOIMINNAN TUOTOT		6 466 711,39	6 477 281,33
Palkkiokulut	6	-35 283,85	-6 535,38
Korkokulut	7	-1 900 735,73	-674 552,30
Hallintokulut			
Henkilöstökulut	8		
Palkat ja palkkiot		-2 168 921,70	-2 369 955,51
Henkilösivukulut		-460 366,84	-519 105,78
Eläkekulut		-388 707,67	-373 020,50
Muut henkilösivukulut		-71 659,17	-146 085,28
Henkilöstökulut yhteensä		-2 629 288,54	-2 889 061,29
Muut hallintokulut	9	-1 738 746,96	-747 690,09
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	10	-2 384,91	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	11	-998 940,85	-868 154,56
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)		-838 669,45	1 291 287,71
Tuloverot	12	-2 186,31	0,00
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		-840 855,76	1 291 287,71
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut	13	3 150 000,00	1 900 000,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		2 309 144,24	3 191 287,71

EMOYHTIÖN TASE

Vastaavaa	Liite	31.12.2015	31.12.2014
Saamiset luottolaitoksilta	14, 24, 25, 26	11 193 153,08	24 735 531,70
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15, 24, 25, 26	8 500 000,00	20 372 807,81
Osakkeet ja osuudet	16, 24, 25	16 362,94	12 526,97
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	16, 24, 25	2 380 012,00	0,00
yhteisöissä	16, 24, 25	64 977 599,99	4 588 579,93
Aineettomat hyödykkeet	17, 24	54 852,92	0,00
Muut varat	18, 24	396 087,10	414 186,55
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	19, 24	1 822 227,09	1 180 741,52
		89 340 295,12	51 304 374,48

Vastattavaa		31.12.2015	31.12.2014
VIERAS PÄÄOMA		47 143 082,72	32 157 316,84
Velat luottolaitoksille	20, 24, 25, 26	15 000 000,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21, 24, 25, 26	30 000 000,00	30 000 000,00
Muut velat	22, 24	905 801,74	745 675,03
Siirtovelat ja saadut ennakot	23, 24	1 237 280,98	1 411 641,81
OMA PÄÄOMA	27	42 197 212,40	19 147 057,64
Osakepääoma		125 000,00	125 000,00
Vapaat rahastot		37 838 002,40	14 638 002,40
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		37 838 002,40	14 638 002,40
Edellisten tilikausien voitto(tappio)		1 925 065,76	1 192 767,53
Tilikauden voitto (tappio)		2 309 144,24	3 191 287,71
		89 340 295,12	51 304 374,48

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	2 311 330,55	3 191 287,71
Suunnitelman mukaiset poistot	2 384,91	-
Muut oikaisut		
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien sijoitusten käyvän arvon muutos	398,74	-3 967,76
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	2 314 114,20	3 187 319,95
Käyttö pääoman muutos		
Lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	11 872 807,81	-8 848 657,81
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-623 386,12	-1 279 146,08
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	-16 420,43	1 684 631,96
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	13 547 115,46	-5 255 851,98
Maksetut välittömät verot (-)	-	-
Liiketoiminnan rahavirta (A)	13 547 115,46	-5 255 851,98
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-57 237,83	-
Investoinnit tytär- ja osakkuusyhtiöihin	-62 769 032,06	-50 000,00
Investoinnit muihin sijoituksiin	-4 234,71	-
Investointien rahavirta (B)	-62 830 504,60	-50 000,00
Rahoituksen rahavirta:		
Maksulliset oman pääoman muutokset	23 200 000,00	-
Omien osakkeiden hankkiminen	-195 433,68	-50 678,25
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	30 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys(+)/vähennys(-)	15 000 000,00	-
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-2 263 555,80	-1 258 601,00
Rahoituksen rahavirta (C)	35 741 010,52	28 690 720,75
Rahavarojen lisäys/vähennys (A+B+C)	-13 542 378,62	23 384 868,77
Rahavarat tilikauden alussa	24 735 531,70	1 350 662,93
Rahavarat tilikauden lopussa	11 193 153,08	24 735 531,70
Rahavarojen erotus	-13 542 378,62	23 384 868,77

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1	Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	96
---	--	----

Tuloslaskelman liitetiedot

2	Arvopaperi- ja valuuttakaupan nettotuotot	98
3	Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	98
4	Korkotuotot	98
5	Liiketoiminnan muut tuotot	98
6	Palkkiokulut	98
7	Korkokulut	98
8	Henkilöstökulut	99
9	Muut hallintokulut	99
10	Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	99
11	Liiketoiminnan muut kulut	99
12	Verot	99
13	Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut	99

Taseen liitetiedot

14	Saamiset kotimaisilta luottolaitoksilta	100
15	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	100
16	Osakkeet ja osuudet	100
17	Aineettomat hyödykkeet	100
18	Muut varat	100
19	Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	101
20	Velat luottolaitoksille	101
21	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	101
22	Muut velat	101
23	Siirtovelat ja saadut ennakot	101
24	Koti- ja ulkomaan rahan määräiset erät sekä konsernierät	102
25	Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia	103
26	Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma	104
27	Oman pääoman lisäykset ja vähennykset tilikauden aikana	104

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

28	Vakuudet ja vastuusitoumukset	105
29	Eläkevastuut	105
30	Leasing- ja muut vuokravastuut	105

Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista

106

Tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt

107

1. EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Taaleri Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön periaatteiden mukaisesti ja sijoituspalvelulain, valtiovarainministeriön sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tilinpäätös on laadittu 12 kuukauden ajalta tilikaudelta 1.1. – 31.12.2015.

Tuloutusperiaatteet

Arvopaperikaupan nettotuottoihin on kirjattu luovutusvoitot ja – tappiot sekä arvonmuutokset osakkeista ja osuuksista.

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista-ryhmään kirjataan pääsääntöisesti osinkotuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista sekä luovutusvoitot/-tappiot osakkuus- ja konserniyrityksistä, sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista. Osingot tulotetaan pääsääntöisesti silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt osingonjakopäätöksen.

Korkotuotot – ja kulut kirjataan suoriteperusteisesti korollisista omaisuus- ja velkaeristä.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset tapahtumat on kirjattu tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

Verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja aikaisempien tilikausien verosta.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat luokitellaan eräpäivään asti pidettäviin, kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin, myytävissä oleviin sekä lainoihin ja muihin saamisiin. Käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista ja -veloista sekä käyvän arvon rahastoon kun rahoitusinstrumentti on luokiteltu myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Lainat ja muut saamiset on arvostettu mahdollisella arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuun. Kaupankäyntitarkoituksessa ja myytävissä olevat rahoitusinstrumentit arvostetaan niiden käypiin arvoihin.

Rahoitusinstrumenttien osto- ja myyntisopimuksia kirjattaessa on käytetty kaupantekopäivää kirjaamisperusteena.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappioiden tarpeellisuutta, muille kuin niille jotka arvostetaan käypään arvoon, arvioidaan vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä. Mikäli on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että lainoihin ja muihin saamisiin kuuluvan erän tai erien ryhmän arvo on alentunut alennetaan omaisuuserän kirjanpitoarvoa. Tappion määrä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Saamiset luottolaitoksilta –erään luetaan saamiset luottolaitoksen toiminnasta annetussa laissa tarkoitetuille luottolaitoksille ja niitä vastaaville ulkomaisille luottolaitoksille annetut luotot, niihin tehdyt talletukset sekä takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten perusteella velkojille maksetut määrät.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä –erään luetaan muille kuin luottolaitoksille ja keskuspankeille annetut luotot, muut sellaiset saamiset sekä takausten ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten perusteella velkojille maksetut määrät.

Osakkeet, sijoitusosuudet ja muut sellaiset osuudet, lukuun ottamatta tytär- ja osakkuusyritysosakkeita, jotka tuottavat oikeuden yhteisön omaan pääomaan on merkitty tase-erään ”Osakkeet ja osuudet”.

Velat luottolaitoksille –erään luetaan velat luottolaitoksille ja keskuspankeille. Velkaa pidetään vaadittaessa maksettavana, jos se voidaan irtisanoa päättyväksi heti tai enintään yhden pankkipäivän kuluttua.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille –erään luetaan velat muille kuin luottolaitoksille ja keskuspankeille.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. tilikauden aikana toteutetut IT-hanke ja järjestelmäkulut. Aineelliset hyödykkeet kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Mikäli aineettomien tai aineellisten hyödykkeiden todennäköisen tulevaisuudessa kerryttämän tulon todetaan tilikauden päättyessä olevan olennaisesti ja pysyvästi alempi kuin niiden kirjanpitoarvo, erotus kirjataan arvonalentumistappiona kuluksi.

Poistosuunnitelma on seuraavanlainen:

Konserniliikearvo - tasapoisto, 5 vuotta

ATK-ohjelmistot - tasapoisto, 4 vuotta

Muut aineettomat oikeudet - tasapoisto, 3 vuotta

Muut pitkävaikutteiset kulut - tasapoisto, 3 vuotta

Koneet ja kalusto - tasapoisto 4 vuotta

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2 ARVOPAPERI- JA VALUUTTAKAUPAN NETTOTUOTOT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Osakkeista ja -osuuksista	-	8 255,79
Käyvän arvon muutos	-398,74	3 967,76
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-398,74	12 223,55

3 TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIOITUKSISTA

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		
Osinkotuotot	2 850 000,00	3 300 000,00
Luovutustappiot tytäryhtiöosuuksista	-664 077,99	-
Yhteensä	2 185 922,01	3 300 000,00

4 KORKOTUOTOT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Saamisista luottolaitoksilta	1 925,57	16 589,59
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	462 561,63	273 362,00
Muut korkotuotot	12,42	50,31
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	539 975,50	1 028 132,88
Yhteensä	1 004 475,12	1 318 134,78

5 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Muut tuotot konsernin sisäinen	3 276 713,00	1 846 923,00
Yhteensä	3 276 713,00	1 846 923,00

6 PALKKIOKULUT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Muusta toiminnasta	35 283,85	6 535,38
Yhteensä	35 283,85	6 535,38

7 KORKOKULUT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Veloista luottolaitoksille	319 930,12	13 642,82
Liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	1 580 533,76	660 794,68
Muut korkokulut	271,85	114,80
Yhteensä	1 900 735,73	674 552,30

8 HENKILÖSTÖKULUT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Palkat ja palkkiot yhteensä	2 168 921,70	2 369 955,51
Eläkekulut - maksupohjaisista järjestelyistä	388 707,67	373 020,50
Muut henkilösivukulut	71 659,17	146 085,28
Yhteensä	2 629 288,54	2 889 061,29

Hallitukselle, toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajalle on tilikauden 2015 aikana maksettu palkkaa ja palkkioita yhteensä 644,4 (550,4) tuhatta euroa. Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 24 toimihenkilöä (26).

Yhtiön toimitusjohtajalle vuonna 2015 maksetut palkat ja palkkiot sisältäen luontoisedut olivat yhteensä 314 tuhatta euroa. Toimitusjohtaja on oikeutettu irtisanomistilanteessa kuuden kuukauden palkkaan vastaavaan irtisanomiskorvaukseen Yhtiön irtisanoessa työ- tai toimitusjohtajasopimuksen. Toimitusjohtajalla on oikeus lakisääteiseen eläkkeeseen ja eläkeikä määräytyy lakisääteisen työeläkejärjestelmän puitteissa. Toimitusjohtajan lakisääteinen eläkekulu vuonna 2015 oli 73 tuhatta euroa, josta Yhtiön osuus 52 tuhatta euroa. Yhtiön toimitusjohtaja on lisäksi oikeutettu Yhtiön kustantamaan lisäeläkevakuutukseen, jonka kustannus oli 154 tuhatta euroa vuonna 2015.

9 MUUT HALLINTOKULUT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	420 807,73	178 967,96
Markkinointi ja viestintäkulut	497 325,40	69 312,14
Konsernilta ostetut hallintopalvelut	558 582,00	431 835,00
Muut kulut	262 031,83	67 574,99
Yhteensä	1 738 746,96	747 690,09

10 POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Aineettomat hyödykkeet		
- Suunnitelman mukaiset poistot	2 384,91	-
Yhteensä	2 384,91	-

11 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toimitila- ja muut vuokratulot	22 896,32	29 683,54
Laittevuokrat ja leasing	87 549,46	85 525,13
Yhtiön tilintarkastajille maksetut palkkiot	150 438,20	70 630,00
Tilintarkastuspalkkiot	64 471,60	62 570,00
Muut	85 966,60	8 060,00
Muut kulut	738 056,87	682 315,89
Yhteensä	998 940,85	868 154,56

12 VEROT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilikauden tuloksesta	2 186,31	-
Aikaisempien kausien verot	-	-
Yhteensä	2 186,31	-

13 MUUN KUIN VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT JA KULUT

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Saadut konserniavustukset	3 150 000,00	1 900 000,00
Yhteensä	3 150 000,00	1 900 000,00

TASEEN LIITETIEDOT

14 SAAMISET KOTIMAISILTA LUOTTOLAITOKSILTA

	31.12.2015	31.12.2014
Vaadittaessa maksettavat	11 193 153,08	24 735 531,70
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	11 193 153,08	24 735 531,70

15 SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

	31.12.2015	31.12.2014
Muut kuin vaadittaessa maksettavat		
Konserni **)	-	14 622 807,81
Muut yitykset	8 500 000,00	5 750 000,00
Yhteensä	8 500 000,00	20 372 807,81

Saamisten yhteismäärä, joilla on huonompi etuoikeus kuin velallisen muilla veloilla:

*) Yritykset ja asuntoyhteistöt	-	-
***) Konsernin sisäiset	-	950 000,00

16 OSAKKEET JA OSUUDET

	31.12.2015	31.12.2014
Osakkeet ja osuudet	16 362,94	12 526,97
Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	16 362,94	12 526,97
- josta julkisesti noteeratut	12 128,23	12 526,97
- josta luottolaitoksissa	-	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyriyksissä	2 380 012,00	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	64 977 599,99	4 588 579,93
Kirjanpitoarvo yhteensä	67 373 974,93	4 601 106,90
- joista hankintameno	67 361 846,70	4 588 579,93

17 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2015	IT järjestelmät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	-	-
Lisäykset	57 237,83	57 237,83
Hankintameno 31.12.	57 237,83	57 237,83
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-	-
Tilikauden poisto	2 384,91	2 384,91
Kertyneet poistot 31.12.	2 384,91	2 384,91
Kirjanpitoarvo 1.1.	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	54 852,92	54 852,92

18 MUUT VARAT

	31.12.2015	31.12.2014
Saamiset konserniyrityksiltä	385 590,59	409 356,20
Muut	10 496,51	4 830,35
Yhteensä	396 087,10	414 186,55

19 SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT

	31.12.2015	31.12.2014
Konsernisiirtosaamiset	1 418 680,40	911 488,26
Korkosaamiset	292 541,51	168 109,44
Muut siirtosaamiset	111 005,18	101 143,82
Yhteensä	1 822 227,09	1 180 741,52

20 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE

	31.12.2015	31.12.2014
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	15 000 000,00	-
Yhteensä	15 000 000,00	-

21 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

	31.12.2015	31.12.2014
Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat	30 000 000,00	30 000 000,00
Yhteensä	30 000 000,00	30 000 000,00

Taaleri Oyj on liikkeellelaskenut kaksi erillistä joukkovelkakirjalainaa vuoden 2014 aikana. Joukkovelkakirjalainat on listattu First North Bond Market Finland -markkinapaikalla. Katso konsernin liite 34 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat.

22 MUUT VELAT

	31.12.2015	31.12.2014
Ostovelat	129 235,39	104 906,70
Verotilivelat	637 720,80	587 472,27
Muut velat	127 914,69	1 509,40
Konsernin muut velat	10 930,86	51 786,66
Yhteensä	905 801,74	745 675,03

23 SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT

	31.12.2015	31.12.2014
Konsernin siirtovelat	47 204,75	105 768,97
Lomapalkkavelka	247 885,65	259 157,55
Korkovelat	650 107,60	648 836,76
Verojaksotus	2 186,31	-
Muut siirtovelat	289 896,67	397 878,53
Yhteensä	1 237 280,98	1 411 641,81

24 KOTI- JA ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT SEKÄ KONSERNIERÄT

2015	EUR	Muu kuin EUR	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvalta
Saamiset luottolaitoksilta	11 193 153,08	-	11 193 153,08	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	8 500 000,00	-	8 500 000,00	
Osakkeet ja osuudet	67 373 974,93	-	67 373 974,93	64 977 599,99
Muu omaisuus	2 273 167,11	-	2 273 167,11	1 804 270,99
Yhteensä	89 340 295,12	-	89 340 295,12	66 781 870,98
Velat luottolaitoksille	15 000 000,00	-	15 000 000,00	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 000 000,00	-	30 000 000,00	
Muut velat	2 143 082,72	-	2 143 082,72	58 135,61
Yhteensä	47 143 082,72	-	47 143 082,72	58 135,61

2014	EUR	Muu kuin EUR	Yhteensä	Samaan konserniin kuuluvalta
Saamiset luottolaitoksilta	24 735 531,70	-	24 735 531,70	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	20 372 807,81	-	20 372 807,81	14 622 807,81
Osakkeet ja osuudet	4 601 106,90	-	4 601 106,90	4 588 579,93
Muu omaisuus	1 594 928,07	-	1 594 928,07	1 320 844,46
Yhteensä	51 304 374,48	-	51 304 374,48	20 532 232,20
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 000 000,00	-	30 000 000,00	-
Muut velat	2 157 316,84	-	2 157 316,84	157 555,63
Yhteensä	32 157 316,84	-	32 157 316,84	157 555,63

25 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT JA KIRJANPITOARVOT SEKÄ KÄYPIEN ARVOJEN HIERARKIA

2015	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Saamiset luottolaitoksilta	11 193 153,08	11 193 153,08
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	8 500 000,00	8 500 000,00
Osakkeet ja osuudet	2 396 374,94	2 396 374,94
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	64 977 599,99	64 977 599,99
Yhteensä	87 067 128,01	87 067 128,01
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	15 000 000,00	15 000 000,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 000 000,00	31 713 989,07
Yhteensä	30 000 000,00	31 713 989,07

2014	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat		
Saamiset luottolaitoksilta	24 735 531,70	24 735 531,70
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	20 372 807,81	20 372 807,81
Osakkeet ja osuudet	12 526,97	12 526,97
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	4 588 579,93	4 588 579,93
Yhteensä	49 709 446,41	49 709 446,41
Rahoitusvelat		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	30 000 000,00	31 020 753,43
Yhteensä	30 000 000,00	31 020 753,43

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

2015	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
- Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	12 128,23			12 128,23
Yhteensä	12 128,23	-	-	12 128,23

2014	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
- Kaupankäyntitarkoituksessa olevat	12 526,97			12 526,97
Yhteensä	12 526,97	-	-	12 526,97

Hierarkiatasot

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat muihin tietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle on todennettavissa joko suoraan (ts. hinnoista) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä Taaleri-konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden tiedot perustuvat merkittävilta osin todennettaviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin tietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Pääosin tason 3 omaisuuserät on arvostettu hankintameno.

26 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA

31.12.2015	Saamiset luottolaitoksilta	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Velat luottolaitoksille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
alle 3 kuukautta	11 193 153,08	-	-	-
3-12 kuukautta	-	4 500 000,00	1 000 000,00	-
1-5 vuotta	-	-	14 000 000,00	30 000 000,00
5-10 vuotta	-	4 000 000,00	-	-
yli 10 vuotta	-	-	-	-
Yhteensä	11 193 153,08	8 500 000,00	15 000 000,00	30 000 000,00

31.12.2014	Saamiset luottolaitoksilta	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Velat luottolaitoksille	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
alle 3 kuukautta	24 735 531,70	3 000 000,00	-	-
3-12 kuukautta	-	2 000 000,00	-	-
1-5 vuotta	-	10 250 000,00	-	30 000 000,00
5-10 vuotta	-	5 122 807,81	-	-
yli 10 vuotta	-	-	-	-
Yhteensä	24 735 531,70	20 372 807,81	-	30 000 000,00

27 OMAN PÄÄOMAN LISÄYKSET JA VÄHENNYKSET TILIKAUDEN AIKANA

	1.1.2015	Lisäys	Vähennys	31.12.2015
Osakepääoma	125 000,00			125 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	14 638 002,40	23 200 000,00		37 838 002,40
Edellisten tilikausien tulos	4 384 055,24		2 458 989,48	1 925 065,76
Tilikauden tulos	0,00	2 309 144,24		2 309 144,24
Yhteensä	19 147 057,64	25 509 144,24	2 458 989,48	42 197 212,40

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2015 42 072 212,40

	1.1.2014	Lisäys	Vähennys	31.12.2014
Osakepääoma	125 000,00			125 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	14 638 002,40			14 638 002,40
Edellisten tilikausien tulos	2 502 046,78		1 309 279,25	1 192 767,53
Tilikauden tulos	0,00	3 191 287,71		3 191 287,71
Yhteensä	17 265 049,18	3 191 287,71	1 309 279,25	19 147 057,64

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2014 19 022 057,64

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

28 VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

Taseen ulkopuoliset sitoumukset	31.12.2015	31.12.2014
Pantatut arvopaperit	25 200 000,00	0,00
Luottolimiitit (käyttämättä)	5 000 000,00	5 000 000,00
Yhteensä	30 200 000,00	5 000 000,00

29 ELÄKEVASTUUT

Yhtiön henkilöstön ja johdon lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEl-vakuutuksilla. Yhtiön johdolle on otettu vapaaehtoinen lisäeläkevakuutus. Yhtiöllä ei ole kirjaamattomia eläkevastuita.

30 LEASING- JA MUUT VUOKRAVASTUUT

31.12.2015	< 1 v.	1-5 v.
Leasingmaksut	86 514,43	92 022,48
Yhteensä	86 514,43	92 022,48
31.12.2014	< 1 v.	1-5 v.
Leasingmaksut	63 143,69	65 182,36
Yhteensä	63 143,69	65 182,36

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

Tasekirja ja tase-erittelyt sidottuina kirjoina		
Tuloslaskelma		ATK-tulosteena
Tase		ATK-tulosteena
Päiväkirja		ATK-tulosteena
Pääkirja		ATK-tulosteena
Ostoreskontra		ATK-osakirjanpitoa
Palkkakirjanpito		ATK-osakirjanpitoa

TOSITELAJIT JA SÄILYTYSTAPA

TITO	Tiliotetositteet	paperitositteina
NRD	Nordea tiliotetositteet	paperitositteina
DANSKE	Danske tiliotetositteet	
MUTI	Muut tiliotteet	paperitositteina
EL	Sähköiset ostolaskut	sähköinen arkistointi
M2	Matka- ja kululaskutosite	sähköinen arkistointi
PT	Pääkirjatositteet	paperitositteina
MU	Muistiotositteet	paperitositteina

Kaikki kirjanpitoaineisto säilytetään yhtiön omissa tiloissa lain edellyttämällä tavalla.

TYTÄRYHTIÖT JA OSAKKUUSYHTIÖT

Emoyhtiö	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus	
Taaleri Oyj	Helsinki	2234823-5		
Emoyhtiön suorat omistukset				
Emoyhtiön suorat omistukset	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus	
Taaleri Pääomarahastot Oy	Helsinki	2264327-7	75,00 %	
Taaleri Sijoitus Oy	Helsinki	2432616-0	100,00 %	
Taaleri Varainhoito Oy	Helsinki	2080113-9	100,00 %	
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Helsinki	0944524-1	100,00 %	
Muut konserniyhtiöt				
Muut konserniyhtiöt	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus	
Metsärahasato II Ky	Helsinki	2625664-5	100,00 %	
Kultataaleri Oy	Helsinki	2436455-4	100,00 %	
Taaleri Portföy Yönetim A.S.	Istanbul, Turkki	844753	84,00 %	
Taaleri Veropalvelut Oy	Helsinki	2504066-6	75,00 %	
Taaleri Rahastoyhtiö Oy	Helsinki	2062840-1	100,00 %	
T3 Voima Oy ¹⁾	Helsinki	2710646-2	100,00 %	uusi
Bonus Solutions Oy ¹⁾	Turku	2714418-6	75,00 %	uusi
Taaleritehtaan Afrikka Rahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2606112-7	75,00 %	
Taaleritehtaan Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2300464-5	75,00 %	
Taaleritehtaan Porin Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2364138-8	75,00 %	
Taaleritehtaan Asuntorahasto III hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2298024-9	75,00 %	
Taaleritehtaan Rauman Asuntorahaston hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2373394-4	75,00 %	
Taaleritehtaan Asuntorahasto V hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2442487-9	75,00 %	
Taaleritehtaan Asuntorahasto VI hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2481017-1	75,00 %	
Taaleritehtaan Kiinteistökehitysrahaston hallinnointiyhtiö Oy ¹⁾	Helsinki	2689264-1	75,00 %	uusi
Taaleritehtaan Linnainmaankulman hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2413559-1	75,00 %	
Taaleritehtaan Biotehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2459599-3	75,00 %	
Taaleritehtaan Metsärahasaton hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2512332-2	75,00 %	
Metsärahasato II hallinnointiyhtiö Oy ¹⁾	Helsinki	2723035-9	75,00 %	uusi
Taaleritehtaan Metsärahasato III hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2652535-8	75,00 %	
Taaleritehtaan Oaktree Syöttörahasaton hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2442491-6	75,00 %	
Taaleritehtaan Ovitehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2577306-9	75,00 %	
Taaleritehtaan Tonttirahaston hallinnointiyhtiö Oy ¹⁾	Helsinki	2669135-6	75,00 %	uusi
Taaleritehtaan Tuulitehtaan hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2382657-7	60,00 %	
Taaleritehtaan Tuulitehdas II hallinnointiyhtiö Oy	Helsinki	2623494-8	75,00 %	
TT Syöttörahasato GP Oy	Helsinki	2504070-3	75,00 %	
TT Syöttörahasato II GP Oy	Helsinki	2677052-1	75,00 %	
TT Syöttörahasato III GP Oy	Helsinki	2637390-5	75,00 %	
Osakkuusyhtiönä yhdistelty				
Osakkuusyhtiönä yhdistelty	Kotipaikka	Y-tunnus	Konsernin omistus	
Fellow Finance Oyj	Helsinki	2568782-2	38,43 %	uusi
Havuz Holding Oy ¹⁾	Helsinki	2647531-1	38,70 %	

1) Poikkeava tilikausi, ensimmäinen tilikausi lyhennetty/pidennetty

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

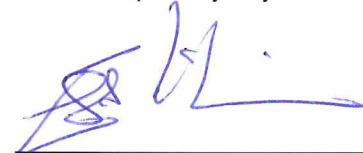
Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2016

Peter Fagernäs
hallituksen puheenjohtaja

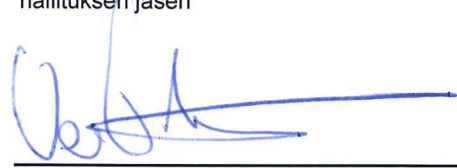
Juha Laaksonen
hallituksen varapuheenjohtaja

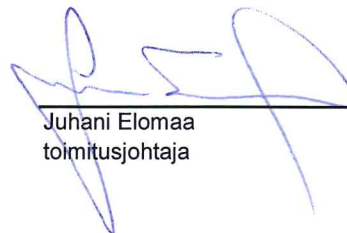
Esa Kiiskinen
hallituksen jäsen

Pertti Laine
hallituksen jäsen

Vesa Puttonen
hallituksen jäsen

Juhani Elomaa
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2016

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Ulla Nykky
KHT

Tilintarkastuskertomus

Taaleri Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Taaleri Oyj:n (entinen Taaleritehdas Oyj) kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyttä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 25. helmikuuta 2016

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Ulla Nykky KHT